

АГАТА КРИСТИ СМЪРТТА НА МИСТЪР МОРЛИ

Част 22 от „Еркюл Поаро“

Превод от английски: Павел Антонов, 1994

chitanka.info

Раз, два, разкопчана тока,
Четири, пет, хлопна врата,
Пет шест, вземи сноп от
пръчки,
Седем, осем, подреди ги сърчно,
Девет, десет, кокошка тлъста,
Единайсет, дванайсет, мъже
пръстта отгъпкват,
Тринайсет, четиринайсет,
момите се ухажват,
Петнайсет, шестнайсет,
момите са край печката,
Седемнайсет, осемнайсет,
момите чакат вече,
Деветнайсет, дваайсет, и празна
е тавата.

РАЗ, ДВА, РАЗКОПЧАНА ТОКА

I.

Далеч не можеше да се каже, че на закуска мистър Морли беше в много приветливо настроение.

Той не одобри бекона, запита се защо е необходимо кафето да прилича на течна кал и отбеляза, че от ден на ден зърнената каша става все по-лоша.

Мистър Морли бе дребен човек с решителна челюст и свадлива брадичка. Сестра му, която се грижеше за домакинството, бе огромна жена — истински женски гренадир. Тя погледна брат си замислено и го попита дали водата в банята отново не е била студена.

Доста неохотно той отвърна, че не е.

После хвърли един поглед на вестника и отбеляза, че правителството очевидно преминава от състояние на некомпетентност в състояние на несъмнено малоумие!

Мис Морли каза с дълбок басов глас, че това е позор!

Като обикновена жена, тя намираще всяко правителство, което е на власт, за доста добро. Накара брат си да ѝ обясни защо сегашната политика на правителството е неубедителна, идиотска, малоумна и определено самоубийствена!

След като мистър Морли изложи подробно становището си по тези въпроси, той си наля още една чашка от презряното кафе и се освободи от истинския повод за недоволството си.

— Всички момичета — каза той — са еднакви! Несериозни, гледат само себе си... Не дай боже да разчиташ на тях за нещо.

Мис Морли произнесе въпросително:

— Гладис?

— Току-що научих. Леля ѝ получила удар и трябвало да отиде в Самърсет.

Мис Морли каза:

— Много неприятно, наистина, но все пак надали момичето е виновно.

Мистър Морли навъсено поклати глава.

— Откъде мога да бъда сигурен, че леля й е получила удар? Откъде мога да бъда сигурен, че цялата работа не е нагласена от нея и онзи неприятен младеж, с когото дружи? Това е най-противният младеж, когото някога съм виждал! Сигурно са намислили да излязат някъде днес.

— О, не, скъпи, не мисля, че Гладис би направила подобно нещо. Винаги си казвал, че е много съвестна.

— Да, да.

— Че е интелигентно момиче, истински отдадено на работата си.

— Да, да, Джорджина, но това беше преди да се появи този противен младеж. В последно време тя е съвсем различна, съвсем различна — разсеяна, разтревожена, нервна.

Гренадирката изпусна дълбока въздишка и каза:

— Знаеш, че момичетата се влюбват, Хенри. Нищо не може да се направи.

Мистър Морли троснато отвърна:

— Но това не трябва да се отразява на нейната работа като моя секретарка. Особено днес, когато съм толкова натоварен! Очаквам няколко много важни пациенти! Това е най-неприятното!

— Сигурно е много неприятно, Хенри. А между другото, как се представя новото момче?

Хенри Морли мрачно каза:

— По-зле от всички преди него! Не може да запомни правилно нито едно име и има най-недодяланите обноски на света. Ако не се поправи, ще го уволня и ще опитам отново. Не знам на какво ги учат в училище в днешно време. Оттам сякаш излизат само кретени, които не могат да схванат нищо от това, което им казваш, камо ли да го запомнят.

Той погледна часовника си.

— Трябва да тръгвам. Сутринта ми е запълнена, а ще се наложи да вметя накъде и тази мис Сейнсбъри Сийл, защото имала болки. Предложих й да отиде при Райли, но тя не искаше и да чуе за това.

— Напълно естествено — предано допълни Джорджина.

— Райли е много кадърен, наистина е много кадърен. Все отлични дипломи. Запознат е с всички новости в работата.

— Ръката му трепери — рече мис Морли — Според мен той пие.

Доброто настроение на брат ѝ се възвърна и той се засмя. После каза:

— Ще се кача за сандвича в един и половина, както обикновено.

II.

В хотел Савой мистър Амбериотис почистваше зъбите си с клечка и се усмихваше.

Всичко вървеше чудесно.

Късметът му не му бе изневерил. Кой би повярвал, че няколкото любезни думи, отправени към тази кокошка ще бъдат толкова богато възнаградени? О, да — добрината не отива на вятъра. Той винаги е бил добросърдечен човек. И щедър! А занапред ще има възможност да стане още по-щедър. Пред очите му изплуваха благодетелни видения. Малкият Димитри... И добрият Константинополус, който се измъчва със своя малък ресторант... Очакват ги приятни изненади...

Мистър Амбериотис неволно се убоде с клечката за зъби и трепна. Розовите видения от бъдещето избледняха и отстъпиха място на възприятията от непосредственото настояще. Той внимателно опипа мястото с език. После извади тефтерчето си. Дванадесет часа, улица Куин Шарлот 58.

Опита се да възстанови предишното си приповдигнато настроение, но напразно. Хоризонтът се бе свил до тези шест думи:

„Улица Куин Шарлот 58. Дванадесет часа.“

III.

В хотел Гленгъри Корт, в Саут Кенсингтън, закуската бе привършила. Мис Сейнсбъри Сийл седеше във фоайето и разговаряше с мисис Болито. Те заемаха съседни маси в столовата и бяха станали приятелки още преди седмица, в деня, когато мис Сейнсбъри Сийл пристигна.

Мис Сейнсбъри Сийл каза:

— Разбирате ли, скъпа, наистина спря да ме боли! Съвсем! Мисля си дали да не позвъня...

Мисис Болито я прекъсна:

— Хайде, скъпа, не бъдете глупава. Ще отидете на зъболекар и *ще приключите с това.*

Мисис Болито бе висока, властна жена с дълбок глас. Мис Сейнсбъри Сийл беше към четиридесетте, с нескопосно изрусена и неугледно накъдрена коса. Дрехите ѝ бяха безформени и доста артистични, а пенснето ѝ винаги падаше. Но в приказките беше ненадмината.

Тя каза, този път малко унило:

— Но, разбирате ли, изобщо не ме боли.

— Глупости, казахте ми, че не сте мигнали нощес.

— Да, така е, наистина... Но може би нервът вече се е умъртвил.

— Още една причина да отидете на зъболекар — твърдо рече мисис Болито. — Всички обичаме да го отлагаме, но то си е от чисто малодушие. По-добре е човек да се реши и да приключи с това.

Бунтовният отговор беше на езика на мис Сейнсбъри Сийл, нещо като: „Да, но не става дума за *вашия* зъб!“.

Ала всъщност на глас изрече:

— Предполагам, че сте права. А и мистър Морли е толкова внимателен, при него човек никога не изпитва болка.

IV.

Заседанието на борда на директорите приключи. Всичко мина гладко. Докладът бе добър. Не би следвало да има никакви несъгласия. Но чувствителният мистър Самюъл Ротърстайн усети нещо, някакъв нюанс в поведението на председателя.

Веднъж или два пъти в гласа му бе прозвучала острота, ожесточеност — нещо твърде неуместно за общия тон на разискванията.

Може би някакъв скрит проблем? Но Ротърстайн някак си не можеше да направи връзка между скрит проблем и Алистър Блънт. Той бе човек, напълно лишен от емоции. Винаги толкова нормален. Винаги типичният англичанин.

Е, всеки човек си имаше и черен дроб... Черният дроб на мистър Ротърстайн от време на време му създаваше проблеми. Но пък никога не бе чувал Алистър да се оплаква от черен дроб. Здравето на Алистър бе така крепко, както неговият ум и властта му над финансите. Нищо прекадено жизнерадостно, разбира се — просто спокойно благоденствие.

И все пак имаше *нещо* — един или два пъти ръката на председателя бе докосвала лицето му. Докато седеше, подпираше брадичката си — доста нетипично за него. А веднъж или два пъти той изглеждаше... да, точно така — разсеян.

Излязоха от заседателната зала и заслизаха по стълбите.

Ротърстайн каза:

— Не бих ли могъл да ви закарам?

Алистър Блънт се усмихна и поклати глава.

— Колата ми ме чака — той погледна часовника си. — Няма да се връщам в града.

За миг той замълча.

— Всъщност имам час при зъболекар.

Мистерията бе разкрита!

V.

Еркюл Поаро слезе от таксито, плати и натисна звънеца на улица Куин Шарлот 58.

След малко вратата бе отворена от момче в униформа на паж, с луничаво лице, червена коса и сериозно поведение.

Еркюл Поаро попита:

— Мистър Морли?

В сърцето му тлееше нелепата надежда, че може би мистър Морли е повикан на адрес, че може би е неразположен, че може би днес не приема пациенти... Напразно. Пажът му направи път, Еркюл Поаро пристъпи напред и вратата се затвори зад него със спокойната безпощадност на неизбежното.

Момчето каза:

— Вашето име?

Поаро каза името си, една врата в дясната страна на вестибюла се разтвори и той се озова в чакалнята.

Това бе стая, мебелирана с вкус и, както се стори на Еркюл Поаро, неопишимо мрачна. Върху полираната маса (имитация) в стил Шератон грижливо бяха подредени вестници и списания. На бюфета (имитация) в стил Хепълуайт стояха два свещника, шефилдска изработка, и една фруктиера. На камината имаше бронзов часовник и две бронзови вази. Прозорците бяха закрити от сини кадифени завеси. Столовете бяха тапицирани в яcobински стил с червени птици и цветя.

На един от тях седеше джентълмен с вид на военен, със свирепи мустаци и жълтеникава кожа. Той погледна Поаро с изражението на човек, който изследва вредно насекомо. Докато го оглеждаше с отвращение, Поаро си каза: „В интерес на истината има англичани, които са толкова неприятни и смешни, че е трябвало да ги облекчат от мъките им още при раждането.“

След един продължителен свиреп поглед военният джентълмен грабна *Таймс*, обърна стола си, сякаш за да елиминира Поаро от полезрението си и се зачете.

Поаро си избра *Пънч*.

Прочете го педантично, но нито един от анекдотите не му се стори смешен.

Момчето паж влезе и каза:

— Полковник Ароубъмби? — и военният джентълмен бе отведен.

Докато Поаро разсъждаваше над вероятността подобно име наистина да съществува, вратата се отвори, за да пропусне мъж на около тридесет години.

Младият мъж застана до масата и започна притеснено да преглежда кориците на списанията. Поаро го наблюдаваше отстрани. Неприятен на вид млад човек, мислеше той, с опасно изражение — нищо чудно да се окаже убиец. Във всеки случай той приличаше на убиец повече от всички убийци, които Поаро бе арестувал по време на кариерата си.

Момчето паж отвори вратата и във въздуха прозвуча:

— Мистър Пиеро.

Правилно възприемайки това като известие за самия него, Поаро се изправи. Момчето го поведе към дъното на вестибюла, зад ъгъла, в един малък асансьор, който го отведе на втория етаж. Тук то пое по някакъв коридор, отвори една врата към малко антре, почука на втора врата; отвори я, без да изчака отговор и направи път на Поаро.

Поаро бе посрещнат от шума на течаща вода и заобиколи вратата, за да види как мистър Морли с професионален жар търка ръцете си над една мивка до стената.

VI.

И в живота на най-великите има унизителни мигове. Хората са казали, че никой не е герой пред своя слуга.

Към това може да се добави, че малцина са герои пред самите себе си в момента, когато посещават своя зъболекар.

На Еркюл Поаро този факт бе до болка известен.

Той беше човек, свикнал да има добро мнение за себе си. Той бе Еркюл Поаро и в много отношения превъзхождаше останалите хора. Но в този миг той не чувстваше превъзходството си в нито едно отношение. Духът му бе паднал до нулата. Той просто бе сведен до обичайния, малодушен образ на човек, който се страхува от зъболекарския стол.

Мистър Морли бе привършил с професионалните си приготовления и заговори с окуражаващия си професионален тон:

— Малко хладно е за това време на годината, нали?

Той деликатно доведе нещата до желаната цел — стола! Ловко си играеше с подложката за глава, като я местеше нагоре-надолу.

Еркюл Поаро пое дълбоко въздух, пристъпи, седна и се постави в плен на професионалните занимавки на мистър Морли.

— Така — каза ужасно жизнерадостно мистър Морли.

— Сега удобно ли ви е? Съвсем?

С погребален тон Поаро съобщи, че му е съвсем удобно.

Мистър Морли завъртя по-наблизо малката си масичка, взе малкото си огледалце, хвана някакъв инструмент и се приготви да започне.

Еркюл Поаро сграбчи ръкохватките на стола, затвори очи и отвори устата си.

— Някакви особени оплаквания? — попита мистър Морли.

Малко неразбираемо, вследствие на трудностите при изговаряне на съгласни с отворена уста, Еркюл Поаро даде да се разбере, че няма особени оплаквания. Всъщност това бе един от профилактичните прегледи, които чувството му за ред изискваше от него два пъти в годината.

Разбира се, можеше да се окаже, че няма нищо за правене... Мистър Мор ли сигурно можеше да пропусне втория зъб отзад, от който идваха тези остри болки... Можеше, но бе твърде малко вероятно, защото мистър Морли бе много добър зъболекар.

Мистър Морли минаваше от зъб на зъб, като ги човъркаше и почукваше, междувременно измърморвайки кратки коментари:

— Тази пломба се е поизносила, но не е нещо сериозно. Венците са в много добро състояние, радвам се да го видя. — Последва подозрителна пауза, завъртане на инструмента, не, фалшива тревога, по-нататък. Премина на долната страна. Първи, втори, нататък към третия? Не... „Заекът — помисли си Еркюл Поаро, обърквайки идиоматичната фраза — забеляза кучето!“

— Тук има един малък проблем. Не сте чувствали никакви болки? Хм, изненадан съм. — Инструментът продължи нататък.

Накрая мистър Морли се облегна назад удовлетворен.

— Нищо сериозно. Само две пломби и начален кариес в този горен кътник. Можем, струва ми се, да свършим всичко още тази сутрин.

Той натисна някакъв бутон и се чу бръмчене. Мистър Морли откачи машинката и с любовна нежност ѝ постави накрайник.

— Дайте ми знак — каза той и започна ужасното дело.

Не бе нужно Поаро да чака това разрешение, за да вдига ръка, да примигва или дори да вика. Точно в необходимия момент мистър Морли спря машинката, даде команда: „Изплакнете устата!“, прибави малко тампони, избра нов накрайник и продължи. Машинката измъчваше не чрез болката, а чрез ужаса.

По-късно, когато мистър Морли приготвяше пломбата, разговорът бе подновен.

— Тази сутрин се налага да правя това сам, — обясни той. — Мис Невил замина. Спомняте ли си мис Невил?

Поаро кимна утвърдително, което си беше чиста лъжа.

— Замина в провинцията поради заболяване на роднина. И това се случи в напрегнат ден като днешния. Вече започнах да изоставям с графика. Пациентът преди вас закъсня, а това е ужасно досадно — обърква цялата сутрин. Освен това трябва да вместя една пациентка допълнително, защото имала болки. Винаги си оставям по четвърт час сутрин за подобни случаи. Но и без това напрежението е огромно.

Мистър Морли се взря в малката хаванка, в която стриваше материала, а после продължи изложението си.

— Ще ви кажа нещо от лични наблюдения, мосю Поаро. Големите хора, важните хора, те винаги идват навреме, не те карат да ги чакаш. Благородниците например — те са най-точни. И тези големци от Сити са същите. Ето, тази сутрин ще идва една много важна особа — Алистър Блънт.

Гласът на мистър Морли прозвуча триумфално при това име.

Лишен от дар слово поради памучните тампони и една стъклена тръбичка, която блъбукаше под езика му, Поаро произведе неопределен шум.

Алистър Блънт! Това бяха имената на деня. Не на дукове, не на графове, не на министър-председатели. Не, просто мистър Алистър Блънт. Човек, чието лице бе почти неизвестно на широката публика; човек, който фигурираше само в отделен дискретен параграф. Личност, която никак не се набиваше на очи.

Просто един тих, лишен от блясък англичанин, който оглавяваше най-голямата банкова фирма в Англия. Човек с огромно богатство. Човек, който казваше „да“ и „не“ на правителствата. Човек, който водеше спокоен, скромен живот, който никога не се появяваше пред публика и който не държеше речи. И все пак човек, в чиито ръце беше концентрирана огромна власт.

Докато мистър Морли натъпкваше пломбата, гласът му все още съдържаше нотки на благоговение:

— Винаги пристига абсолютно навреме. Често отпраща колата и върви пеш до офиса си. Приятен, тих, скромен човек. Играе голф и е влюбен в градината си. Не бихте и помислили, че може да си купи половин Европа. Същият е като вас или мен.

За миг у Поаро се надигна негодувание срещу това безцеремонно свързване на имената. Да, мистър Морли бе добър зъболекар, но в Лондон имаше и други добри зъболекари, докато Еркюл Поаро беше единствен.

— Плюйте, моля, — каза мистър Морли. — Той е нашият отговор и за Хитлер, и за Мусолини, и за всички останали — продължи той, прехвърляйки се на другия зъб. — Ние не сме по шума. Вижте колко са демократични кралят и кралицата ни. Разбира се, за французин като вас, привикнал с републиканските идеи...

— А не ъм фханухи... А ъм бехие.

— Тц, тц — тъжно каза мистър Морли. — Трябва добре да подсушим отвора. — И безпощадно насочи към него струята горещ въздух.

След това продължи:

— Не знаех, че сте белгиец. Много интересно. Винаги съм слушал, че крал Леополд е много изтънчен човек. Самият аз искрено вярвам в кралската традиция. Страхотна школа. Обърнете внимание само колко добре запомнят имена и лица. Всичко е въпрос на обучение... макар че, разбира се, някои хора имат вродени способности за подобни неща. Аз самият, например, не помня имена, но имам забележителна памет за лица. Примерно онзи ден имах един пациент, когото съм виждал преди. Името не ми говореше нищо, но веднага си казах: „Къде съм те срещал преди?“ Все още не мога да си спомня, но съм сигурен, че все някога ще се сетя. Изплюйте пак, моля.

След изплакването мистър Морли критично се вгледа в устата на своя пациент.

— Е, струва ми се, че всичко е наред. Сега затворете, съвсем леко. Добре ли е? Не усещате пломбата въобще? Отворете отново, моля. Да, изглежда съвсем добре.

Масичката си отиде на предишното място, столът се завъртя настрана.

Еркюл Поаро слезе от него и отново се превърна в свободен човек.

— Е, довиждане, мосю Поаро. Надявам се, не сте открили никакви престъпници в дома ми?

Поаро каза с усмивка:

— Преди да вляза, всички ми приличаха на престъпници! Вероятно сега ще бъде различно!

— О, да, има огромна разлика между преди и след! А и ние, зъболекарите, вече не сме такива чудовища, каквито бяхме преди! Да повикам ли асансьора?

— Не, не. Ще слеза пеш.

Поаро излезе. Затваряйки вратата, той чу как зад гърба му потече водата.

Спусна се надолу по стълбите. Излизайки иззад последния завой, той видя англо-индийския полковник да напуска сградата. Почти

симпатичен човек, помисли си Поаро. Вероятно прекрасен стрелец, повалил много тигри. Полезен човек — стълб на Империята.

Поаро влезе в чакалнята, за да си вземе шапката и бастуна, които бе оставил там. Изненада се, че притесненият млад мъж бе все още тук. Някакъв друг пациент четеше *Фийлд*.

Поаро заразглежда младежа от позиция на новопоявилата се доброжелателност. Той все още изглеждаше доста свиреп и сякаш наистина искаше да убие някого, но не беше истински убиец, помисли си добродушно Поаро. Несъмнено не след дълго този млад мъж ще подтичва надолу по стълбите, щастлив и усмихнат след отминалите мъчения, и няма да желае зло никому.

Момчето паж влезе и каза твърдо и отчетливо:

— Мистър Блънт.

Човекът до масата остави *Фийлд* и се изправи. Среден на ръст, на средна възраст, нито пълен, нито слаб. Добре облечен, спокоен.

Той последва момчето навън.

Един от най-богатите и влиятелни хора в Англия, който също трябваше да ходи на зъболекар като всички, и който, без съмнение, изпитваше по този повод същите чувства като всички.

Докато тези мисли занимаваха ума му, Еркюл Поаро си взе шапката и бастуна и се отправи към вратата. Преди да излезе, той погледна назад и си помисли, че този млад човек трябва наистина да има много силен зъбобол.

Във вестибюла Поаро се спря пред огледалото, за да приглади мустаците си, които, в резултат от услугите на мистър Морли, бяха поизгубили формата си.

Тъкмо ги бе привел в удовлетворителен вид, когато асансьорът отново слезе и пажът изплува от дъното на вестибюла, фалшиво подсвирквайки си с уста. При вида на Поаро той внезапно млъкна и се приближи, за да му отвори входната врата.

Пред къщата току-що бе спряло такси, от което се протягаше един крак. Поаро разгледа крака с любезен интерес.

Хубаво коляно, чорап от доста добро качество. Кракът не бе никак лош. Но обувката не му хареса. Чисто нова лачена обувка с огромна, блестяща тока. Той поклати глава.

Никаква елегантност, съвсем провинциална история!

Дамата вече излизаше от таксито, когато другият ѝ крак се закачи във вратата, токата на обувката се откъсна и с дрънчене падна върху паважа. Поаро се спусна към нея, вдигна я и я поднесе с галантен поклон.

Уви! По-скоро петдесет, отколкото четиридесет. Пенсне. Грозна жълто-сива коса, неподходящи дрехи, такова потискащо сурово зелено! Тя поблагодари, като изпусна пенснето, а след това и чантичката си.

По-скоро от учтивост, отколкото от галантност, Поаро ѝ ги подаде.

Тя се качи по стълбите към номер 58 на улица Куин Шарлот, а Поаро прекъсна оплакванията на шофьора, ядосан от мизерния бакшиш.

— Свободен ли сте?

Шофьорът на таксито тъжно отвърна:

— Да, свободен съм.

— И аз съм свободен — рече Еркюл Поаро. — Свободен съм от грижи!

Той забеляза подозрителното изражение на шофьора.

— Не, приятелю, не съм пиан. Просто току-що бях на зъболекар и ще ходя отново чак след шест месеца. Това е прекрасно.

ЧЕТИРИ, ПЕТ, ХЛОПНА ВРАТА

I.

Беше три без петнадесет, когато телефонът иззвъня.

Еркюл Поаро седеше в един люлеещ се стол и щастливо поглъщаше прекрасния обяд.

Той дори не помръдна при иззвъняването и изчака верния Джордж да дойде и да вдигне слушалката.

— *Eh bien?* — произнесе той, след като Джордж каза „Един момент, моля“ и закри с ръка слушалката.

— Търси ви старши инспектор Джап, сър.

— Така ли?

Поаро приближи слушалката до ухото си.

— *Eh bien, mon vieux*^[1] — каза той. — Как вървят делата?

— Вие ли сте, Поаро?

— Естествено.

— Чух, че сте ходили на зъболекар тази сутрин? Вярно ли е?

Поаро промърмори:

— Скотланд Ярд знае всичко!

— Казва се Морли, улица Куин Шарлот 58?

— Да — гласът на Поаро се промени. — Защо?

— Било е истинско посещение, нали? Имам предвид — не сте ходили заради някакви ваши дела?

— Определено не. Дори ми направи три пломби, ако искате да знаете.

— Как ви се видя той? Нещо необичайно в поведението?

— Бих казал не, защо?

Гласът на Джап беше суров и безчувствен.

— Защото скоро след това се е застрелял.

— Какво?

Джап остро попита:

— Изненадан ли сте?

— Откровено казано, да.

Джап рече:

— Това не ме радва особено. Бих искал да поговоря с вас. Ще имате ли нещо против да минете насам?

— Къде сте вие?

— На улица Куин Шарлот.

Поаро отвърна:

— Пристигам веднага.

II.

Един полицаи отвори вратата на № 58. Той почтително попита:

— Мосю Поаро?

— Самият той.

— Старши инспекторът е горе. На втория етаж — знаете къде.

Еркюл Поаро каза:

— Бях там тази сутрин.

В стаята имаше трима души. Джап вдигна глава при влизането на Поаро и каза:

— Радвам се да ви видя, Поаро. Тъкмо щяхме да го вдигаме. Искате ли да погледнете преди това?

Човекът с фотоапарат, който бе коленичил до тялото, се изправи.

Поаро пристъпи напред. Трупът лежеше до камината.

Мъртвият мистър Морли изглеждаше почти както в живота. Малко под дясното му слепоочие имаше малка черна дупчица. На пода, до отпуснатата му дясна ръка, лежеше малък пистолет.

Поаро леко поклати глава.

— Е, добре, вече можете да го вдигате — рече Джап.

Отнесоха мистър Морли. Джап и Поаро останаха сами.

Джап каза:

— Извършихме рутинната проверка. Отпечатьци от пръсти и прочие.

Поаро седна.

— Разкажете ми.

Джап сви устни и каза:

— Той *може* и да се е самоубил. Вероятно се е самоубил. По пистолета има само негови отпечатьци... Само че нещо не ми харесва.

— Какви са вашите възражения?

— Ами да започнем с това, че няма отговор на въпроса защо се е самоубил... Бил е в добро здраве, печелел е добре, никой не знае да е имал проблеми. Няма замесена жена... поне — поправи се предпазливо Джап — доколкото на нас ни е известно. Не е бил потиснат или не на себе си. Отчасти за това съм любопитен да чуя

вашето становище. Вие сте го видели тази сутрин и се питах дали не сте забелязали нещо.

Поаро поклати глава.

— Абсолютно нищо. Той беше, как да се изразя, самата нормалност.

— Но това е странно, нали? Мислите ли, че някой би се самоубил в средата на работния ден, така да се каже? Защо да не почака до вечерта? Това би било много по-естествено.

Поаро се съгласи.

— Кога се е случило нещастиято?

— Не знаем точно. Изглежда никой не е чул изстрела. Но аз и не мисля, че някой би могъл да го чуе. Оттук до коридора има две врати, като и двете са тапицирани — сигурно за да заглушават виковете на жертвите на зъболекарския стол.

— Твърде вероятно. Пациентите под упойка понякога вдигат доста шум.

— Да. А пък отвън, на улицата, движението е оживено, тъй че някой трудно може да го е чул оттам.

— Кога са го намерили?

— Около един и половина. Пажът, Алфред Бигс. Не може да се каже, че е от най-умните. Изглежда пациентката на мистър Морли за дванадесет и половина е направила страшен скандал, загдето я карат да чака. Към един и десет момчето се качило и почукало. Отговор не последвал и, естествено, то не посмяло да влезе. На няколко пъти вече си имало разпавии с мистър Морли и се страхувало да не сбърка отново нещо. Слязло пак долу и пациентката си тръгнала бясна към един и петнадесет. Разбирам я. Чакала е четиридесет и пет минути и е станало време за обяд.

— Коя е тя?

Джап се усмихна.

— Според момчето — мис Шърти, но в дневника е записана като Кърби.

— Каква е била системата за повикване на пациентите?

— Когато Морли бил готов да приеме следващия пациент, той натискал ето това копче и момчето въвеждало пациента.

— И кога го е натиснал за последен път?

— В дванадесет и пет. И момчето въвело един пациент, който чакал. Според дневника — мистър Амбериотис, хотел Савой.

Едва доловима усмивка пробяга по устните на Поаро. Той промърмори:

— Питам се как ли нашият паж се е справил с това име!

— Трябва да призная, че хубаво го е оплескал. Ще го попитаме после, ако решим да се посмеем.

Поаро рече:

— И към колко часа е излязъл този мистър Амбериотис?

— Момчето не го е изпращало и не знае. Много от пациентите просто слизат по стълбите, без да повикат асансьора и си излизат.

Поаро кимна.

Джап продължи:

— Но аз позвъних в хотел Савой. Мистър Амбериотис бе доста точен. Той каза, че погледнал часовника си, след като затворил входната врата и било дванадесет и двадесет и пет.

— Той не ви ли каза нещо важно?

— Не. Само това, че зъболекарят изглеждал напълно нормално и се държал спокойно.

— *Eh bien* — каза Поаро. — Значи всичко е ясно. Между дванадесет и двадесет и пет и един и половина се е случило нещо, като вероятно е било по-близо до първия час.

— Да. Защото иначе...

— Иначе той щеше да натисне копчето за следващия пациент.

— Точно така. Медицинските данни го потвърждават, доколкото може да им се вярва. Полицейският лекар прегледа тялото в два без двадесет. Той не се ангажира с точност — никой не го прави в наши дни; все казват, че имало твърде много специфични обстоятелства. Но според него Морли не може да се е самоубил по-късно от един часа. Възможно е и малко по-рано, но нищо по-конкретно.

Поаро каза замислено:

— Значи в дванадесет без двадесет и пет нашият зъболекар си е нормален, бодър, учтив, компетентен зъболекар. А след това — отчаяние, мъка — каквото ви дойде наум — и той се самоубива?

— Това е смешно — рече Джап. — Трябва да признаете, че просто е смешно.

— Смешно — вметна Поаро — не е най-точната дума.

— Знам, че наистина не е, но така се казва. Добре тогава — странно, ако така повече ви харесва.

— Негов ли е пистолетът?

— Не, той не е имал пистолет. Никога не е имал. Според сестра му в къщата не е имало такова нещо. Така е в повечето домове. Той, разбира се, може да си го е купил, ако отдавна е замислял да свърши със себе си. Ако е така, скоро ще разберем.

Поаро попита:

— Има ли нещо друго, което ви тревожи?

Джап разтърка носа си.

— Ами позата, в която лежеше. Не бих казал, че е невъзможно човек да падне така, но някак си не ми изглеждаше *наред*! А пък и по килима имаше някакви следи — като че нещо е било влачено по него.

— Но това е съвсем подозрително.

— Да, освен ако не го е направило онова идиотско момче. Имам чувството, че то може да се е опитало да премести Морли, след като го е открило. То е от онези млади глупаци, които постоянно оплитат конците и всички ги ругаят, затова лъжат както им падне.

Поаро замислено огледа стаята.

Погледна към мивката зад вратата, към картотечния шкаф от другата страна на вратата, към зъболекарския стол до прозореца и обкръжаващата го апаратура, нататък към камината и после обратно към мястото, където бе лежал трупът. На стената до камината имаше втора врата.

Джап проследи погледа му.

— Тук има някакъв малък офис. — Той разтвори вратата.

Това наистина се оказа малка стая с бюро, маса, върху която имаше спиртна лампа, малък котлон за чай и няколко стола. Нямаше други врати.

— Секретарката му е работела тук — обясни Джап. — Мис Невил. Тя, изглежда, отсъства днес.

Очите му срещнаха погледа на Поаро, който рече:

— Да, той ми каза, спомням си. Това също... би могло да бъде довод против тезата за самоубийство?

— Искате да кажете, че тя е била *отстранена*?

След тези думи Джап замълча, като след малко пак се обади:

— Ако той не се е самоубил, значи са го убили. Но защо? Този вариант изглежда почти толкова невероятен, колкото и другият. По всичко личи, че той е бил мирен и тих човечец. Кой би искал да го убие?

Поаро каза:

— Кой е *можел* да го убие?

Джап отвърна:

— Отговорът на този въпрос е — почти всеки. Сестра му може да е слязла от апартамента горе и да го е застреляла. Може да го е убил неговият партньор — Райли. Може да го е убил Алфред, пажът. Може да го е застрелял някой от пациентите. — След кратка пауза той добави: — *И Амбериотис може да го е убил*, най-лесно от всички.

Поаро кимна.

— Но в такъв случай ние трябва да разберем защо.

— Точно така. Отново се връщаме към първоначалния въпрос. Защо? Амбериотис е отседнал в Савой. Защо му е на богатия грък да дойде и да застреля един кротък зъболекар?

— Наистина това е камъкът, които ще ни препъне. *Мотивът!*

Поаро сви рамене и каза:

— Изглежда сякаш смъртта, твърде неартистично, е объркала човека. Мистериозният грък, богатият banker, прочутият детектив — колко *естествено* би било някой от тях да бъде убит! Защото мистериозните чужденци могат да бъдат замесени в шпионаж, богатите банкери имат роднини, които ще забогатееят след смъртта им, а известните детективи могат да се окажат опасни за престъпниците.

— Докато бедният мистър Морли не е бил опасен за никого — тъжно отбеляза Джап.

— Интересно.

Джап се извърна към него.

— Какво имате предвид?

— Нищо особено. Просто една случайна забележка.

И той повтори пред Джап думите на мистър Морли за разпознаването на лица и споменатия пациент.

Джап явно се колебаеше.

— Възможно е, разбира се. Но е малко изсмукано от пръстите. Може да е бил просто някой, който е желаел да запази анонимност. Не забелязахте ли някого от другите пациенти тази сутрин?

Поаро промърмори:

— Забелязах един младеж в чакалнята, който имаше вид точно на убиец.

Джап уплашено рече:

— Какво?

Поаро се усмихна.

— *Mon cher*, това беше при моето пристигане. Бях нервен, капризен, с две думи — бях в лошо настроение. Всичко ми се виждаше злокобно — чакалнята, пациентите, дори килимът по стълбите! Всъщност мисля, че онзи младеж имаше силен зъбобол, това е всичко!

— Знам какво е — каза Джап. — Но все пак ще проверим вашия убиец. Ще проверим всички, за да разберем дали това е самоубийство или не. Мисля, че първо трябва да проведем още един разговор с мис Морли. Днес разменихме само няколко думи. Разбира се, ударът е тежък за нея, но тя не е от хората, които рухват лесно. Ще отидем при нея още сега.

III.

Висока и неприветлива, мис Морли изслуша двамата мъже и отговори на въпросите им. След това подчерта:

— За мен е невероятно, абсолютно невероятно брат ми да се е самоубил!

Поаро каза:

— Нали разбирате какъв е другият вариант, мадмоазел?

— Искате да кажете — убийство — тя замълча. После бавно произнесе: — Прав сте, този вариант изглежда почти толкова невероятен, колкото и другият.

— Но не чак толкова?

— Не, защото, разбирате ли... в първия случай става дума за *нещо, което знам*, и то е душевното състояние на брат ми. Аз знам, че на душата му не тегнеше нищо... *Знам*, че нямаше причина, нямаше *никаква* причина, поради която той да посегне на живота си!

— Вие сте го видели тази сутрин, преди да започне работа?

— Да, на закуска.

— И той се държеше както обикновено. Не беше разтревожен от нищо?

— Беше разтревожен, но не по начина, който имате предвид. Той беше просто раздразнен!

— И каква беше причината?

— Предстоеше му натоварена сутрин, а помощничката му отсъстваше.

— Мис Невил ли?

— Да.

— Какво работеше тя?

— Водеше цялата му кореспонденция, разбира се, водеше дневника за посещенията и попълваше картоните. Освен това отговаряше за стерилизирането на инструментите, а по време на работа приготвяше пломбите и му ги подаваше.

— Отдавна ли е при него?

— От три години. Тя е ужасно съвестно момиче и ние двамата много я обичаме... обичахме.

Поаро рече:

— Брат ви ми каза, че са я извикали във връзка със заболяване на роднина.

— Да, получи се телеграма, че леля й е получила удар. Замина за Самърсет със сутрешния влак.

— И това подразни брат ви толкова силно?

— Д-д-а — в гласа на мис Морли прозвуча леко колебание. После тя трескаво продължи: — Вие... вие не бива да смятате, че брат ми е безсърдечен. Той просто си помисли... само за миг...

— Слушаме ви, мис Морли?

— Е, че може да е избягала от работа нарочно. О, моля, не ме разбирайте погрешно! Аз съм напълно убедена, че Гладис *никога* не би сторила подобно нещо. Казах го и на Хенри. Но работата е там, че тя дружи с един твърде неподходящ младеж... Хенри много се дразнеше от това и предположи, че този младеж може да я е накарал да си вземе свободен ден.

— Възможно ли е да е така?

— Не, сигурна съм, че не е. Гладис е много съвестно момиче.

— Но този младеж е способен да предложи подобно нещо?

Мис Морли презрително изсумтя.

— Твърде вероятно, според мен.

— С какво се занимава този млад човек? Как се казва той, между другото?

— Картър, Франк Картър. Той е, или поне беше, застрахователен агент, струва ми се. Загуби работата си преди няколко седмици и изглежда не може да си намери друга. Хенри казваше, и аз смея да го потвърдя, че той е пълен негодник. Всъщност Гладис му даде част от своите спестявания и това ужасно ядоса Хенри.

Джап остро каза:

— Брат ви правил ли е опити да я накара да прекъсне връзката си?

— Да, правил е, знам.

— Значи е напълно възможно този Франк Картър да има зъб на брат ви?

Гренадирката енергично отвърна:

— Ако допускате, че Франк Картър е убил Хенри, то това са глупости. Хенри говори пред момичето против младия Картър, но тя не се вслуша в думите му — влюбена е във Франк като последната глупачка.

— Можете ли да се сетите за някой друг, който е имал нещо против брат ви?

Мис Морли поклати глава.

— Добре ли се спогаждаха с неговия партньор, мистър Райли?

Мис Морли язвително отговори:

— Доколкото човек изобщо може да се спогажда добре с един ирландец!

— Какво искате да кажете с това, мис Морли?

— Ирландците са избухливи и имат вродена склонност към всевъзможни кавги. Мистър Райли обичаше да спори за политика.

— Това ли е всичко?

— Това е всичко. Мистър Райли е неудовлетворителен в доста отношения, но е много умел в работата си... поне така твърдеше брат ми.

Джап настоя:

— В кои отношения е неудовлетворителен?

Мис Морли се поколеба, после каза язвително:

— Прекалено много пие... но ви моля това да си остане между нас.

— Имало ли е някакви пререкания между него и брат ви по този повод?

— Хенри му даде един-два съвета. В зъболекарската работа — продължи нравоучително мис Морли — е необходима сигурна ръка. А дъхът на алкохол никак, не вдъхва доверие.

Джап кимна в знак на съгласие. После каза:

— Можете ли да ни кажете нещо за финансовото състояние на вашия брат?

— Хенри печелеше добре и е заделил известна сума настрана. Всеки от нас двамата имаше малки лични приходи, останали ни от нашия баща.

Джап промърмори, показвайки се леко:

— Вие, предполагам, знаете дали брат ви е оставил завещание?

— Да, има завещание и аз мога да ви кажа какво гласи. Оставя сто лири на Гладис Невил и всичко останало — на мен.

— Ясно. А сега...

На вратата рязко се почука. След това иззад нея се появи лицето на Алфред. Облещените му очи оглеждаха най-подробно двамата посетители, докато устата му изстреля:

— Мис Невил. Върна се и е много разстроена. Пита дали да влезе.

Джап кимна и мис Морли рече:

— Кажи ѝ да дойде, Алфред.

— Добре — отвърна Алфред и изчезна. Мис Морли въздъхна и произнесе натъртено:

— Това момче е цяло мъчение.

IV.

Гладис Невил беше високо, русокосо, малко анемично момиче, на около двадесет и осем години. Макар че очевидно бе много разстроена, нейната интелигентност пролича веднага.

Под претекст, че трябва да прегледат книжата на мистър Морли, Джап я отведе в малкия офис до камината, далеч от мис Морли.

Тя няколко пъти повтори:

— Просто не мога да повярвам! Струва ми се абсолютно невероятно мистър Морли да направи подобно нещо!

Тя потвърди, че той изобщо не е бил угрижен или притеснен.

Тогава Джап започна:

— Днес сте отсъствали, мис Невил...

Тя го прекъсна.

— Да, и това беше всъщност някаква отвратителна шега! Мисля, че е ужасно хората да правят такива неща. Господи!

— Какво имате предвид, мис Невил?

— Ами на леля й нямаше абсолютно нищо. Тя беше по-добре от всякога. Остана изумена, когато се появих така внезапно. Естествено, аз се зарадвах, че... но иначе направо побеснях. Да ми изпращат такава телеграма, да ме тревожат и всичко останало...

— Пазите ли телеграмата, мис Невил?

— Мисля, че я изхвърлих на гарата. Вътре пишеше само: „Леля ви получи удар снощи. Моля, елате веднага.“

— Напълно ли сте сигурна, че... хм... — Джап деликатно се покашля, — автор на телеграмата не е вашият приятел, мистър Картър?

— Франк? Но защо? О! Разбирам, имате предвид... нагласена работа между нас двамата? Не, моля ви, господин инспектор, никой от нас не би сторил такова нещо.

Нейното възмущение бе напълно искрено и Джап трябваше да положи доста усилия, докато я успокои. Но един въпрос, свързан с пациентите от тази сутрин, я върна към присъщата ѝ компетентност.

— Всички са записани тук в дневника. Предполагам, че вече сте погледнали в него. Повечето ги познавам. В десет часа — мисис Соумс, тя беше за нова коронка. В десет и половина — лейди Грант, възрастна жена, живее в Лаундъс Скуеър. В единадесет — мосю Еркюл Поаро, той идва редовно. О, разбира се, това е той! Моля да ме извините, мосю Поаро, но аз наистина съм толкова разстроена! В единадесет и тридесет — мистър Алистър Блънт, това е онзи банкер — кратко посещение, защото мистър Морли бе подготвил пломбата предишния път. Следва мис Сейнсбъри Сийл — тя се обади извънредно, имала болки и мистър Морли я вмести в графика. Тя приказва страшно много, просто не млъква, и е ужасно придилична. След това в дванадесет часа е мистър Амбериотис — той е нов пациент, обади се от хотел Савой. Мистър Морли приема доста чужденци и американци. После, в дванадесет и половина — мис Кърби. Тя е от Уърдинг.

Поаро попита:

— Когато пристигнах, тук чакаше един висок джентълмен, военен. Кой би могъл да е той?

— Предполагам някой от пациентите на мистър Райли. Да ви донеса ли и неговия списък?

— Ще ви бъдем благодарни, мис Невил.

Тя излезе само за няколко минути. Върна се с книга, подобна на дневника на мистър Морли и прочете:

— Десет часа — Бети Хийт (това е едно момиченце на девет години). Единадесет — Абъркромби.

— Абъркромби! — промълви Поаро. — *C'était ça!*^[2] — Единадесет и половина — мистър Хауърд Рейкс. Дванадесет часа — мистър Барсе. Това са всички пациенти за тази сутрин. Разбира се, мистър Райли не е толкова натоварен колкото мистър Морли.

— Можете ли да ни разкажете нещо за тези пациенти на мистър Райли?

— Полковник Абъркромби е стар пациент и всичките деца на мисис Хийт посещават мистър Райли. Нищо не мога да ви кажа за мистър Рейкс или мистър Барнс, макар да ми се струва, че съм чувала имената им. Нали разбирате, понеже аз приемам всички телефонни обаждания...

Джап каза:

— Можем да попитаме лично мистър Райли. Бих искал да се видя с него колкото е възможно по-скоро.

Мис Невил излезе. Джап се обърна към Поаро.

— Всички те са стари пациенти на мистър Морли, освен Амбериотис. Смятам скоро да проведе един интересен разговор с мистър Амбериотис. Както се оказва, той е последният човек, който е видял Морли жив, и ние трябва да се уверим, че когато го е видял за последен път, Морли е бил жив.

Поаро бавно каза, клатейки глава:

— Предстои ви откриването на мотив.

— Зная. Това ще бъде наистина трудно. Но може би в Скотланд Ярд ще открием нещо за Амбериотис. — После рязко добави: — Твърде замислен сте, Поаро!

— Чудно ми е.

— Кое?

Поаро каза с тънка усмивка:

— Защо старши инспектор Джап?

— А?

— Попитах: защо старши инспектор Джап? Често ли изпращат служители от вашия ранг да разследват случаи на самоубийство?

— В интерес на истината, случих се наблизко по това време — бях в Лавенхамс, на улица Уигмор. Доста съвършен механизъм за измами си били изработили там. От службата ме откриха по телефона и ми казаха да намина насам.

— Но защо се обадиха на вас?

— Ами това... това е много просто. Заради Алистър Блънт. Щом като началникът разбрал, че той е бил тук тази сутрин, веднага се обадил в Скотланд Ярд. Мистър Блънт е един от хората в тази страна, за които трябва да се грижим.

— Искате да кажете, че има хора, които биха искали да го... отстранят?

— Сто на сто. Първо — червените, също и нашите приятели — неофашистите. Блънт и неговата групировка здраво стоят зад сегашното правителство. Той е солидната, консервативна финансова опора на страната. Ето защо при най-малкото съмнение за някакъв номер тук, тази сутрин, насочен срещу него, от горе поискаха щателно разследване.

Поаро кимна.

— За това, повече или по-малко, се досетих. И точно такова чувство имам — той изразително разпери ръце, — че може би е станала някаква... грешка. Истинската жертва е бил... е трябвало да бъде Алистър Блънт. Или може би това е само начало... начало на някаква операция? Усещам... — той подуши въздуха, — усещам мириса на големи пари в тази работа!

Джап каза:

— Май се впускате в догадки.

— Допускам, че клетият Морли е само пионка в голямата игра. Може би е знаел нещо, може би е казал нещо на Блънт, или са се опасявали, че може да му каже нещо.

Той спря, защото в стаята влезе Гладис Невил.

— Мистър Райли е зает с изваждане на зъб — рече тя. — Ще бъде свободен след около десет минути, ако нямате нищо против.

Джап каза, че няма и че може междувременно да проведе още един разговор с младия Алфред.

V.

Алфред се разкъсваше между нервност, удоволствие и патологичния страх, че може да бъде обвинен за всичко, което се е случило! Той бе само от две седмици при мистър Морли, но през тези две седмици, последователно и методично, бе правил всичко погрешно. Постоянните обвинения бяха подкопали вярата му в самия себе си.

— Той като че ли беше малко по-раздразнителен от друг път — отговори на зададения му въпрос Алфред. — Не се сещам за нищо друго. Никога не бих си помислил, че ще се самоубива.

Поаро се намеси:

— Трябва да ни разкажеш — каза той — всичко, което си спомняш от тази сутрин. Ти си много важен свидетел и твоите наблюдения могат да ни окажат неоценима услуга.

Лицето на Алфред се наля с обилна червенина и гърдите му се издуха. Той вече бе дал на Джап кратък отчет за случилото се сутринта. Сега възнамеряваше да разшири разказа си. В него се промъкваше уютното усещане за значимост.

— Мога да ви разкажа всичко — рече той. — Вие само ме питайте.

— Да започнем с това дали тази сутрин се е случило нещо необичайно?

Алфред помисли една минута, а после отвърна, доста скръбно:

— Не мога да си спомня. Всичко си беше нормално.

— Нямаше ли някакви непознати в къщата?

— Не, сър.

— Дори измежду пациентите?

— Не разбрах, че питате и за тях. Не е идвал никой, дето не е имал час, ако това имате предвид — всички са записани в дневника.

Джап кимна. Поаро попита:

— Възможно ли е някой да е влязъл отвън?

— Не може. Нали трябва да има ключ.

— Но да излезеш от къщата е съвсем лесно?

— А, да, само натискаш дръжката, излизаш и дръпваш вратата зад себе си. Мнозина го правят, както вече ви казах. Често слизат по стълбите, нали разбирате, докато аз качвам следващия с асансьора.

— Ясно. А сега ни разкажи просто кой дойде първи тази сутрин и тъй нататък. Описвай ги, ако не можеш да си спомниш имената им.

Алфред се замисли за минута. После каза:

— Една дама с малко момиченце за мистър Райли и една мисис Соуп или някакво си такова име за мистър Морли.

Поаро рече:

— Съвсем правилно. Продължавай.

— После една друга възрастна дама, доста натруфена — дойде с „Даймлер“. След като тя си замина, пристигна един военен, и точно след него дойдохте вие — той кимна към Поаро.

— Така.

— После дойде американецът...

Джап рязко каза:

— Американец ли?

— Да, сър. Един младичък. Беше истински американец — личеше му по гласа. Той доста подрани. Трябваше да дойде след единадесет и половина, а отгоре на всичко той пак не го спази.

Джап остро рече:

— Това пък какво означава?

— Нямаше го. Слязох за него, когато мистър Райли позвъни в единадесет и половина — беше малко по-късно, в интерес на истината — а него го нямаше. Сигурно се е паникьосал и е избягал. — Той компетентно допълни: — Случва се понякога.

Поаро каза:

— Значи той трябва да е излязъл малко след мен?

— Точно така, сър. Вие излязохте, след като бях качил един тежкар, който дойде с „Ролс“. Страхотна кола — мистър Блънт. После слязох да ви изпратя и въведох една дама. Мис Сам Бери Си или нещо подобно. И после аз... хм, ако трябва да призная, само отскочих до кухнята, за да си взема закуската, и докато бях там, звънецът звънна — звънецът на мистър Райли — и аз отидох и, както ви казах, американският господин се беше изнизал. Качих се и докладвах на мистър Райли и той малко го наруга, както прави обикновено.

Поаро каза:

— Продължавай.

— Чакайте да видя какво стана после. А, да, после позвъня звънецът на мистър Морли за тази мис Си, а тежкарят си излезе, докато качвах мис Еди-коя Си в асансьора. После пак слязох долу и дойдоха двама джентълмени — един нисък човек със смешен, писклив глас, не мога да си спомня името му. Той беше за мистър Райли. И един дебел чужденец за мистър Морли. Мис Си не се бави дълго — не повече от петнадесет минути. Изпроводих я, а после качих господина чужденец. Вече бях завел другия господин при мистър Райли веднага щом пристигна.

— И не си видял мистър Амбериотис, чужденеца, да излиза?

— Не сър, не го видях. Сигурно си е тръгнал сам. Не видях никой от тези двамата господа.

— Къде беше от дванадесет нататък?

— Винаги седя в асансьора, докато чакам да се звънне на вратата или на един от двата звънца.

Поаро каза:

— И вероятно си чел?

Алфред отново се изчерви.

— В това няма нищо лошо, сър. Не е като да правя нещо друго.

— Съвсем вярно. Какво четеше?

— „Смърт в дванадесет без четвърт“, сър. Американски детективен роман. Страхотен е, сър, наистина! Там постоянно се гърмят.

Поаро едва забележимо се усмихна. Сетне каза:

— От мястото, където седиш, можеш ли да чуеш входната врата?

— Имате предвид ако някой излиза ли? Струва ми се, че не, сър. Искам да кажа, не би трябвало да забележа! Разбирате ли, асансьорът е чак в дъното на коридора и малко зад ъгъла. Входният звънец и звънциите от кабинетите са точно отзад. Тях не можеш да пропуснеш.

Поаро кимна, а Джап попита:

— Какво стана после?

Алфред сви вежди във върховно усилие на паметта.

— Само последната дама, мис Шърти. Очаквах да звънне звънецът на мистър Морли, но той не звънваше и към един часа дамата, която чакаше, стана много нервна.

— Не ти ли дойде наум да се качиш и да провериш дали мистър Морли не е готов?

Алфред решително поклати глава.

— Съвсем не, сър. Не бих и помислил за такова нещо. Защото смятах, че последният господин е все още горе. Трябваше да изчакам звънеца. Разбира се, ако знаех, че мистър Морли се е гръмнал...

Алфред поклати глава с мрачна наслада.

Поаро запита:

— Кога обикновено звънеше звънецът — преди да слезе пациентът или след това?

— Зависи. Обикновено пациентът слиза по стълбите, а после звънва звънецът. Ако извикат асансьора, вероятно звънецът ще иззвъни, докато слизаме надолу. Но все пак не е строго определено. Понякога минаваха няколко минути, преди мистър Морли да позвъни за следващия пациент. Ако пък бърза, ще позвъни още щом предишният излезе от стаята му.

— Разбирам... — Поаро замълча за миг, а после продължи: — Изненадва ли те самоубийството на мистър Морли, Алфред?

— Направо съм сащисан. Той нямаше никаква причина да се гръмне, поне доколкото аз знам... О! — очите на Алфред станаха големи и кръгли. — Да не би... да не би да са го убили?

Поаро се обади преди Джап да се е намесил:

— Ако допуснем, че е така, това по-малко ли би те изненадало?

— Ами не зная със сигурност, сър. Не виждам кой ще иска да убие мистър Морли. Той беше... той си беше съвсем обикновен човек, сър. Наистина ли са го убили, сър?

Поаро изрече със сериозен глас:

— Трябва да имаме предвид всички варианти. Затова ти казах, че можеш да се окажеш много важен свидетел и трябва да се опиташ да възстановиш всичко, което се е случило сутринта.

Той натърти последните думи и Алфред сви вежди в изумително усилие на паметта.

— Не мога да се сетя за нищо друго, сър. Наистина не мога.

Гласът на Алфред бе изпълнен с печал.

— Добре, Алфред. Значи си сигурен, че никой друг, освен пациентите, не е влизал тази сутрин в къщата?

— Никой външен човек, сър. Онзи приятел на мис Невил се завъртя насам и много се обезпокои, че нея я няма.

Джап рязко попита:

— Кога беше това?

— Беше малко след дванадесет. Когато му казах, че мис Невил отсъства за целия ден, той изглеждаше много разтревожен и каза, че ще изчака, за да се срещне с мистър Морли. Казах му, че мистър Морли ще бъде зает чак до обяд, но той рече, че това няма значение и ще го чака.

Поаро запитва:

— И изчака ли го?

В очите на Алфред се появи уплаха.

— Брей... въобще и не помислих за това! Той влезе в чакалнята, *но после го нямаше там*. Сигурно му е омръзнало да чака и е решил да дойде някой друг път.

VI.

Когато Алфред излезе от стаята, Джап каза остро:

— Мислите ли, че е разумно да се говори за убийство пред това хлапе?

Поаро сви рамене.

— Мисля, че да. Това ще е стимул за него да си спомни нещо подозрително, което може би е видял или чул, и зорко да бди за всичко, което става тук.

— Все пак ние не искахме това да се разчува толкова скоро.

— Няма да се разчуе, *mon cher*. Алфред чете детективски романи. Той е луд по престъпленията. Каквото и да излезе от устата му, то ще бъде приписано на неговото болезнено криминално въображение.

— Хм, може би сте прав, Поаро. А сега да чуем какво ще ни каже Райли.

Кабинетът и офисът на мистър Райли бяха на първия етаж. Те бяха просторни колкото и горните, но не бяха толкова светли и така богато мебелирани.

Партньорът на мистър Морли беше висок, мургав млад мъж, с кичур коса, небрежно надвиснал над челото му. Имаше приятен тембър и много проникателен поглед.

— Надяваме се, мистър Райли — каза Джап, след като се представи, — че вие можете да хвърлите повече светлина върху това събитие.

— Значи се мамите, защото не мога — отвърна мистър Райли. — Ще ви кажа само това: Хенри Морли беше последният човек, който би посегнал на живота си. Аз бих могъл да направя това, но не и той.

— Защо вие бихте могъл да го направите? — запита Поаро.

— Защото имам море от проблеми — отговори мистър Райли. — Парични проблеми, например! Доходите ми никога не могат да покрият разноските. Но Морли беше внимателен човек. При него няма да откриете нито дългове, нито парични проблеми.

— Може би любовни истории? — предположи Джап.

— Морли и любовна история! В неговия живот нямаше никакви радости! Бедничкият, живееше под чехъла на сестра си.

Джап започна да задава на Райли въпроси за подробностите около пациентите, които го бяха посещавали тази сутрин.

— О, струва ми се, че всички те са почтени хора и извън всякакво подозрение. Малката Бети Хиит е чудесно дете — цялото семейство са ми били пациенти. Полковник Абъркромби също е стар пациент.

— Какво ще кажете за мистър Хауърд Рейкс? — попита Джап.

Райли широко се усмихна.

— Този, който ми избяга ли? Никога досега не е идвал. Не знам нищо за него. Обади се тази сутрин и направо помоли за час.

— Откъде се обади?

— От хотел Холбърн Палас. Мисля, че е американец.

— Така каза и Алфред.

— Няма начин Алфред да не знае — каза мистър Райли. — Той е запален по разни филми.

— А другият ви пациент?

— Барнс ли? Смешен, педантичен човечец. Пенсioniран държавен служител. Живее в Ийлинг Уей.

След кратка пауза Джап каза:

— Какво можете да ни кажете за мис Невил?

Мистър Райли повдигна веждите си.

— Хубавичката руса секретарка? Там няма нищо, приятелю! Отношенията й със стария Морли бяха абсолютно изрядни — сигурен съм.

— Не съм и допускарал противното — рече Джап, като едва забележимо се изчерви.

— Моя грешка — каза Райли. — Моля ви да извините мръсното ми подсъзнание. Помислих, че това е опит от ваша страна да докажете валидността на *cherchez la femme*^[3] Простете, че се опитвам да кажа нещо на вашия език — обърна се той бащински към Поаро. — Имам прекрасно произношение, нали? Така е, когато те обучават монахини.

Подобна насмешливост не се понарави на Джап. Той попита:

— Знаете ли нещо за онзи младеж, за когото тя е сгодена? Името му, доколкото разбрах, е Картър, Франк Картър.

— Морли не го одобряваше. Опитва се да накара мадмоазел Невил да го изостави.

— Това може би е подразнило Картър?

— Вероятно ужасно го е подразнило — съгласи се весело мистър Райли.

След кратка пауза той добави:

— Извинете, вие нали разследвате самоубийство, а не убийство?

Джап каза с рязък глас:

— Е, ако е убийство, тогава имате ли някакви предположения?

— Съвсем не! Бих се радвал да го е сторила Джорджина! Тя е от онези жени, които винаги са навъсени, винаги трезвомислещи. Но се боя, че моралните ѝ устои са твърде непоклатими. Разбира се, и аз бих могъл лесно да се кача по стълбите и да го застрелям, но не съм. Всъщност не мога да си представя кой би искал да убие Морли. Но не мога да допусна, че се е самоубил.

После допълни с променен глас:

— В интерес на истината, аз много съжалявам... Не трябва да съдите по държанието ми — просто съм нервен. Старият Морли ми беше симпатичен и ще ми липсва.

VII.

Джап затвори телефонната слушалка. Когато се обърна към Поаро, лицето му бе доста мрачно.

Той каза:

— Мистър Амбериотис не се чувства много добре и предпочита да не се среща с никого днес. Но той ще се срещне с мен и няма да ми се изплъзне! Имам човек в Савой, готов да го проследи, ако се опита да се измъкне.

Поаро замислено рече:

— Смятате ли, че Амбериотис е застрелял Морли?

— Не зная. *Но той последен е видял Морли жив.* И е нов пациент. Според неговите думи, той е оставил Морли жив и здрав в дванадесет и двадесет и пет. Това може да е вярно, а може и да не е. Ако Морли е бил здрав и читав, то ние трябва да възстановим случилото се след това. *До следващия му час е имало още пет минути.* Дали в тези пет минути при него не е влязъл някой? Например Картър? Или Райли? Какво е станало? Защото в резултат на това, към дванадесет и половина или най-късно — един без двадесет и пет, *Морли е бил мъртъв.* В противен случай той щеше да натисне звънеца или да изпрати съобщение на мис Кърби, че не може да я приеме. Не, той или е бил убит, или някой му е казал нещо, което издъно е преобърнало душата му и той е отнел собствения си живот.

Джап замълча за миг.

— Ще говоря с всички пациенти, които са го виждали тази сутрин. Съществува възможността той *случайно* да е споменал пред някого от тях нещо, което да ни насочи по вярната следа.

Той погледна часовника си.

— Мистър Алистър Блънт каза, че може да ми отдели няколко минути в четири и петнадесет. Ще отидем първо при него. Къщата му е в Челси. После, на път към Амбериотис, можем да посетим мис Сейнсбъри Сийл. Предпочитам да знам колкото се може повече, преди да се заема с нашия гръцки приятел. След това ще разменя няколко

думи с американеца, който, според вас, „имал вид на човек, готов на убийство“.

Еркюл Поаро поклати глава.

— Не на човек, готов на убийство, а на човек, страдащ от зъбобол.

— Както и да е, ще се срещнем с този мистър Рейкс. Неговото поведение е, най-меко казано, странно. Ще проверим и телеграмата на мис Невил, и нейната леля, и младия ѝ приятел. На практика ще проверим всичко и всички.

VIII.

Алистър Блънт никога не се беше излагал на показ пред широката публика. Вероятно защото самият той бе тих и затворен човек. Вероятно защото дълги години бе изпълнявал по-скоро ролята на принц консорт, отколкото на крал.

Ребека Сансеверато, по баща Арнхолт, беше една разочарована жена на четиридесет и пет, когато дойде в Лондон. И двамата ѝ родители произхождаха от богати семейства. Майка ѝ бе наследница на европейската фамилия Ротерщайн. Баща ѝ беше начело на великата американска банкова къща Арнхолт. Благодарение на злощастната гибел на двамата ѝ братя и братовчед ѝ при самолетна катастрофа, Ребека Арнхолт стана единствена наследница на несметно богатство. Тя се омъжи за известния европейски аристократ принц Фелипе ди Сансеверато. Разведе се с него и получи право на опека над детето от брака им три години по-късно, след като бе прекарала две от тях в тежко съжителство с един негодник, чийто обноски бяха покрити с ужасна слава. Няколко години по-късно детето ѝ почина.

Огорчена от страданията, Ребека Арнхолт насочи своите безспорни умствени способности към финансите — усетът към тях бе в кръвта ѝ. Тя пое банковите дела на баща си.

С огромните си владения, тя остана влиятелна фигура във финансовия свят, дори и след неговата смърт. Пристигна в Лондон и Лондонската борса изпрати при нея в Кларидж един от младшите си сътрудници с различни книжа. Шест месеца по-късно светът бе наелектризиран от новината, че Ребека Сансеверато се омъжва за мъж, по-млад от нея с почти двадесет години, — Алистър Блънт.

Понесоха се обичайните подигравки и усмивки. Ребека, казваха приятелите ѝ, си остана неизлечима глупачка по отношение на мъжете! Първо — Сансеверато; сега пък — този младеж. Разбира се, той се жени за нея единствено заради парите ѝ. Тя пак си търси белята! Но за всеобща изненада, бракът бе успешен. Оказа се, че хората, които пророкуваха, че Алистър Блънт ще похарчи парите ѝ за други жени, са сгрешили. Той остана безропотно предан на своята съпруга. Дори след

нейната смърт, десет години по-късно, когато всички очакваха да се развилнее като наследник на огромното ѝ богатство, той не се ожени повторно. Продължи да живее по същия скромен и прост начин. Неговият финансов гений не бе по-слаб от този на жена му. Преценките и сделките му бяха перфектни, а почтеността му — пословична. С брилянтните си способности той управляваше широките интереси на Арнхолт и Ротерщайн.

Навлече в обществото съвсем малко. Имаше една къща в Кент и една в Норфък, където прекарваше уикендите, но не с весели компании, а с няколко скромни и скучни приятели. Обичаше голф и играеше доста добре. Занимаваше се с градината си.

Такъв бе човекът, към когото старши инспектор Джап и Еркюл Поаро се носеха с едно такси в леко напреднала възраст.

Готик Хаус бе една от забележителностите на „Челси Имбанкмънт“. Отвътре къщата беше луксозна — разточително непринудена. Не бе твърде модерна, но беше видимо удобна.

Алистър Блънт не ги накара да чакат. Дойде при тях почти веднага.

— Старши инспектор Джап?

Джап пристъпи напред и представи Еркюл Поаро. Блънт го погледна с интерес.

— Разбира се името ви ми е познато, мосю Поаро. И със сигурност... някъде... съвсем скоро... — той замълча и смръщи вежди.

Поаро каза:

— Тази сутрин, мосю, в чакалнята на *se pauvre*^[4] мосю Морли.

Лицето на Алистър Блънт се проясни. Той рече:

— Разбира се. Знаех си, че съм ви срещал някъде. — Той се обърна към Джап: — С какво мога да ви бъда полезен? Ужасно съжалявам за случилото се с клетия Морли.

— Изненадан ли сте, мистър Блънт?

— Много съм изненадан. Разбира се, аз знаех за него твърде малко, но ми се струва, че беше най-неподходящият за самоубийство човек.

— В добро състояние на здравето и духа ли бе той тази сутрин?

— Мисля, че да. — Алистър Блънт спря за миг, а после продължи с почти момчешка усмивка: — Право да си кажа, аз съм най-

ужасният страхливец, що се отнася до ходене на зъболекар. И просто ненавиждам тези зверски бормашины, които забиват в мен. Затова наистина не съм забелязал нищо друго. И така, докато всичко свърши и станах да си вървя. Но трябва да призная, че тогава мистър Морли изглеждаше напълно естествен — бодър и зает с работата си.

— Често ли ходехте при него?

— Мисля, че това беше третото или четвъртото ми посещение. Никога не съм имал проблеми със зъбите си до миналата година. Предполагам, че е от възрастта.

Еркюл Поаро запита:

— Кой пръв ви препоръча мистър Морли?

Блънт събра веждите си в опит да се съсредоточи.

— Чакайте да си помисля... Заболя ме... и някой ми каза, че човекът, при който трябва да отида, е Морли, на улица Куин Шарлот... не, за нищо на света не мога да се сетя кой беше. Съжалявам.

Поаро каза:

— Бихте ли могъл да уведомите някой от нас ако случайно си спомните?

Алистър Блънт го погледна с любопитство и каза:

— Да... Разбира се. Но защо? Нима това е от някакво значение?

— Имам чувството, — отвърна Поаро, — че това може да се окаже от огромно значение.

Те вече слизаха по стълбите, когато пред къщата спря една кола. Беше спортен модел — една от онези коли, които принуждават човек да се гърчи, за да извади тялото си, част по част, изпод волана.

Младата жена, която правеше това в момента, изглеждаше сякаш се състои главно от ръце и крака. Тя успя най-сетне да се измъкне, когато двамата мъже завиха надолу по улицата.

Момичето се изправи на платното и се загледа след тях. После рязко и енергично извика:

— Хей!

Не схващайки, че повикът е отправен към тях, двамата продължиха, без никой от тях да се обърне и момичето повтори:

— Хей! Хей! Вие там!

Те спряха и погледнаха назад въпросително. Момичето се приближи. Впечатлението за ръцете и краката се потвърждаваше. Бетънка и стройна, а интелигентното ѝ, живо лице компенсираше

липсата на истинска красота. Бе мургава, със силно загоряла от слънцето кожа.

Обърна се към Поаро:

— Аз знам кой сте *вие* — вие сте детективът Еркюл Поаро! — Гласът ѝ бе топъл и дълбок, със следи от американски акцент.

Поаро каза:

— На вашите услуги, мадамazel.

Очите ѝ се спряха върху неговия спътник.

Поаро рече:

— Старши инспектор Джап.

Очите ѝ се разшириха — изглеждаше почти разтревожена. С едва доловим трепет в гласа, тя каза:

— За какво сте идвали тук? Нищо... нищо не се е случило с чичо Алистър, нали?

Поаро бързо попита:

— Защо мислите, че нещо се е случило?

— Значи не е? Хубаво.

Джап поде въпроса на Поаро:

— Защо смятате, че нещо може да се случи на мистър Блънт, мис...?

Той направи въпросителна пауза.

Момичето механично каза:

— Оливера. Джейн Оливера, — после леко и твърде неубедително се засмя. — Ами, щом има ченгетата пред вратата, значи трябва да има и бомба на тавана, нали?

— Щастлив съм да ви кажа мис Оливера, че с мистър Блънт не се е случило нищо.

Тя погледна Поаро право в очите:

— Той ли ви потърси за нещо?

Джап каза:

— Ние го потърсихме, мис Оливера, за да разберем дали може да хвърли светлина върху един случай на самоубийство от тази сутрин.

Тя рязко попита:

— Самоубийство ли? Кой? Къде?

— Един господин на име Морли, зъболекар, на улица Куин Шарлот номер 58.

— О! — каза с безразличие Джейн Оливера. — О!...

Тя премести погледа си и се намръщи. После неочаквано каза:

— О, но това е абсурдно! — После се завъртя на пети и, изоставяйки ги внезапно и безцеремонно, се затича по стълбите на Готик Хаус, отключи вратата и влезе вътре.

— Хм, — каза Джап, докато гледаше след нея, — твърде странни думи.

— Интересно! — отбеляза меко Поаро.

Джап се окопити, погледна часовника си и спря едно приближаващо се такси.

— Ще имаме време пътъм да се срещнем с мис Сейнсбъри Сийл, преди да отидем в Савой.

IX.

Мис Сейнсбъри Сийл седеше в слабо осветеното фоайе на хотел Гленгъри Корт и пиеше чай.

Тя се развълнува от появата на полицай, облечен в цивилни дрехи, но Поаро установи, че е приятно изненадана. Той със съжаление забеляза, че тя все още не е зашила токата на обувката си.

— Наистина, господин офицер, просто не зная къде бихме могли да отидем за по-голяма дискретност. Трудно е — точно време за чай... но може би вие бихте изпили един чай заедно с... вашия... приятел...

— За мен не, благодаря, мадам, — каза Джап. — Това е мосю Еркюл Поаро.

— Наистина ли? — рече мис Сейнсбъри Сийл. — Тогава може би... сигурен ли сте... и никой от вас няма да пие чай? Не! Ами, може би бихме могли да отидем в салона, макар че там често е пълно с хора... О, виждам едно кътче ето там — в ъгъла. Хората тъкмо стават. Ще отидем ли там...?

Тя ги поведе към относителната изолираност на едно канапе и две кресла, разположени в една ниша. Поаро и Джап я последваха, като последният събра шала и кърпичката, които мис Сейнсбъри Сийл изпускаше по пътя. После и ги възвърна.

— О, благодаря ви... толкова съм разсеяна. А сега ви моля, господин инспектор... не, старши инспектор, нали... задайте ми всички въпроси, които ви интересуват. Цялата работа е толкова потресаваща. Горкият човек — предполагам, че нещо го е гнетяло? В такива тревожни времена, живеем!

— Той видя ли ви се разтревожен, мис Сейнсбъри Сийл?

— Ами... — мис Сейнсбъри Сийл се замисли за миг и накрая произнесе несигурно: — Виждате ли, наистина, не бих казала! Но може би тогава нямаше да обърна внимание... при тези обстоятелства. Разбирате ли, опасявам се, че съм твърде малодушна. — Мис Сейнсбъри Сийл се изкикоти и потупа подобните си на птиче гнездо къдрици.

— Можете ли да ни кажете кой друг, освен вас бе в чакалнята, докато чакахте?

— Момент, само да помисля... там имаше само един младеж, когато влязох. Мисля, че имаше зъбобол, защото си мърмореше нещо, изглеждаше доста свиреп и прелистваше страниците на списанията просто така. А после внезапно скочи и излезе. Трябва да е имал много *остра* болка.

— А дали е напуснал къщата, след като излезе от стаята?

— Съвсем не зная. Помислих си, че просто е почувствал, че не може да издържа повече и *трябва* да види зъболекаря. Но той не може да е бил при мистър Морли, защото след няколко минути момчето дойде и ме качи при него.

— Минахте ли отново през чакалнята на излизане?

— Не. Защото, виждате ли, сложих си шапката и си нагласих косата още в стаята на мистър Морли. Някои хора, — продължи по темата мис Сейнсбъри Сийл, все по-разпалено, — си свалят шапките долу в чакалнята, но аз никога не го правя. С една моя приятелка, която правеше така се случи нещо потресаващо. Шапката ѝ била нова и тя съвсем внимателно я поставила на един стол, а когато слязла долу, *представяте ли си*, едно дете било седнало върху нея и я смачкало напълно. Унищожена! Абсолютно унищожена!

— Катастрофално — учтиво рече Поаро.

— Според мен за всичко е виновна майката, — отсъди мис Сейнсбъри Сийл. — Майките трябва да държат децата си под око. Малките сладурчета не искат да сторят зло никому, но трябва да бъдат *наблюдавани*.

Джап каза:

— Значи този млад човек със зъбобол е единственият пациент, когото сте забелязали улица Куин Шарлот 58?

— Един джентълмен слезе по стълбите и излезе точно когато се качвах към мистър Морли... И, о, спомних си... един много *смешен* на вид чужденец *излизаше* от къщата, точно когато пристигнах аз.

Джап се покашля. Поаро каза с достойнство:

— Това бях аз, мадам.

— О, Боже! — мис Сейнсбъри Сийл се взря в него. — Вярно е! Простете... толкова съм късогледа... и тук е толкова тъмно, нали? — тя потъна в противоречия. — И знаете ли, наистина, аз се лаская от

мисълта, че съм много добра физиономистка. Но осветлението тук е оскъдно, нали? Простете моля злощастната ми грешка!

Те успокоиха дамата и Джап попита:

— Значи вие сте съвсем сигурна, че мистър Морли не е казвал нещо от сорта, че... например... очаква болезнена среща тази сутрин? Или нещо подобно?

— Не, наистина. Сигурна съм, че не каза.

— Не спомена ли за някакъв пациент, на име Амбериотис?

— Не, не. Той наистина не каза нищо... имам предвид, освен нещата, които зъболекарят *трябва* да казва.

През съзнанието на Поаро бързо пробяга: „*Плюйте! Отворете малко по-широко, моля! Сега затворете внимателно!*“

Джап бе преминал към следващата си стъпка. Възможно било да се наложи мис Сейнсбъри Сийл да свидетелства на следственото дело.

След първия писък на изненада, мис Сейнсбъри Сийл изглежда прие добре идеята. Пробният разпит, на който я подложи Джап, предизвика цялостен разказ за житейския път на мис Сейнсбъри Сийл.

Тя, както стана ясно, пристигнала в Англия преди шест месеца от Индия. Живяла в множество хотели и общежития, но се установила окончателно в хотел Гленгъри Корт, който много харесала заради домашната му атмосфера; в Индия живяла главно в Калкута, където изпълнявала мисионерска работа и преподавала дикция.

— Чистият, добре изговарян английски е най-важен, господин старши инспекторе. Знаете ли — мис Сейнсбъри Сийл се изсмя превзето и тръсна глава, — като момиче аз играех. Е, само в малки роли, разбира се. В провинцията! Но имах големи амбиции. Истински театър. После потеглих на световно турне — Шекспир, Бърнард Шоу. — Тя въздъхна. — Проблемът при нас, бедните жени, е *сърцето*... ние сме във властта на своите *сърца*. Прибързана, небмислена женитба. Уви! Разделихме се почти веднага. Аз... аз бях измамена ужасно. Запазих моминското си име. Един приятел любезно ми предостави малък капитал и основах моето училище за дикция. Спомогнах за основаването на много добро аматьорско театрално общество. Трябва да ви покажа някои от нашите афиши.

Старши инспектор Джап съзнаваше колко опасно е *това*. Последните думи на мис Сейнсбъри Сийл, преди той да побегне, бяха:

— ... и ако по някаква случайност името ми трябва да се появи в печата — като свидетел по следствието, имам предвид — трябва да се *погрижите* да бъде изписано правилно. Мабел Сейнсбъри Сийл — Мабел се пише М. А. Б. Е. Л, а Сийл — С. И. Й. Л, разбира се, ако бъдат така любезни да споменат, че съм играла в „Както ви се харесва“ на Оксфордския театър...

— Разбира се, разбира се. — Старши инспектор Джап просто се измъкна.

В таксито той въздъхна и избърса челото си.

— Ако все пак се наложи, трябва да можем да проверим и нея, — отбеляза той, — освен ако всичко това не са били лъжи... *което не ми се вярва.*

Поаро поклати глава.

— Лъжците, — каза той, — не са нито толкова обстоятелствени, нито толкова непоследователни.

Джап продължи:

— Страхувах се, че ще се опъне за разпита — повечето моми на средна възраст го правят — но това, че е била актриса обяснява желанието ѝ да говори. За нея това е нещо като сценична изява!

Поаро каза:

— Наистина ли ви е нужна за следствието?

— Може би не. Зависи, — той замълча за миг, а после продължи.

— Сега съм по-убеден от всякога, Поаро. *Това не е самоубийство.*

— А мотивът?

— За момента ни убягва. Представи си, че някога Морли е прелъстил дъщерята на Амбериотис?

Поаро замълча. Опитва се да си представи образно мистър Морли като прелъстител на гръцки момичета с чувствени очи, но позорно се провали.

Той припомни на Джап, че според мистър Райли, в живота на партньора му не е имало никакви радости.

Джап двусмислено рече:

— О, човек не знае какво може да се случи по време на някое пътуване! — и допълни със задоволство: — След като поговорим с този приятел ще знаем много по-добре до къде сме стигнали.

Те платиха на таксито и влязоха в Савой.

Джап попита за мистър Амбериотис.

Служителят ги изглежда малко странно и каза:

— Мистър Амбериотис? Съжалявам, сър, но се страхувам, че няма да можете да го видите.

— Мога, приятелю — строго каза Джап. После дръпна настрана своя събеседник и му показва служебната си карта.

Служителят каза:

— Вие не ме разбрахте, сър. Мистър Амбериотис почина преди половин час.

Еркул Поаро имаше усещането, че под носа му, внимателно, но твърдо, се затваря някаква врата.

[1] Е, добре, приятелю (фр.). — Б.пр. ↑

[2] Виж ти! (фр.)? — Б.пр. ↑

[3] Търсете жената (фр.). — Б.пр. ↑

[4] Клетия (фр.)? — Б.пр. ↑

ПЕТ, ШЕСТ, ВЗЕМИ СНОП ОТ ПРЪЧКИ

I.

Двадесет и четири часа по-късно Джап се обади на Поаро. Тонът му бе горчив:

— Забравете цялата работа!

— Какво искате да кажете, приятелю?

— Морли наистина се е самоубил. Открихме мотива.

— И какъв е той?

— Току-що получих лекарския доклад за смъртта на Амбериотис. Ще ви спестя служебния жаргон, но казано с прости думи, той е починал вследствие на свръхдоза адреналин и новокаин. Тя е подействала на сърцето му, доколкото разбрах, и той се сгромолясал. Бедният нещастник е говорел истината вчера, когато е казал, че не се чувства добре. Е, това е то! Адреналин и прокаин са лекарствата, които зъболекарите инжектират във венците — местна упойка. Морли е допуснал грешка, инжектирал е свръхдоза, а след излизането на Амбериотис е разбрал какво е сторил и, не можейки да понесе последствията, се е застрелял!

— С пистолет, за който никой нищо не знае? — усъмни се Поаро.

— Независимо от това той може да го е притежавал. Роднините не могат да знаят всичко. Понякога дори е изумително какви неща *не знаят*.

— Да, това е вярно.

Джап каза:

— Ами това е то. Едно напълно логично обяснение за всичко.

Поаро рече:

— И все пак, приятелю, то не ме удовлетворява съвсем. Вярно е, че има случаи на пациенти с отрицателни реакции към тези местни упойки. Адреналиновата идиосинкразия^[1] е добре позната. А в комбинация с прокаин дори и най-малките дози могат да имат токсичен ефект. Само че лекарят или зъболекарят, който е използвал лекарството, обикновено не прибягва до самоубийство!

— Да, но вие говорите за случаи, в които употребата на упойката е била нормална. При тях към лекуващия лекар не се отправят никакви

обвинения, защото смъртта е причинена от идиосинкразията на пациента. Но в нашия случай несъмнено е била употребена свръхдоза. Все още не са разбрали точното количество — сякаш за тези анализи им трябва по цял месец — но то определено е повече от нормалната доза. Което означава, че Морли е допуснал грешка.

— Дори и така да е — каза Поаро, — пак имаме работа с грешка, а не криминално деяние.

— Да, но щеше да е пагубно за професията му. На практика това щеше напълно да го съсипе. Никой няма да отиде при зъболекар, който може да ти забие смъртоносна доза отрова просто защото се е разсеял за миг.

— Признавам, че това е доста странно деяние.

— Случват се такива неща... Случват се с доктори, случват се с фармацевти... Внимателни и надеждни в продължение на години и изведнъж — едно моментно невнимание и белята става с някой нещастник. Морли е бил чувствителен човек. Ако се случи на доктор, винаги ще се намери някой фармацевт или аптекар, с когото да сподели вината или да му я прехвърли напълно. В нашия случай отговорността е паднала единствено върху Морли.

Поаро възрази:

— А защо не е оставил някакво съобщение? Да обясни какво е направил? И че не е можел да понесе последствията? Нещо от този род? Поне един ред до сестра си?

— Не. Аз смятам, че той внезапно е осъзнал какво е станало. Просто е загубил самообладание и е свършил със себе си по най-бързия начин.

Поаро не отговори.

Джап каза:

— Познавам ви, стари приятелю. Веднъж щом сте си наумили, че е убийство, за вас връщане назад няма! Признавам, че този път аз съм виновен, загдето ви пуснах по следата. Е, добре, сгрешил съм, признавам си го.

Поаро рече:

— Знаете ли, все пак си мисля, че може би съществува и друго обяснение.

— Сигурно има още много други обяснения. Мислих и по този въпрос, но всички те ми се струват твърде фантастични. Да кажем, че

Амбериотис застрелва Морли, но след като се прибира, го обземат угризения на съвестта и се самоубива с някакво лекарство, което е откраднал от кабинета на Морли. Ако вие смятате, че това е вероятно, то аз мисля, че е дяволски *невероятно*. В Скотланд Ярд имаме досие на Амбериотис. Много интересно! Започва като съдържател на дребен хотел в Гърция, после се забърква в политиката. Изпълнява шпионски задачи в Германия и Франция — и натрупва доста добри сумички. Но по този начин не забогатява достатъчно бързо и се предполага, че е направил един-два удара чрез изнудване. Не е стока този мистър Амбериотис. Миналата година е бил в Индия и се смята, че доста порядъчно е оскубал една от местните принцеси. Винаги е било много трудно да се докаже каквото и да било против него. Хлъзгав е като змиорка! Има и друга възможност. Той е изнудвал Морли или нещо подобно. Морли съзира златен шанс и му слага свръхдоза адреналин и новокаин, надявайки се всичко да мине като нещастен случай — адреналинова идиосинкразия или нещо подобно. После, след като човекът си отива, Морли получава пристъп на разкаяние и се гръмва. Това, разбира се, е възможно, но някак си не мога да си представя Морли като предумишлен убиец. Не, аз съм съвсем убеден, че е така, както казах в началото — истинска грешка, допусната в една претоварена сутрин. Ще трябва да спрем дотук, Поаро. Говорих със заместник-комисаря и той беше категоричен по въпроса.

— Разбирам — каза Поаро с въздишка. — Разбирам...

Джап любезно каза:

— Знам как се чувствате, стари приятелю. Но не може всеки път да получавате по едно хубаво, апетитно убийство! Не ми остава нищо друго, освен да ви поднеса извиненията си, че ви обезпокоих! — И той затвори телефона.

II.

Еркюл Поаро седеше зад елегантното си, модерно бюро. Той харесваше модерните мебели. Техните прави ъгли и масивност бяха много по-приемливи за него от заоблените контури на старинните модели.

Пред него лежеше правоъгълен лист хартия, върху който, в красива колонка, бяха написани имена, придружени от коментари. Срещу част от тях имаше въпросителни знаци.

Най-напред бе написано:

Амбериотис. Шпионаж. В Англия — с тази цел? В Индия — миналата година. Във времена на вълнения и смут. Може да е комунистически агент.

След един празен ред имаше друго име.

Франк Картър? Морли е бил недоволен от него. Наскоро е бил уволнен. Защо?

След това имаше име само с въпросителен знак:

Хауърд Рейкс?

После идваше изречение, поставено в кавички:

„Но това е абсурдно“???

Еркюл Поаро въпросително бе привел глава. През прозореца се виждаше някаква птичка, понесла клонче към гнездото си, което строеше. Еркюл Поаро също доста наподобяваше птица с яйцевидната си глава, наклонена на една страна.

Малко по-надолу той вписа още нещо:

Мистър Барнс?

Спря за миг, а после написа:

Кабинетът на Морли? Следи по килима. Възможности.

За известно време обмисли последните думи.

След това стана, поръча да му донесат шапката и бастуна, и излезе.

III.

Четиридесет и пет минути по-късно Еркюл Поаро излезе от станцията на метрото на Ийлинг Бродуей и след пет минути достигна целта си — Касългардънс Роуд 88.

Самата му цел се оказа малка къща и подреденият вид на градинката отпред предизвика одобрителното кимване на Еркюл Поаро.

„Възхитителна симетрия“ — промърмори на себе си той.

Мистър Барнс си беше у дома и Поаро бе въведен в малка, спретната трапезария, където, не след дълго, дойде и домакинът.

Мистър Барнс бе нисък човек с буден поглед и почти напълно плешива глава. Той изгледа своя посетител над ръба на очилата си, докато въртеше в ръка визитната картичка, която Поаро бе връчил на прислужницата. С леко писклив глас той каза:

— Е, мосю Поаро? За мен, разбира се, е чест.

— Трябва да ме извините, че ви посещавам без всякакво предупреждение — педантично каза Поаро.

— Така е най-добре — каза мистър Барнс. — Пък и часът е подходящ. Седем без петнадесет — логично е да завариш някого въкъщи по това време на годината. — Той махна с ръка: — Седнете, мосю Поаро. Няма съмнение, че ще имаме по-дълъг разговор. Предполагам, че става дума за случая на улица Куин Шарлот 58?

Поаро рече:

— Напълно сте прав. Но как се досетихте?

— Скъпи господине — отвърна мистър Барнс, — преди известно време се пенсионирах от Министерството на вътрешните работи, но все още не съм съвсем ръждясал. Когато има нещо скрито-покрито, много по-добре е да не се намесва полицията. Това привлича вниманието!

Поаро каза:

— Ще ви задам друг въпрос. Защо предполагате, че има нещо скрито-покрито?

— А няма ли? — попита събеседникът му. — А пък ако няма, то, по мое мнение, би следвало да има. — Той се заведе напред и почука с пененето си по ръкохватката на стола. — Когато работата е свързана със Сикрет Сървис, тогава не са интересни дребните риби, а винаги едрият улов. Но за да го хванеш, трябва да внимаваш да не подплашиш дребосъците.

— Мистър Барнс, струва ми се, че вие знаете повече от мен — каза Еркюл Поаро.

— Аз не знам абсолютно нищо — отвърна другият, — просто събирам две и две.

— И какво е първото?

— Амбериотис — бързо отвърна мистър Барнс. — Забравяте, че седях срещу него в чакалнята минутка-две. *Той не ме позна.* Винаги съм бил незабележим човечец. Това понякога не е лошо. Но аз много добре го познавам и мога да се досетя какво го е довело там.

— Какво?

Очите на мистър Барнс заблестяха повече от всякога.

— Знаете ли, ние сме много отегчителен народ. Ние сме консервативни, консервативни до мозъка на костите си. Ние доста се оплакваме, но в действителност не желаем да смажем нашето демократично правителство и да направим някой модерен експеримент. Това е най-обезсърчаващото нещо за всеки чужд агитатор, който работи от сутрин до мрак, та дори и повече. Целият проблем — от тяхна гледна точка — се състои в това, че като страна ние сме относително платежоспособни. Едва ли в момента има друга такава страна в Европа! За да разклатиш Англия, истински да я разклатиш, трябва да пратиш по дяволите нейните финанси — в тях е цялата работа. А не можеш да пратиш по дяволите финансите на Англия, ако те са в ръцете на човек като Алистър Блънт.

Мистър Барнс спря за миг, а сетне продължи:

— Блънт е от този тип хора, които в личния си живот винаги биха си плащали сметките и биха живели според доходите си, независимо дали те възлизат на два гроша или на няколко милиона. Той просто си е такъв човек. И твърдо смята, че няма причини, поради които една страна да не може да живее така! Без скъпи експерименти. Без безумни разходи за евентуални утопични цели. Ето защо — той

направи пауза, — ето защо някои хора смятат, че Блънт трябва да си отиде.

— О — каза Поаро.

Мистър Барнс кимна.

— Да, — каза той. — Зная какво говоря. Някои от тях са прекрасни хора. С дълги коси, със сериозни очи и изпълнени с идеали за по-добър свят. Други не са така прекрасни, дори на практика са твърде противни. Коварни малки плъхове с бради и чуждестранен акцент. И други, с вид на големи клечки. Но те всички имат една и съща цел — Блънт трябва да си отиде!

Той леко наклони стола си назад и отново напред.

— Да се срине старият ред, да се смажат торите, консерваторите, трезвомислещите подозрителни бизнесмени — това е тяхната цел! Може би тези хора са прави — не знам... Но знам едно нещо — на мястото на пометения стар ред ще трябва да се сложи нещо друго, нещо, което да върши работа, а не просто нещо, което звучи добре. Ние работим с конкретни факти, а не с абстрактни теории. Ако махнеш подпорите, сградата ще се срути. Блънт е една от подпорите, които крепят нещата такива, каквито са.

Той се наведе напред.

— *Те наистина са по петите на Блънт!* Това го знам със сигурност. И моето мнение е, че вчера сутринта *за малко не са го пипнали*. Може и да греша, но така се е действало и преди. Имам предвид методите.

Той замълча за миг, а после тихо и предпазливо произнесе три имена. Един необикновено способен финансов министър, един прогресивен фабрикант с широки възгледи и един обещаващ млад политик, който бе спечелил всеобщото възхищение. Първият бе умрял на операционната маса, вторият бе покосен от загадъчна болест, открита твърде късно, а третият бе прегазен от кола.

— Много е просто — каза мистър Барнс. — Анестезиологът сгрешил нещо с упойката — е, случва се. Във втория случай симптомите били неясни, а лекарят — просто един добронамерен общ специалист, от когото не се и очаквало да ги разпознае. В третия случай една притеснена майка бързала с колата си към своето болно дете. Съзливиста история — съдът я признал за невинна!

Той замълча.

— Всичко е съвсем естествено. И скоро забравено. Но нека само ви кажа *къде са тези хора сега*. Анестезиологът работи самостоятелно в първокласна научна лаборатория — за която не е похарчил нито стотинка. Общият специалист се е отказал от практиката си. Той си има яхта и хубаво местенце на крайбрежието. Майката е осигурила на всичките си деца първокласно образование, понита за езда през ваканциите и хубава къща в провинцията с голяма градина и конюшни.

Той бавно поклати глава.

— Във всяка професия и кариера има *някой*, който е податлив на изкушение. Проблемът в нашия случай е, че Морли не беше!

— Значи така смятате? — рече Еркюл Поаро.

Мистър Барнс каза:

— Да. Разбирате ли, не е лесно да се добереш до някого от тези големци. Те са доста добре охранявани. Изпълнението с кола е рисковано и невинаги успява. Но на зъболекарския стол човек е напълно беззащитен.

Той свали пенснето си, избърса го и отново го постави. После каза:

— Това е моята теория! *Морли е отказал да свърши работата*. Той обаче е знаел прекалено много и те са го премахнали.

— Кой са те? — попита Поаро.

— Като казвам „те“, имам предвид организацията, която стои зад всичко това. Разбира се, работата е била свършена от един-единствен човек.

— Кой е той?

— Хм, имам едно предположение — каза мистър Барнс, — но това е само предположение и е възможно да греша.

Поаро тихо произнесе:

— Райли?

— Разбира се! Очевидно е той. Мисля си, че може би те никога не са молили Морли *лично* да свърши работата. Това, което той е трябвало да направи, е в последния момент да прехвърли Блънт при партньора си. Внезапно заболяване или нещо подобно. Райли щеше да извърши същинската работа — и щеше да възникне поредният скръбен нещастен случай — смърт на известен банкер, нещастен млад зъболекар в съда, толкова покъртен и разтреперан, че можеше и да му

се размине. След това той щеше да изостави зъболекарството и да се установи някъде с приличен доход от няколко хиляди на година.

Мистър Барне погледна Поаро.

— Не мислете, че драматизирам. Такива неща се случват.

— Да, да. Зная, че се случват.

Мистър Барнс продължи, почуквайки върху книжка с пъстра корица, която лежеше пред него на масата:

— Чел съм много такива. Някои от тях са фантастични. Но курioзът е в това, че те вече *не са по-фантастични от истинския живот*. Има и красиви авантюристски, и мрачни, зловещи хора с чуждестранен акцент, и банди, и задгранични връзки и суперпрестъпници! Би ми станало неудобно, ако видя отпечатани някои от нещата, които знам — никой няма да повярва в тях дори за миг!

Поаро каза:

— Ами Амбериотис? Къде е мястото му във вашата теория?

— Не съм съвсем сигурен. Мисля, че се е предвиждало той да опере пешкира. Неведнъж е играл двойна игра и ми се струва, че е бил подведен. Но имайте предвид, че това е само едно предположение.

Поаро спокойно каза:

— Ако приемем, че вашите предположения са верни, какво ще последва?

Мистър Барнс се почеса по носа.

— Те отново ще се опитат да го пипнат — каза той. — О, да, ще направят втори опит. Блънт сигурно си има хора, които се грижат за него, но те трябва да бъдат изключително внимателни. Не става дума за някой с пистолет, който да се крие в храсталака — няма да е толкова грубо. Кажете им да са нащрек с утвърдените хора — роднините, старите прислужници, помощника на аптекаря, който му приготвя лекарство, търговеца на вина, от когото купува портвайн. Премахването на Алистър Блънт струва много милиони и в отплата човек би получил нещо прекрасно — например хубав доход от четири хиляди годишно!

— Толкова много?

— Може би дори повече...

Поаро за миг остана в мълчание, после каза:

— Още отначало имах предвид Райли.

— Той е ирландец! ИРА?

— Не толкова това, колкото факта, че имаше следи по килима, нали разбирате, сякаш тялото е било влачено по него. Но ако Морли е бил убит от свой пациент, той щеше да го застреля в кабинета и нямаше да се налага да мести тялото му. Ето защо веднага заподозрях, че не са го убили в кабинета му, а в офиса — съседната врата. Което означава, че не го е застрелял пациент, а някой от къщата.

— Брилянтно — каза с възхищение мистър Барнс. Еркюл Поаро стана и му подаде ръка.

— Благодаря ви — каза той. — Помогнахте ми страшно много.

IV.

На път за вкъщи Поаро се отби в хотел Гленгъри Корт.

В резултат от това посещение той позвъни на Джап много рано на следващата сутрин.

— *Bon jour, mon ami.* Предварителното следствие е днес, нали?

— Да. Ще наминете ли?

— Не мисля.

— Предполагам, че наистина няма да си заслужава.

— Призовали ли сте за свидетелка мис Сейнсбъри Сийл?

— Прекрасната Мабел. Защо ли не го пише просто Мабела? Тези жени наистина ме изкарват от кожата ми! Не, не съм я призовал. Не е необходимо.

— Да сте се чували с нея?

— Не. Трябваше ли?

Еркюл Поаро каза:

— Просто питам. Може би ще ви е интересно да узнаете, че миналата вечер мис Сейнсбъри Сийл е излязла от хотел Гленгъри Корт малко преди вечеря и повече не се е върнала.

— Какво? Измъкнала се е?

— Това е едно вероятно обяснение.

— Но защо? Ами че тя си е напълно чиста. Съвсем искрена и извън всякакво подозрение. Телеграфирах за нея в Калкута — беше преди да науча за смъртта на Амбериотис, иначе не бих си направил труда — и снощи получих отговора. Абсолютно нищо подозрително. Там я познават от години и всичко, което разказа за себе си, е вярно. Премълчала е само малко, за женитбата си. Омъжила се за някакъв индус, а после разбрала, че той вече има няколко други жени. Тогава си възвърнала моминското име и се заела с добри дела. Била много близка с мисионерите — преподавала дикция и помагала при любителски театрални представления. За мен тя е една ужасна жена, но категорично извън подозрение за съучастие в убийство. А сега вие казвате, че е избягала от нас! Не го проумявам. — Той замълча за миг, а

след това колебливо продължи: — Може би просто ѝ е дотегнало в този хотел? Лесно бих я разбрал.

Поаро каза:

— Багажът и все още е там. Не е взела със себе си нищо.

Джап изруга.

— Кога е излязла?

— Към седем без петнадесет.

— А хората от хотела?

— Много са разтревожени. Управителката изглеждаше доста притеснена.

— Защо не са се обадили в полицията?

— Защото, *mon cher*, ако допуснем, че една дама реши да пренощува извън хотела (жалкото и невероятно да ни се струва това за жена като мис Сейнсбъри Сийл) и при завръщането си открие, че е била повикана полицията, това ще предизвика нейния справедлив гняв. Въпросната управителка, мисис Харисън, се е обаждала в различни болници, за да провери дали не е станал нещастен случай. Тъкмо си мислела да уведоми полицията, когато аз пристигнах. Моето появяване ѝ се стори като отговор на нейните молби. Заех се с нещата и обясних, че ще подиря помощта на един много дискретен полицейски служител.

— Дискретният полицейски служител е на вашите услуги, предполагам?

— Правилно предполагате.

Джап изпъшка:

— Добре. Ще се видим в хотел Гленгъри Корт веднага след предварителното следствие.

V.

Докато очакваха управителката, Джап мърмореше:

— За какво ѝ е на тази жена да изчезва?

— Признавате ли, че въпросът е любопитен?

Нямаха време за повече.

Мис Харисън, собственичката на хотел Гленгъри Корт, беше вече при тях.

Мисис Харисън бе многословна и почти просълзена. Толкова много се притеснявала за мис Сейнсбъри Сийл. Какво ли *би могло* да ѝ се случи? Тя бързо изброи всички възможни нещастия. Загуба на паметта, кръвоизлив, прегазване от автобус, грабеж и изнасилване...

Най-сетне тя реши да си поеме дъх и едва промълви:

— Толкова приятна жена... А и изглежда тук се чувствуваше толкова добре.

По молба на Джап тя ги съпроводи до скромната стая, заемана от изчезналата дама. Всичко беше чисто и подредено. Дрехите висяха в гардероба, спалното бельо беше сгънато на леглото, а в ъгъла бяха сложени двата обикновени куфара на мис Сейнсбъри Сийл. Под тоалетката имаше ред обувки — чифт удобни ботинки, два чифта доста безвкусни блестящи лачени обувки, украсени с кожени панделки, някакви съвсем нови семпли вечерни обувки от сатен и чифт мокасини. Поаро забеляза, че вечерните обувки са с един номер по-малки от дневните — факт, който можеше да се обясни с мазоли или със суетност. Запита се дали мис Сейнсбъри Сийл е намерила време да зашие втората тока на обувката си. Надяваше се да е така. Немарливостта в облеклото винаги го бе дразнила.

Джап беше зает с прегледа на няколко писма в чекмеджето на тоалетната масичка. Еркюл Поаро предпазливо отвори едно от чекмеджетата на скрина. Беше пълно с бельо. Той го затвори, мърморейки си, че мис Сейнсбъри Сийл явно е смятала носенето на вълна за много полезно, и отвори друго чекмедже, което беше пълно с чорапи.

Джап попита:

— Открихте ли нещо, Поаро?

Поаро тъжно отвърна, докато разглеждаше един чифт: — Десети номер, обикновена коприна, доста евтини.

— Не сме дошли за оценка на имуществото, стари приятелю. Тук има две писма от Индия, няколко разписки от благотворителни организации, никакви сметки. Нашата мис Сейнсбъри Сийл се оказва много достоен образ — рече Джап.

— Но с много лош вкус към облеклото си — тъжно допълни Поаро.

— Може да е смятала обличането за твърде светско занимание. — Джап си записваше някакъв адрес от едно старо писмо, с дата отпреди два месеца. — Тези хора може би знаят нещо за нея — каза той. — Живеят в Хампстед. Изглежда са били доста близки.

В хотел Гленгъри Корт не научиха нищо повече, освен неприятния факт, че на излизане мис Сейнсбъри Сийл въобще не изглеждала притеснена или разстроена и сякаш определено имала намерение да се върне, защото когато минала край нейната приятелка мис Боито във фойето, тя извикала: „След вечеря ще ви покажа пасианса, за който ви разказвах.“

Нещо повече — в хотел Гленгъри Корт имаше обичай да се оставя съобщение в столовата, ако няма да присъстваш на вечеря. А мис Сейнсбъри Сийл не беше оставила такова. Следователно бе ясно, че тя е възнамерявала да се върне за вечеря, която се сервираше между седем и половина и осем и половина.

Само че не се беше върнала. Излязла на Кромуел Роуд и изчезнала.

Джап и Поаро се отбиха на адреса в Уест Хампстед, който бе написан върху намереното писмо.

Къщата беше спретната, а нейните обитатели — семейство Адамс — се оказаха приятни хора с много деца. Бяха живели дълги години в Индия и говореха с топлота за мис Сейнсбъри Сийл. Но не можеха да помогнат с нищо.

Не се бяха виждали с нея от около месец, всъщност след завръщането си от великденската ваканция. Тогава тя живеела в някакъв хотел около Ръсел Скуеър. Мис Адамс даде адреса му на Поаро, както и адреса на едни други приятели на мис Сейнсбъри Сийл от Индия, които живееха в Стретъм.

Но и на двете места Поаро и Джап удариха на камък. Наистина, мис Сейнсбъри Сийл бе отсядала в хотела, но там си спомняха за нея твърде слабо. Просто една приятна, тиха жена, която била живяла в чужбина. Хората от Стретъм също не можаха да помогнат. Не се бяха виждали с мис Сейнсбъри Сийл от февруари.

Оставаше възможността за нещастен случай, но скоро и тя отпадна. От никоя болница не съобщаваха за случай, сходен с даденото описание.

Мис Сейнсбъри Сийл беше просто изчезнала.

VI.

На следващата сутрин Поаро отиде в хотел Холбърн Палас и попита за мистър Хауърд Рейкс.

В този момент той не би се изненадал особено, ако научеше, че и мистър Хауърд Рейкс е излязъл една вечер и не се е върнал.

Казаха му обаче, че мистър Хауърд Рейкс все още е в хотела и в момента закусва.

Появата на Еркюл Поаро достави на мистър Рейкс съмнително удоволствие.

Макар да не изглеждаше толкова ужасен, колкото го бе запомнил Поаро, той бе все така застрашително намръщен — погледна към неканения си гост и каза недружелюбно:

— Какво има, по дяволите?

— Ако позволите?

Еркюл Поаро придърпа един стол от съседната маса.

— Не ми обръщайте внимание! Сядайте и се разполагайте! — рече мистър Рейкс.

Поаро с усмивка се възползва от разрешението.

Мистър Рейкс запита неучтиво:

— Е, какво искате?

— Помните ли ме, мистър Рейкс?

— През живота си не съм ви виждал.

— Грешите. Седяхме в една и съща стая най-малко пет минути преди не повече от три дни.

— Не мога да помня всички, с които се срещам по разни проклети празненства и сбирки.

— Не беше на празненство — каза Поаро. — Беше в чакалнята на зъболекарски кабинет.

В погледа на младежа проблесна някакво мигновено вълнение, което веднага угасна. Отношението му се промени. Вече не беше нетърпелив и небрежен. Внезапно стана войнствен. Погледна към Поаро и произнесе:

— Аха!

Поаро внимателно го разгледа, преди да отговори. Той със сигурност почувства, че младият мъж наистина е опасен. Изпито лице, агресивна челюст, фанатичен поглед. Беше облечен небрежно, даже дрипаво и се хранеше с лакома безгрижност, което Поаро сметна за доста показателно.

Той охарактеризира младия човек наум: „Това е вълк с идеали...“

Рейкс рязко попита:

— Какво, по дяволите, целите с това идване тук?

— Неприемливо ли е посещението ми за вас?

— Аз дори не зная кой сте.

— Моля за извинение.

Поаро сръчно извади кутийката с визитките си, изтегли една и я подаде през масата.

Върху изпитото лице на мистър Рейкс отново се появи онова неопределимо вълнение. Не беше страх — беше по-агресивно от страха. След това, съвсем безспорно, дойде гневът.

Той подхвърли обратно картичката.

— Ето значи кой сте вие! Чувал съм за вас.

— Не сте единствен — скромно вметна Еркюл Поаро.

— Вие сте частно ченге, нали? От скъпите. От тези, които хората наемат, когато парите нямат значение, когато си заслужава да платиш колкото и да е, само и само да си спасиш кожата!

— Ако не си изпиете кафето — каза Еркюл Поаро, — то ще изстине.

Говореше учтиво и авторитетно.

Рейкс го погледна.

— Кажете ми само що за птица сте?

— В тази страна кафето и без друго е лошо... — рече Поаро.

— Няма нужда да ми го казвате — охотно се съгласи мистър Рейкс.

— Но ако го оставите да изстине, става практически негодно за консумация.

Младежът се приведе напред.

— Към какво се стремите? Защо сте дошли тук?

Поаро сви рамене.

— За... за да ви видя.

— Така ли? — скептично изрече мистър Рейкс.

Очите му се присвиха.

— Ако търсите пари, сбъркали сте адреса! Хората като мен не могат да си купят това, което искат. По-добре се върнете при човека, който ви плаща!

Поаро каза с въздишка:

— Никой не ми плаща нищо... засега.

— Не ви вярвам — отвърна Рейкс.

— Истина е — каза Еркул Поаро. — Губя голяма част от скъпоценното си време напълно безвъзмездно. Така да се каже — просто за да задоволя любопитството си.

— И сигурно просто сте задоволявали любопитството си онзи ден, в проклетия зъболекарски кабинет!

Поаро поклати глава и продума:

— Струва ми се, че пропускате най-обикновената причина, поради която човек може да се озове в чакалнята на зъболекаря, а именно — че чака да се погрижат за зъбите му.

— Така значи? — В гласа на мистър Рейкс се съдържаше пренебрежителна недоверчивост. — Чакали сте да ви прегледат зъбите?

— Точно така.

— Ще ми простите ли, ако ви кажа, че не ви вярвам?

— Мога ли тогава да ви попитам, мистър Рейкс, вие какво правехте там?

Мистър Рейкс внезапно се усмихна и отговори:

— Хванах ли ви сега! Ами и аз чаках за преглед.

— Може би сте имали зъбобол?

— Точно така, приятел.

— И все пак сте си тръгнали, без да се явите на преглед?

— И какво? Това не е ли моя работа?

Той замълча, а после каза с неочаквано свиреп тон:

— О, какъв, по дяволите, е смисълът от тези сладки приказки? Вие сте били там, за да наглеждате вашия тузар. Е, на него нищо му няма, нали? Нищо не се е случило на скъпоценния ви мистър Алистър Блънт. Какво искате от мен?

Поаро попита:

— Къде отидохте, след като излязохте толкова неочаквано от чакалнята?

— Излязох от къщата, естествено.

— О? — Поаро вдигна очи към тавана. — Само че никой не ви е видял да излизате, мистър Рейкс.

— Има ли някакво значение?

— Може би да. Не забравяйте, че скоро след това в къщата е имало смъртен случай.

Рейкс безгрижно каза:

— А, имате предвид онзи зъболекар?

Поаро произнесе твърдо:

— Да, имам предвид онзи зъболекар.

Рейкс го погледна.

— Опитвате се да ми го припишете ли? Такава ли била работата? Само че няма да стане. Вече прочетох вчерашното заключение от следствието. Горкият човечец се е самоубил, защото е допуснал грешка с местната упойка и някакъв негов пациент починал.

Поаро продължи невъзмутимо:

— Можете ли да докажете, че сте напуснали къщата тогава, когато казахте? Има ли някой, който да потвърди категорично къде сте били между дванадесет и един?

Събеседникът му присви очи.

— Значи наистина се опитвате да ми го припишете? Сигурно Блънт ви е дал идеята?

Поаро въздъхна и произнесе:

— Простете, но вие изглежда страдате от някаква идея фикс — постоянно споменавате името на мистър Алистър Блънт. Аз не работя за него и никога не съм работил за него. Не ме интересува неговата сигурност, а смъртта на един човек, който добре си вършеше работата в своята професия.

Рейкс поклати глава.

— Съжалявам — каза той, — но не ви вярвам. Вие сте си частно ченге на Блънт — лицето му потъмня и той се наведе през масата. — Но, разберете, вие няма да го спасите. Той трябва да си отиде, заедно с всичко, което символизира! Картите трябва да бъдат раздадени отново — старата, корумпирана финансова олигархия трябва да си отиде — тази проклета банкерска мрежа, която е омотала света като паяжина. Те трябва да бъдат пометени. Нямам нищо против Блънт лично, но той е от хората, които мразя по принцип. Той е посредствен и самодоволен.

Той е от онези, които не можеш да помръднеш без помощта на динамит. Той е от онези, които казват: „Не можете да разрушите основите на цивилизацията“. Не можем ли? Нека да почака и ще види! Той е пречка по пътя на прогреса и трябва да бъде отстранен. Днес на земята няма място за хора като Блънт — хора, които ни теглят към миналото, хора, които искат да живеят, както са живели техните бащи, или дори дедите им! Тук, в Англия, имате много такива — закоравели стари консерватори — непотребни, изхабени символи на една отминала епоха. И, Боже мой, те трябва да си вървят! Трябва да се построи нов свят: Нали ме разбирате? Нов свят!

Поаро въздъхна и се изправи. Каза:

— Разбирам, че вие сте идеалист, мистър Рейкс.

— И какво от това?

— Не може да се очаква от един идеалист да се загрижи за смъртта на някакъв си зъболекар.

Мистър Рейкс презрително каза:

— Какво значение има смъртта на един нещастен зъболекар?

— За вас може да няма, но за мен има. В това е разликата помежду ни — рече Еркюл Поаро.

VII.

Поаро се прибра вкъщи, за да научи от Джордж, че една дама го очаква.

— Тя е... хм... малко нервна, сър — каза Джордж.

Тъй като дамата не си беше казала името, Поаро можеше да се позабавлява с догадки. Не позна, защото младата жена, която енергично стана от канапето при неговото влизане, беше бившата секретарка на мистър Морли, мис Гладис Невил.

— Боже господи, мосю Поаро. Толкова съжалявам, че ви безпокоя... Наистина не зная откъде намерих смелост да дойда... Боя се да не помислите, че е твърде нахално от моя страна... Никак не искам да ви губя времето — зная колко ценно е времето на заетия човек, но съм толкова нещастна... Само че на вас сигурно ще ви се стори пълна загуба на време...

Възползвайки се от дългогодишния си опит с англичаните, Поаро предложи да пийнат по чаша чай. Реакцията на мис Невил надхвърли и най-добрите му очаквания.

— О, наистина много *мило* от ваша страна, мосю Поаро. Разбира се, от закуска не е минало много време, но човек може винаги да изпие чаша чай, нали?

Поаро, който винаги можеше да не изпие чаша чай, неискрено се съгласи. В резултат Джордж получи съответните напътствия и след невероятно кратко време Поаро и гостенката му седяха от двете страни на масичката за чай.

— Трябва да ви се извиня — започна мис Невил, която, под въздействието на напитката, възвърна самообладанието си, — но вчерашното предварително следствие много ме разстрои.

— Не се и съмнявам, че е така — учтиво каза Поаро.

— Не се наложи да давам показания или нещо подобно. Но усещах, че някой трябва да отиде заради мистър Морли. Там, разбира се, беше мистър Райли, но имах предвид жена. Освен това мис Морли не харесва мистър Райли. За това си помислих, че е мой дълг да отида.

— Много мило от ваша страна — насърчително се намеси Поаро.

— О, не, аз просто се почувствах задължена да отида. Разбирате ли, работила съм доста години при мистър Морли... и всичко това ужасно ме потресе... А това следствие, разбира се, влоши нещата...

— Опасявам се, че е така.

Мис Невил настойчиво се наведе напред.

— *Но всичко това е лъжа, мою Поаро.* Наистина е лъжа.

— Кое е лъжа, мадмоазел?

— Ами това просто не може да се е случило... Не и по начина, по който твърдят... имам предвид слагането на свръхдоза при инжектиране на венеца.

— Мислите ли?

— Сигурна съм! Понякога пациентите страдат от непоносимост, но това се дължи на физиологически недостатъци — сърдечната им дейност не е нормална. Но свръхдоза може да се сложи изключително рядко. Разбирате ли, практикуващите лекари до такава степен привикват да слагат допустимата доза, че го правят съвсем механично... те автоматично дават правилното количество.

Поаро кимна в знак на съгласие и каза:

— Да, и аз това си помислих.

— Разбирате ли, всичко е толкова стандартизирано. Не е като при аптекарите, които постоянно приготвят различни количества или умножават дозите, така че е възможно да се получи грешка по невнимание. Или при лекарите, които пишат безброй различни рецепти. Но при един зъболекар нещата въобще не стоят така.

Поаро попита:

— Не помолихте ли за позволение да изложите тези наблюдения пред комисията?

Гладис Невил поклати глава. Тя неуверено кършеше пръсти.

— Разбирате ли — изплю най-последно камъчето тя, — страхувах се да не... усложня нещата. Разбира се, аз знам, че мистър Морли не може да е направил такова нещо... но тогава хората могат да си помислят, че той... че той го е извършил умишлено.

Поаро кимна.

Гладис Невил продължи:

— Затова и дойдох при вас, мосю Поаро. Защото с вас... няма да е толкова *официално*. Но си мислех, че *все някой* трябва да узнае колко... колко *неубедително* е всичко това.

— Никой не иска да знае — каза Поаро.

Тя го погледна объркано.

Поаро допълни:

— Бих искал да науча малко повече за телеграмата, която сте получили онази сутрин и с която са ви отстранили.

— Честно казано, просто не зная какво да си мисля за това, мосю Поаро. Струва ми се толкова странно. Разбирате ли, трябва да я е изпратил някой, който знае всичко за мен и за леля ми — къде живее и прочие.

— Да, по всичко личи, че е била изпратена от някой ваш близък приятел или от човек, който живее в къщата и знае за вас всичко.

— Никой от моите приятели не би сторил подобно нещо, мосю Поаро.

— А вие самата нямате ли някакви предположения по въпроса?

Момичето се поколеба, после бавно произнесе:

— Когато научих, че мистър Морли се е самоубил, си помислих

— дали пък не може да я е изпратил *òíé*.

— Имате предвид да го е направил от загриженост за вас?

Момичето кимна.

— Но това предположение наистина ми се видя невероятно, дори и ако той е *мислел* да се самоубива онази сутрин. Това наистина е много странно, Франк — нали разбирате, моят приятел — отначало отказваше да го повярва. Обвиняваше ме, че съм искала да изляза с някой друг в този ден... сякаш мога да направя такова нещо.

— Има ли някой друг?

Мис Невил се изчерви.

— Не, разбира се, че няма. Но Франк беше много променен в последно време — толкова мрачен и подозрителен. Разбирате ли, всъщност това беше, защото загуби работата си и не можеше да си намери друга. За един мъж е много лошо просто да стои така. Аз много се притеснявах за Франк.

— Той се е разтревожил, когато е разбрал, че сте отсъствали за деня, нали?

— Да. Разбирате ли, той дошъл, за да ми каже, че си е намерил нова работа. А според мен той е искал и мистър Морли да научи това, защото много го болеше от неодобрението на мистър Морли и подозираше, че мистър Морли се опитва да ме настройва против него.

— Кое е самата истина, нали?

— Е, да, *донякъде*! Разбира се, Франк много пъти е губил работата си и повечето хора биха го сметнали за *несериозен*. Но сега ще бъде различно. Според мен чрез въздействие човек може да постигне много, не мислите ли така, мосю Поаро? Ако един мъж чувства, че жената очаква от него повече, той ще се опита да се издигне до нейния идеал.

Поаро въздъхна. Не му се искаше да влиза в спор. Бе чувал стотици жени да привеждат същия аргумент, водени от същата сляпа вяра в чудодейната сила на женската любов. Веднъж на хиляда случая, цинично си помисли той, това може и да се случи.

Той каза само:

— Бих искал да се срещна с този ваш приятел.

— Много ще се радвам, мосю Поаро. Но единственият му свободен ден е сега, в неделя. Разбирате ли, през седмицата той е на работа в провинцията.

— Аха, новата му работа. Каква е тя, между другото?

— О, не зная съвсем точно, мосю Поаро. Някаква секретарска служба, предполагам. В някакво държавно учреждение. Знам, че трябва да адресирам писмата си до лондонския му адрес, а те му ги предават.

— Това не е ли малко странно?

— Може би да... Но Франк казва, че често се случвало в наши дни.

Поаро я погледна за секунда, без да каже дума. После бавно произнесе:

— Утре е неделя, нали? Може би ще имам удоволствието да обядвам с вас двамата в Логанс Корнър Хаус? Бих искал заедно да поговорим за тази тъжна история.

— О, благодаря ви, мосю Поаро. Аз... да, сигурна съм, че с огромно удоволствие ще обядваме с вас.

VIII.

Франк Картър бе рус младеж, среден на ръст. Видът му се отличаваше с евтина елегантност. Говореше леко и гладко. Имаше малко сближени очи, които тревожно се местеха на всички страни, когато бе неспокоен.

Беше склонен към подозрителност и лека враждебност.

— Нямах представа, че ще имаме удоволствието да обядваме с вас, мосю Поаро. Гладис не ми каза нищо за това.

Докато говореше, той я прониза с доста гневен поглед.

— Ние се уговорихме едва вчера — каза Поаро с усмивка. — Мис Невил е твърде разтревожена от обстоятелствата около смъртта на мистър Морли и си помислих дали не бихме могли да ги обмислим заедно...

Франк Картър грубо го прекъсна.

— Смъртта на Морли? До гуша ми дойде от смъртта на Морли! Не можеш ли да го забравиш, Гладис? В него нямаше нищо кой знае колко прекрасно, поне според òйе.

— О, Франк, не мисля, че трябва да говориш *така*. Та той ми е оставил сто лири. Снощи получих писмото за това.

— Много хубаво — призна Франк неохотно. — Но, в крайна сметка, защо да не ти ги остави? Той те експлоатираше като робиня, а кой обираше тлъстите такси? Пак той!

— Да, разбира се, но той ми плащаше чудесна заплата.

— Не и според моите разбирания! Изобщо ти си твърде хрисима, Гладис, малката ми — позволяваш да те използват. Аз познавах Морли много добре. Знаеш не по-зле от мен, че той направи всичко възможно, за да ме напуснеш.

— Той не разбираше.

— Много добре разбираше даже. Той е мъртъв, иначе бих му казал какво си мисля за него, да знаеш.

— Вие всъщност сте отишли да направите това онази сутрин, когато той умря, нали? — внимателно попита Еркюл Поаро.

Франк Картър гневно каза:

— Кой ви каза?

— Така е, нали?

— И какво, ако е така? Искях да се срещна с мис Невил там.

— Но са ви съобщили, че я няма.

— Да, и мога да ви кажа, че това ми се видя доста подозрително.

Казах на червенокосия изрод, че ще изчакам Морли, за да разговарям с него лично. Тази работа с настройването на Гладис против мен бе продължила прекалено дълго. Искях да кажа на Морли, че вече не съм беден безработен негодник, че съм получил добра работа и че е време Гладис да подаде молба за напускане и да помисли за сватбения си чеиз.

— Но на практика не му го казахте?

— Не, изморих се да чакам в онази мрачна катакомба. Отидох си.

— В колко часа излязохте?

— Не мога да си спомня.

— Тогава в колко дойдохте?

— Не зная. Би следвало да е малко след дванадесет.

— И сте останали половин час? Или повече? Или по-малко от половин час?

— Казвам ви, че не знам. Не съм от хората, които постоянно си гледат часовника.

— Имаше ли някой в чакалнята, докато бяхте там?

— Когато влязох, имаше някакъв мазен дебелак, но той не стоя дълго. После останах сам.

— Значи трябва да сте си тръгнали преди дванадесет и половина, защото тогава е пристигнала една дама.

— Сигурно така е станало. Както вече ви казах, мястото ми действаше на нервите.

Поаро го погледна замислено.

Грубиянинът бе неспокоен — думите му не прозвучаха съвсем убедително. Но това можеше да бъде и обикновена нервност.

Непосредствено и дружелюбно Поаро се обърна към него:

— Мис Невил ми каза, че щастието ви се е усмихнало и сте си намерили наистина добра работа.

— Заплащането е добро.

— Тя ми каза, че е десет лири седмично.

— Точно така. Не е чак толкова лошо, нали? А може да стане и по-добре, ако се заема по-сериозно. — Той малко се напери.

— Наистина ли? А работата не е ли твърде опасна?

Франк Картър отвърна кратко:

— Не е толкова страшно.

— Интересна ли е?

— О, да, много интересна. Като стана дума за работа, винаги съм бил любопитен да науча как се справяте вие, частните детективи? Струва ми се, че в действителност няма много приключения като тези на Шерлок Холмс — сега има главно разводи?

— Аз не се занимавам с разводи.

— Наистина ли? Тогава не разбирам как преживявате?

— Справям се, приятелю, справям се.

— Но вие сте на самия връх на успеха, нали мосю Поаро? — вметна мис Невил. — Така казваше мистър Морли. Имам предвид, че ви търсят благородници, министри или дукеси.

Поаро й се усмихна.

— Ласкаете ме — каза той.

IX.

Поаро се прибра пеша по пустите улици, крачейки замислено.

Когато влезе, той се обади на Джап.

— Простете, че ви безпокоя, приятелю мой, но предприемали ли сте някакви стъпки, за да проследите изпратената до Гладис Невил телеграма?

— Все още ли предъвквате темата? Да, предприехме, в интерес на истината. Имало е телеграма, която доста хитро е подадена в Ричбърн, сещате ли се, предградието на Лондон. Е, лелята живее в Ричбърн, Самърсет.

Еркюл Поаро каза одобрително:

— Това е умно измислено... да, много умно измислено. Ако получателката случайно погледне къде е подадена телеграмата, думата е щяла, за повече убедителност, да изглежда точно като Ричбърн.

Той замълча.

— Знаете ли какво си мисля, Джап?

— Не?

— Че в тази работа има признаци на разум.

— На Еркюл Поаро му се иска да има убийство, значи трябва да има убийство.

— Как си обяснявате тази телеграма?

— Съвпадение. Някой е погодил номер на момичето.

— Но защо?

— О, за Бога, Поаро, защо хората правят подобни неща? Тъпи шегги, майтапи? Просто от перверзно чувство за хумор.

— И някой е решил да се пошегува точно в деня, в който Морли е щял да направи грешка с инжекцията?

— Може би има известна връзка. Поради отсъствието на мис Невил мистър Морли е бил много по-претоварен от обикновено, вследствие на което вероятността за грешка е била много по-голяма.

— Това все още не ме удовлетворява.

— Бих си позволил да ви попитам — не виждате ли докъде води вашият поглед над нещата? Ако някой е отстранил Невил, то това може

да е бил самият Морли. Което превръща смъртта на Амбериотис от нещастен случай в предумишлено убийство.

Поаро мълчеше.

— Разбирате ли?

Поаро каза:

— Може би Амбериотис е бил убит по друг начин.

— Не е. Никой не го е посещавал в Савой. Обядвал е в стаята си. Лекарите са категорични, че лекарството е инжектирано, а не прието през устата — не се е намирало в стомаха. Това е. Случаят е ясен.

— Тежа са целели да си помислим.

— Във всеки случай заместник-комисарят е доволен.

— А доволен ли е от изчезналата жена?

— Случаят с липсващата Сийл? Не, мога да ви кажа, че все още работим по въпроса. Тази дама трябва да е все някъде. Не може просто да излезеш на улицата и да изчезнеш.

— Тя изглежда го е направила.

— За момента да. Но тя все трябва да е някъде, жива или мъртва, а аз не мисля, че е мъртва.

— Защо?

— Защото досега щяхме да сме открили трупа.

— Но, Джап, нима труповете излизат наяве толкова бързо?

— Явно намекувате, че тя е вече мъртва и ще я намерим в някоя каменна кариера, нарязана на малки късчета, като мисис Ръкстън.

— В края на краищата, *top at it*, има и случаи на изчезнали хора, които не са открити.

— Много рядко, стари приятелю. Вярно е, че много жени изчезват, но обикновено накрая ги откриваме. В девет от десет случая, причината е в добрия стар секс. Излизат някъде с мъж. Но аз не мисля, че е възможно това да се е случило с нашата Мабел, а вие?

— Човек никога не знае — предпазливо каза Поаро. — Но не смятам, че това е вероятно. Значи вие сте сигурен, че ще я откриете?

— Напълно. Публикуваме нейното описание в пресата, ще търсим помощта и на Би Би Си.

— Охо — рече Поаро. — Надявам се това да доведе до резултати.

— Не се притеснявайте, стари приятелю, ще намерим вашата изчезнала красавица — заедно с вълненото й бельо и всичко останало.

Той затвори телефона.

Джордж влезе в стаята с характерната си безшумна походка. Той постави на една малка маса купичка горещ течен шоколад и малко бисквити.

— Ще желаете ли още нещо, сър?

— Много съм объркан, Жорж.

— Наистина ли, сър? Съжалявам да го чуя.

Еркюл Поаро наля шоколад в чашата си и замислено го разбърка.

Разпознал симптомите, Джордж стоеше в почтително очакване. Имаше моменти, в които Еркюл Поаро обсъждаше случаите си със своя камериер. Той винаги казваше, че намира мнението на Джордж за изключително полезно.

— Вие, Жорж, несъмнено знаете за смъртта на моя зъболекар?

— Мистър Морли ли, сър? Да, сър. Много покъртително, сър. Разбрах, че се е застрелял.

— Такова е всеобщото мнение. Ако не се е застрелял, значи е бил убит.

— Да, сър.

— Въпросът е кой го е убил?

— Точно така, сър.

— Има само няколко души, Жорж, които биха могли да го убият. Това са хората, които са били в къщата или са могли да бъдат в нея по това време.

— Съвсем вярно, сър.

— Тези хора са: една готвачка и прислужница, любяща и привързана към семейството, за която е твърде невероятно да извърши нещо подобно; една предана сестра, за която също е твърде невероятно, но която наследява всичките му пари, а финансовият аспект никога не може да бъде пренебрегнат напълно; един способен и работлив съдружник — без известен мотив; едно малко празноглаво момче паж, привързано към евтините криминални романчета; и накрая — един гръцки джентълмен с малко неясно минало.

Джордж се покашля.

— Тези чужденци, сър...

— Точно така. Абсолютно съм съгласен. Гръцкият джентълмен решително е под въпрос. Но, разбирате ли, Джордж, гръкът също

умира и очевидно негов убиец е мистър Морли — дали нарочно, дали в резултат на злощастна грешка — не можем да бъдем сигурни.

— Възможно е, сър, те да са се убили взаимно. Искам да кажа, сър, у всекиго от господата да се е зародила идеята да ликвидира другия господин, като, разбира се, всеки от господата е бил в неведение за намеренията на другия господин.

Еркюл Поаро одобрително изръмжа.

— Гениално, Жорж. Зъболекарят убива нещастния пациент, който седи на стола му, без да подозира, че споменатата жертва в момента обмисля точно в кой миг да извади пистолета си. Разбира се, възможно е да е така, но на мен, Жорж, ми се струва твърде невероятно. А и все още не сме стигнали до края на нашия списък. Има още двама души, които е възможно да са били в къщата в дадения момент. Всички пациенти преди мистър Амбериотис фактически са били видени да излизат от къщата, с изключение на един — млад американски джентълмен. Той е напуснал чакалнята към дванадесет без двадесет, но фактически никой не го е видял да излиза от къщата. Следователно трябва да го смятаме за възможност. Другата възможност е някой си мистър Франк Картър (не е пациент), който дошъл в къщата малко след дванадесет с намерението да се срещне с мистър Морли. И него никой не го е виждал да излиза. Това, добри ми Жорж, са фактите; какво мислите за тях?

— В колко часа е било извършено убийството, сър?

— Ако е било извършено от мистър Амбериотис, то е станало някъде между дванадесет и дванадесет и двадесет и пет. Ако е било извършено от някой друг, то е станало след дванадесет и двадесет и пет, тъй като в противен случай мистър Амбериотис щеше да забележи трупа.

Той окуражително погледна Джордж.

— А сега, добри ми Жорж, какво ще ми кажете по въпроса?

Джордж се замисли, а после каза:

— Потресен съм, сър...

— Да, Жорж?

— Ще трябва да си намерите нов зъболекар.

Еркюл Поаро рече:

— Вие надминавате себе си, Жорж. Този аспект на въпроса въобще не ми бе дошъл наум!

Очевидно поласкан, Джордж напусна стаята.

Еркюл Поаро продължи да бърка шоколада си и да премисля фактите, които току-що бе изложил. Почувства се удовлетворен, че те са точно такива, каквито ги бе формулирал. Ръката, която наистина бе извършила пъкленото дело, бе измежду този кръг от хора, независимо откъде бе дошла подбудата.

После веждите му се сключиха, защото разбра, че списъкът е непълен. Бе пропуснал едно име.

А никой не биваше да бъде пропускан, дори и най-невероятният човек.

По време на убийството в къщата имаше още един човек.

Поаро написа:

„Мистър Барнс“.

Х.

Джордж обяви:

— Една дама желае да говори с вас по телефона, сър.

Преди седмица Поаро не бе отгатнал самоличността на една посетителка. Този път обаче предположението му се оказа вярно.

Той веднага позна гласа.

— Мосю Еркюл Поаро?

— На телефона.

— Обажда се Джейн Оливера — племенницата на мистър Алистър Блънт.

— Да, мис Оливера?

— Не бихте ли могли да дойдете в Готик Хаус? Има нещо, което смятам, че трябва да знаете.

— Разбира се. По кое време ще бъде удобно?

— В шест и половина, моля.

— Ще бъда там.

Самовластният тон в гласа ѝ за миг потрепери:

— Аз... Надявам се, че не прекъсвам работата ви?

— Съвсем не. Очаквах да ми се обадите.

Той бързо затвори телефона и се отдалечи от него с усмивка. Питаше се какво ли оправдание ще намери Джейн Оливера за това повикване.

С пристигането си в Готик Хаус, той бе въведен направо в голямата библиотека с изглед към реката Алистър.

Блънт седеше до писалището и разсеяно си играеше с един нож за книги. Той имаше леко изтормозения вид на човек с твърде много жени в семейството си.

Джейн Оливера стоеше край камината. При влизането му една пълничка жена на средна възраст тъкмо казваше ядосано:

— ... и аз наистина смятам, че моите чувства трябва да се имат предвид в случая, Алистър.

— Да, Джулия, разбира се, разбира се — каза успокоително Алистър Блънт, докато се изправяше, за да посрещне Поаро.

— И ако ще говориш ужасии, аз ще изляза от стаята — допълни добрата дама.

— Аз ще говоря, майко — рече Джейн Оливера.

Мисис Оливера изхвърча от стаята, без да благоволи изобщо да забележи Поаро.

Алистър Блънт каза:

— Много любезно от ваша страна, че дойдохте, мосю Поаро. Мисля, че се познавате с мис Оливера? Тя бе тази, която настоя да дойдете.

Джейн рязко се намеси:

— Става въпрос за онази изчезнала жена, за която постоянно пишат във вестниците. Мис Сейнсбъри Сиил.

— Сейнсбъри Сиил? Да?

— Запомнила съм името, защото е твърде надутو. Аз ли да му разкажа или ти, чичо Алистър?

— Скъпа моя, историята си е твоя.

Джейн отново се обърна към Поаро.

— В края на краищата това може да се окаже без значение, но сметнах, че е необходимо да го знаете.

— Да?

— Беше последният път, когато чичо Алистър ходи на зъболекар. Нямам предвид онзи ден — става дума за преди около три месеца. Отидох с него до улица Куин Шарлот, а после „Ролсът“ щеше да ме закара до едни приятели в Риджънтс Парк и да се върне за чичо. Спряхме на номер 58, той слезе от колата и точно в този момент от входа излезе една жена — на средна възраст, с предвзета прическа и доста артистично облекло. Тя се насочи право към чичо и каза: (Джейн Оливера извиси гласа си до престорен фалцет) „О, мистър Блънт, вие сигурно не си спомняте за мен!“ и хм, разбира се, по лицето на чичо разбрах, че той *не си спомня* за нея ни най-малко...

Алистър Блънт въздъхна.

— Винаги е така. Хората все казват това...

— Той прие онова изражение — продължи Джейн, — което познавам чудесно. Една такава любезна физиономия, все едно че се опитва да си спомни. Само че не би заблудил и пеленаче. После каза със съвсем неубедителен тон: „О... ами... да, разбира се.“ Ужасната

жена продължи: „Нали помните, ние със съпругата ви бяхме големи приятелки!“

— Обикновено казват и това — рече Алистър Блънт с още потъжен глас.

Той се усмихна твърде печално.

— Това винаги свършва по един и същ начин! Благотворителна вноска или нещо такова. Този път се отървах с пет лири за, примерно, Зенанската мисия. Евтино!

— Тя познавала ли е наистина вашата съпруга?

— Хм, това, че се занимаваше със Зенанската мисия, ме кара да мисля, че ако са се познавали, то е било в Индия. Бяхме там преди около десет години. Но, разбира се, те не са били големи приятелки, иначе щях да я познавам. Може би са се срещнали веднъж на някой прием.

Джейн Оливера каза:

— Изобщо не ми се вярва, че тя въобще някога се е срещала с леля Ребека. Мисля, че това беше просто претекст да те заговори.

Алистър Блънт рече търпеливо:

— Е, твърде възможно е да е така.

Джейн каза:

— Имам предвид, че начинът, по който се опита да завърже познанство с теб, бе *странен*, чичо.

Алистър Блънт продължи със същата търпимост:

— Тя просто искаше да й дам пари.

Поаро каза:

— Тя не се ли опита да подеме някакъв разговор?

Блънт поклати глава.

— Повече не се сетих за нея. Дори бях забравил името й, докато Джейн не ми го показва във вестника.

Джейн произнесе малко неубедително:

— Ами аз помислих, че мистър Поаро трябва да бъде осведомен!

Поаро каза учтиво:

— Благодаря ви, мадмоазел.

После добави:

— Не трябва да ви задържам, мистър Блънт. Вие сте зает човек.

Джейн бързо каза:

— Ще слеза с вас.

Еркюл Поаро се усмихна под мустаците си.

На приземния етаж Джейн внезапно спря и каза:

— Влезте тук.

Озоваха се в малка стая, встрани от вестибюла.

Тя се обърна с лице към него.

— Какво имахте предвид, когато ми казахте по телефона, че сте очаквали да ви се обадя?

Поаро се усмихна и разпери ръце.

— Точно това, мадмоазел. Очаквах обаждане от вас и обаждането дойде.

— Значи сте знаели, че ще ви позвъня заради тази жена — Сейнсбъри Сийл?

Поаро поклати глава.

— Това беше просто претекст. Сигурно щяхте да намерите нещо друго, ако се наложи.

Джейн каза:

— Защо, по дяволите, смятате, че е *трябвало* да ви се обадя?

— Защо ви е да предоставяте тази информация за мис Сейнсбъри Сийл на мен, вместо да се обадите в Скотланд Ярд? Това би било най-естественото нещо.

— Добре, мистър Всезнайко. Какво точно знаете наистина?

— Знам, че се интересувате от мен, откакто сте разбрали, че на следващия ден съм посетил хотел Холбърн Палас.

Тя толкова силно пребледня, че го изплаши. Никога не би повярвал, че такъв загар може да приеме толкова зеленикав оттенък.

Той продължи нататък, спокойно и твърдо:

— Вие ме накарахте да дойда тук, за да ме подпитате — нали така се казваше? — да, за да ме подпитате по въпроса за мистър Хауърд Рейкс.

Джейн Оливера каза:

— И кой е той?

Тя не парира особено успешно.

Поаро рече:

— Няма нужда да ме подпитвате, мадмоазел. Аз ще ви кажа какво научих и, по-скоро, какво предположих. Онзи ден, когато за първи път дойдохме тук с инспектор Джап, вие се стреснахте при вида ни, изплашихте се. Помислихте, че нещо се е случило с чичо ви. Защо?

— Ами той е човек, на когото се случват разни неща. Веднъж му изпратиха бомба по пощата — след Херцословашкия заем. Получава и множество заплашителни писма.

Поаро продължи:

— Старши инспектор Джап ви каза, че един зъболекар, някой си мистър Морли, е бил убит. Припомнете си вашата реакция. Вие казахте: „*Но това е абсурдно.*“

Джейн прехапа устни и рече:

— Така ли? Е, това вече е доста абсурдно от моя страна, нали?

— Забележката беше любопитна, мадмоазел. Тя разкриваше, че вие знаете за съществуването на мистър Морли, че дори сте очаквали нещо да се случи — не на него, но може би в неговия дом.

— Вие обичате да разказвате приказки, нали?

Поаро не обърна внимание на това.

— Вие сте очаквали, или по-скоро сте се страхували, че в дома на мистър Морли може да се случи нещо. Страхували сте се, че нещо може да се случи с вашия чичо. Но ако е така, *вие трябва да сте знали нещо повече от нас.* Помислих над хората, които са били в дома на мистър Морли в онзи ден, и веднага се спрях на един човек, който би могъл да има връзка с вас. Това беше младият американец, мистър Хауърд Рейкс.

— Това май е съвсем като в сериал? Какъв е следващият ужасяващ епизод?

— Отидох да видя мистър Хауърд Рейкс. Той е един опасен и привлекателен млад мъж...

Поаро направи многозначителна пауза.

Джейн каза унесено:

— Да, такъв е. — Тя се усмихна. — Добре! Вие победихте! Вече умирам от страх.

Тя се приведе напред.

— Ще ви кажа как стоят нещата, мосю Поаро. Вие не сте човек, когото можеш да водиш за носа. По-добре да ви разкажа всичко, отколкото да ви оставя да се ровите наоколо, за да го разкриете. Аз съм влюбена в Хауърд Рейкс. Направо съм луда по него. Майка ми ме доведе тук, само и само да ме отдалечи от него. От една страна за това, а от друга — защото се надява, че чичо Алистър може да се привърже към мен толкова, че да ми остави парите си след своята смърт.

Тя продължи:

— Майка ми е негова племенница по линия на жена му — нейната майка е била сестра на Ребека Арнхолт, фактически той ми е правуйчо и нямаме кръвна връзка. Само че той няма никакви по-близки роднини, тъй че майка ми не вижда причина да не станем негови законни наследници. Освен това тя го скубе с доста широка ръка. Виждате колко съм откровена с вас, мосю Поаро. Такива хора сме. В действителност и самите ние имаме доста пари, неприлично много, според възгледите на Франк, но не сме от категорията на вуйчо Алистър.

Тя замълча. После яростно ударих ръка по ръкохватката на креслото си.

— Как да ви обясня? Хауърд се отвращава и иска да премахне всичко, в което съм възпитана да вярвам. И знаете ли, от време на време ми се струва, че той е прав. Обичам вуйчо Алистър, но понякога ми лази по нервите. Той е толкова скупен... толкова английски... толкова предпазлив и консервативен. Понякога усещам, че той и неговата порода трябва да бъдат пометени, че те спъват прогреса, че без тях нещата могат да се *оправят*!

— Вие споделяте ли идеите на мистър Рейкс?

— И да, и не. Хауърд е... по-необуздан от останалите като него. Има хора, които... които са съгласни с Хауърд само донякъде. Те биха искали да... направят някакъв опит... ако вуйчо Алистър и неговите хора се съгласят. Но те никога няма да се съгласят! Те само се дърпат, клатят глава и казват: „Никога не можем да поемем такъв риск.“ Или: „Това няма да е икономически издържано“. Или: „Трябва да имаме предвид отговорността на всеки от нас“. Или: „Вижте историята“. Само че аз мисля, че *не трябва* да се гледа към историята. Това е все едно да гледаш назад. А човек трябва през цялото време да гледа *напред*.

Поаро каза любезно:

— Това е едно примамливо видение.

Джейн го изглежда с презрение.

— И вие ли?

— Може би е поради това, че съм стар. *Старците им имат мечти* — виждате ли, само мечти.

Той замълча, а след това попита с делови тон:

— Защо мистър Хауърд си записа час на улица Куин Шарлот?

— Защото аз исках да се срещне с вуйчо Алистър и не виждах по какъв друг начин е възможно да стане това. Той говореше за вуйчо Алистър толкова люто, бе изпълнен с такава... да, истинска омраза към него, а смятах, че само ако види колко е мил, любезен и скромен, той... той би почувствал нещата другояче... Не можех да уредя срещата тук заради майка ми — тя щеше да развали всичко.

Поаро каза:

— Но след като сте я уредила там, ви е... хванало страх? Очите й се разшириха и потъмняха.

— Да. Защото... защото... понякога Хауърд се увлича. Той... Той...

Еркюл Поаро довърши:

— Обича да кара по кратката процедура. Да изкоренява...

Джейн Оливера изкрещя:

— *Стига.*

[1] Идиосинкразия (мед.) — вродена, а понякога и придобита повишена чувствителност към някои вещества. — Б.пр. ↑

СЕДЕМ, ОСЕМ, ПОДРЕДИ ГИ СРЪЧНО

I

Времето летеше. Мина повече от месец след смъртта на мистър Морли, а за мис Сейнсбъри Сийл все още не се знаеше нищо.

Джап ставаше все по-раздражителен на тази тема.

— По дяволите, Поаро, тази жена трябва да е някъде!

— Без съмнение, *mon cher*.

— Независимо дали е жива или мъртва. Ако е мъртва — къде е тялото ѝ? Ако, да кажем, се е самоубила...

— Още едно самоубийство?

— Хайде да не се връщаме на това. Вие продължавате да твърдите, че Морли е бил убит, аз пък твърдя, че се е самоубил.

— Установихте ли какъв е пистолетът?

— Не, чуждестранна изработка е.

— Това не е ли подозрително?

— Не и в смисъла, който влагате вие. Морли е ходил в чужбина. Всеки жител на Британските острови ходи на пътешествия. Може да си го е купил зад граница. Много хора обичат да имат оръжие, когато са в чужбина. Искат им се да мислят, че животът е опасен.

Той замълча и добави:

— Не ме отклонявайте. Бях започнал да ви казвам, че ако евентуално — обърнете внимание — ако евентуално тази проклета жена е извършила самоубийство, ако се е удавила например, досега тялото щеше да е изплувало на брега. Същото е и ако е била убита.

— Не и ако за краката ѝ е била вързана тежест, преди да я хвърлят в Темза.

— От някое мазе в Лаймхаус, предполагам! Говорите като герой в криминален роман, написан от жена.

— Зная, зная. Винаги се изчервявам, когато говоря такива неща.

— И сигурно е била ликвидирана от международна престъпна банда, нали?

Поаро каза с въздишка:

— Скоро ми казаха, че такива неща се случвали наистина.

— Кой ви го каза?

— Мистър Реджиналд Барнс от Касългардънс Роуд в Ийлинг.

— Е, той може и да знае — не много убедено изрече Джап. — Той е имал вземане-даване с чужденци, докато е бил в Министерството на вътрешните работи.

— Но вие не мислите така?

— Това не е в моята област... О, да, *случват* се такива неща, само че те, по правило, са твърде незначителни.

За миг настъпи тишина, докато Поаро засукваше мустак.

Джап рече:

— Успяхме да научим по нещичко. Тя е пътувала от Индия на един и същ кораб с Амбериотис. Само че е била във втора класа, а той в първа, тъй че не вярвам тук да има нещо, макар че според един от сервитьорите в Савой тя е обядвала с него там около седмица преди смъртта му.

— Значи между тях може би е съществувала връзка?

— Може би — но не ми се струва вероятно. Не мога да си представя, че една мисионерка ще се забърка в някакви нечисти дела.

— А мистър Амбериотис бил ли е забъркан в някакви, както ги определите, „нечисти дела“?

— Да. Бил е в тесни връзки с някои от нашите централноевропейски приятелчета. Занимавал се е с шпионаж.

— Сигурен ли сте?

— Да. Е, самият той не е вършил никаква мръсна работа. Нямаше да му видим и очите, ако беше така. Занимавал се е с организационни задачи и приемане на сведения.

Джап спря, а после продължи:

— Но това няма нищо общо със Сейнсбъри Сийл. Тя не би могла да е замесена.

— Не забравяйте, че тя е живяла в Индия. Миналата година там беше доста неспокойно.

— Амбериотис и прекрасната мис Сейнсбъри Сийл... някак си не мога да видя връзката помежду им.

— Знаете ли, че мис Сейнсбъри Сийл е била близка приятелка на покойната мисис Блът?

— Кой ви каза това? Не го вярвам. Те са толкова различни.

— Самата тя го е казала.

— И на кого е казала такова нещо?

— На мистър Алистър Блът.

— О! Така ли? Той сигурно постоянно чува такива неща. Нима искате да кажете, че Амбериотис я е използвал по подобен начин? Невъзможно. Блът би се отървал от нея с някаква лепта за мисията и. Той не би я поканил да прекарат заедно уикенда или нещо подобно. Не е чак толкова простодушен.

Истинността на това твърдение бе толкова очевидна, че Поаро не можеше да не се съгласи с него. След малко Джап продължи с разбора върху местоположението на мис Сейнсбъри Сийл.

— Предполагам, че трупът и може да е бил потопен от някой побъркан учен в цистерна с киселина — ето едно друго любимо разрешение от романите! Но повярвайте ми, всичко това са бабини деветини. Ако жената е мъртва, тялото ѝ просто е било тихо заровено някъде.

— Но къде?

— Точно там е работата. Тя е изчезнала в Лондон. Тук никой няма градина, която да е подходяща за целта. Необходима е някоя уединена ферма за птици — това е, което ни трябва!

Градина! Мисълта на Поаро мълниеосно прескочи в онази китна, спретната градинка в Ийлинг, с нейните прави лехи. Идеално място да се погребее една мъртва жена! Той си каза, че трябва да престане с абсурдните си идеи.

— А ако тя не е мъртва — продължи Джап, — тогава къде е? Вече повече от месец вестниците поместват описанието ѝ...

— И никой не я е виждал?

— О, не, на практика всички са я виждали! Нямате си представа колко много жени на средна възраст носят масленозелени вълнени костюми. Виждали са я в йоркширските блата и ливърпулските хотели, в пансион в Девън и на плажа в Рамсгейт! Моите хора си губят времето и търпеливо проверяват всички тези съобщения, но всички те до едно не водят доникъде и само ни навличат неприятности с множество напълно почтени дами на средна възраст.

Поаро съчувствено цъкна с език.

— Все пак — продължи Джап — тя е съвсем истински човек. Имам предвид, че понякога има фиктивни хора, така да се каже — някой, който отива някъде и се представя като... мисис Спинкс, като през цялото време мисис Спинкс не съществува. Но тази жена е

истинска — тя си има минало! Знаем всичко за нея от детството ѝ до днес! Водила е напълно нормален, смислен живот... и изведнъж, като по чудо — изчезва!

— Трябва да има причина — рече Поаро.

— Тя не е убила Морли, ако това имате предвид. Амбериотис го е видял жив, след като тя е излязла... А и ние проверихме къде е ходила тази сутрин, след като е напуснала улица — И през ум не ми е минавало, че тя е убила Морли. Разбира се, че не е. Но все пак...

Джап рече:

— Ако сте прав за Морли, то много по-вероятно е, макар тя и да не подозира, той да ѝ е казал нещо, което подсказва кой е неговият убиец. В такъв случай тя може би умишлено е била премахната.

Поаро каза:

— Всичко това предполага наличието на някаква организация — което пък вече далеч надхвърля значението на смъртта на един скромн зболекар от улица Куин Шарлот.

— Не трябва да вярвате на всичко, което ви разправя Реджиналд Барнс! Той е забавна стара птица — умят му е пълен с шпиони и комунисти.

Джап се изправи и Поаро каза:

— Дръжте ме в течение, ако научите нещо ново.

След като Джап си отиде, Поаро седна намръщен до масата.

Той определено имаше чувството, че нещо трябва да се случи. Но какво?

Припомни си как преди бе седял и нахвърлял различни несвързани факти и поредица от имена. Край прозореца бе прелетяла една птичка, с клонка в човката.

Той също бе събирал клонки. Пет, шест, вземи сноп от пръчки.

Пръчките бяха събрани — вече доста на брой. До една бяха там, подредени в методичния му мозък, но той все още не се беше опитал да ги подреди. Това беше следващата стъпка — подреди ги сърчно.

Какво го възпираше? Той знаеше отговора — очакваше нещо да се случи. Нещо неизбежно, предопределено, следващата брънка във веригата. Щом се случеше, тогава... тогава той можеше да продължи...

II.

Новината дойде в една късна нощ, седмица по-късно.

По телефона гласът на Джап звучеше рязко:

— Вие ли сте, Поаро? *Намерихме я!* Най-добре се разходите насам. Кооперацията на улица Кинг Леополд, Батърси Парк, номер 45.

След петнадесет минути едно такси остави Поаро пред кооперацията на Кинг Леополд.

Беше голям жилищен блок, с изглед към Батърси Парк. Номер 45 бе на втория етаж. Вратата отвори самият Джап.

На лицето му беше изписано зловещо изражение.

— Влезте — каза той. — Не е особено приятно, но предполагам, че ще искате да погледнете сам.

Поаро попита, без думите му да звучат като въпрос:

— Мъртва ли е?

— Бих казал, че по-мъртва не може да бъде!

Поаро обърна глава по посоката на един познат звук, който идваше от вратата вдясно от него.

— Това е портиерът — поясни Джап. — Повръща в кухненската мивка! Наложил се да го кача тук, за да видим дали ще може да я разпознае.

Той продължи нататък по коридора и Поаро го последва, сбърчил нос.

— Никак не е приятно — рече Джап. — Но друго не можеше и да се очаква — била е мъртва вече повече от месец.

Стаята, в която влязоха, представляваше малък килер и склад. По средата ѝ имаше голям метален сандък, подобен на тези за съхранение на кожи. Капакът беше отворен.

Поаро пристъпи напред и погледна вътре.

Първо видя крака, после ухабената обувка на него и украсената тока. Спомни си, че първото нещо, което бе видял от мис Сейнсбъри Сийл, беше тази тока на обувката ѝ.

Погледът му се плъзна нататък по зеленото вълнено палто и полата, докато достигна главата. Той нададе нечленоразделен звук.

— Знам — каза Джап. — Направо е ужасно.

Лицето беше толкова смачкано, че бе загубило всякаква форма. Към това се прибавяше и естественият процес на разложение, ето защо не бе чудно, че лицата на двамата мъже бяха зелени като грахови зърна, когато се обърнаха.

— Хм — рече Джап. — Всичко това е ежедневна работа — нашата ежедневна работа. Няма съмнение, че професията ни е доста неприятна понякога. Оттатък има малко бренди. Най-добре пийнете малко.

Всекидневната бе обзаведена елегантно, в съвременен стил — имаше доста хромирана стомана и някакви грамадни, квадратни на вид фотьойли, тапицирани със светлобежова тъкан на геометрични фигури.

Поаро намери гарафата и си наля малко бренди. Когато остави чашата, той каза:

— Грозна история! А сега, приятелю, разкажете ми всичко.

Джап рече:

— Този апартамент принадлежи на мисис Албърт Чапмън. Както разбрах, мисис Чапмън е заможна, елегантна блондинка на около четиридесет. Плаща си сметките, обича от време на време да играе бридж със съседите си, но повече или по-малко се държи настрана. Няма деца. Мистър Чапмън е търговски пътник. Сейнсбъри Сийл дошла тук вечерта, в която разговаряхме с нея, някъде към седем и петнадесет. Значи вероятно направо от Гленгъри Корт. И преди това е идвала веднъж — така каза портиерът. Виждате ли, всичко е съвсем чисто — едно приятелско посещение. Портиерът се качил с мис Сейнсбъри Сийл в асансьора и я изпратил до тази врата. За последен път я видял да стои на изтривалката пред вратата и до натиска звънеца.

Поаро отбеляза:

— Доста време му е трябвало, за да си припомни всичко това!

— Изглежда е имал проблеми с гастрита си и е бил в болница. Временно го е замествал друг човек. Преди не повече от седмица забелязал в някакъв отдавнашен вестник описанието на „изчезнала жена“ и казал на жена си: „Прилича на онази повлекана, която дойде при мисис Чапмън на втория етаж. Тя носеше зелена вълнена дреха и обувки с катарамии“. И след още около час отбелязал отново: „Повярвай ми, и името ѝ беше някакво такова. Брей да му се не види, беше точно мис Не-знам-си-коя Сийл!“ След това — продължи Джап — му били

необходими четири дни, за да преодолее вроденото си недоверие към всичко, свързано с полицията и да ни съобщи каквото знае. А и ние не повярвахме веднага, че това може да ни отведе донякъде. Нямаме представа през колко такива фалшиви тревоги бяхме минали. Все пак изпратих сержант Бедоус насам — той е умно момче. Малко е попрекалил с доброто образование, но нищо не може да се направи — сега така е модерно. Та Бедоус веднага подушил, че най-сетне сме се добрали до нещо. Най-малкото никой не бил виждал тази мисис Чапмън от месец насам. Заминала, без да остави никакъв адрес. Това било малко странно, фактически всичко, което успял да научи за мистър и мисис Чапмън, било странно. Открил, че портиерът не е виждал мис Сейнсбъри Сийл да излиза отново. Само по себе си това не било необичайно. Тя лесно е могла да се спусне по стълбите и да излезе, без той да я види. Но пък портиерът му казал, че мисис Чапмън заминала твърде внезапно. На следващата сутрин на вратата имало само една голяма бележка, на която било написано: „НЕ ОСТАВЯЙТЕ МЛЯКО. КАЖЕТЕ НА НЕЛИ, ЧЕ СЪМ ЗАМИНАЛА“. Нели била приходящата прислужница, която работела при нея. И друг път се случвало мисис Чапмън да заминава внезапно, тъй че момичето не видяло нищо странно, но странен бил фактът, че тя не позвънила на портиера да свали багажа ѝ долу или да повика такси. Във всеки случай Бедоус решил да влезе в апартамента. Получихме разрешение за обиск и взехме ключа от управителя. Не открихме нищо интересно, освен в банята. Там е било извършено някакво трескаво почистване. По линолеума имаше следи от кръв — в ъглите, където са останали незабелязани при измиването на пода. След това въпросът беше само да се открие трупът. Мисис Чапмън не беше изнесла никакъв багаж със себе си — иначе портиерът щеше да знае. Следователно трупът трябваше все още да се намира в апартамента. Скоро забелязахме сандъка за кожи — той е херметически затворен, както знаете — значи идеалното място. Ключовете бяха в чекмеджето на тоалетната масичка. Отворихме го и намерихме вътре липсващата дама. Прегърнала босилека, така да се каже.

Поаро попита:

— А мисис Чапмън?

— Наистина! Коя е Силвия (тя се казва Силвия, между другото), каква е? Едно е сигурно — Силвия или нейните приятели са убили

жената и са я напъхали в сандъка.

Поаро кимна и попита:

— Но защо е размазано лицето ѝ? Това не е хубаво.

— Бих казал, че изобщо не е хубаво! А *защо* — хм, можем само да гадаем. Може би е обикновена отмъстителното. А може да е направено, с цел да се прикрие самоличността на жената.

Поаро се намръщи и каза:

— Но това *не прикрива* нейната самоличност.

— Така е, и то не само защото притежаваме доста добро описание на облеклото на мис Сейнсбъри Сийл при нейното изчезване, но и защото чантичката ѝ, в която фактически се намира само едно старо писмо, адресирано до нейния хотел на Ръсъл Скуеър, също е напъхана в сандъка.

Поаро се сепна и попита:

— Но това... това е лишено от всякакъв смисъл!

— Определено. Според мен това е станало неволно.

— Да, навярно... неволно. Но...

Той се изправи.

— Огледахте ли апартамента?

— Доста щателно. Няма нищо, което да ни е от полза. — Бих искал да видя спалнята на мисис Чапмън.

— Елате тогава.

В спалнята нямаше следи от трескаво напускане. Беше чиста и подредена. Леглото не беше използвано, макар че бе приготвено за лягане. Всичко беше покрито с дебел слой прах.

Джап каза:

— Липсват отпечатыци от пръсти, доколкото можем да видим. Има някакви по кухненските принадлежности, но предполагам, че ще се окажат на прислужницата.

— Кое то значи, че мястото е било избърсано много внимателно след убийството?

— Да.

Погледът на Поаро бавно се плъзгаше по стаята. И тя, подобно на всекидневната, бе обзаведена в модерен стил... и мебелирана, помисли си той, от човек с умерени доходи. Предметите бяха скъпи, но не свръхскъпи. Бяха представителни, но не първокласни. Цветовата гама бе към розово. Погледна във вградения в стената гардероб и

попила дрехите — елегантни, но отново не първокачествени. Погледът му падна върху обувките — бяха главно от популярния в момента тип сандали, някои имаха удебелени подметки от корк. Той пое в ръката си една от тях, установи факта, че мисис Чапмън е носила номер 5 и отново я постави долу. В един друг шкаф той откри наблъскани кожени дрехи.

Джап рече:

— Извадени са от сандъка.

Поаро кимна.

Той взе едно палто от сива катерица и отбеляза с възхищение:

— Прекрасни кожи.

Премина в банята.

Тя приличаше на изложба на козметика. Поаро я разгледа с интерес. Пудра, руж, бързо попиващ крем, мляко за кожа, две шишета боя за коса.

Джап каза:

— Не е някоя от естествените платиненоруси хубавици, доколкото разбирам.

Поаро продума:

— На четиридесет, *top anti*, косите на повечето жени са започнали да посивяват, но мисис Чапмън явно не е била от тези, които отстъпват пред природата.

— Сега тя вероятно се е къносала за разнообразие.

— Интересно.

Джап попита:

— Нещо ви притеснява, Поаро. Какво е то?

Поаро каза:

— Да, разбира се, че ме притеснява. Твърде сериозно ме притеснява. За мен тук има някакъв неразрешим проблем.

Той решително се отправи отново към килера.

Хвана обувката върху крака на мъртвата. Беше стегната и се събуваше трудно.

Той проучи токата. Беше несръчно защита на ръка.

Еркюл Поаро въздъхна и рече:

— Така е, като и предполагам!

Джап попита с любопитство:

— Какво се опитвате да направите — да усложните нещата ли?

— Точно така.

Джап каза:

— Най-обикновена лачена обувка с катарама. Какво лошо има в това?

Еркюл Поаро отвърна:

— Нищо, абсолютно нищо. Но въпреки това... не разбирам.

III.

Като най-близка приятелка на мисис Чапмън сред обитателите на кооперацията на Кинг Леополд, портиерът посочи мисис Мъртън от номер 82.

Ето защо следващото посещение на Джап и Поаро бе там.

Мисис Мъртън беше бърлива дама с бляскави черни очи и сложна прическа.

Нямаше нужда да прибегват до каквото и да било усилие, за да я накарат да проговори. Тя дори бе прекалено склонна да докаже, че е на висотата на драматичната ситуация.

— Силвия Чапмън... хм, разбира се, аз наистина не я познавам добре... не сме толкова близки, така да се каже. От време на време играехме вечер бридж и ходехме на кино заедно, и, разбира се, на пазар понякога. Но, о, кажете ми, моля — нали тя не е мъртва?

Джап отново я успокои.

— Е, определено се радвам да го чуя! Но пощаджията току-що разказваше много развълнувано за някакъв труп, който бил намерен в един от нашите апартаменти... Но нали човек не може да вярва на нищо от онова, което чува? Аз никога не вярвам.

Джап зададе следващия си въпрос.

— Не, изобщо не съм се чувала с мисис Чапмън — откакто говорихме да отидем следващата седмица да гледаме новия филм на Джинджър Роджърс и Фред Астер, а тогава тя изобщо не спомена, че ще заминава.

Мисис Мъртън никога не бе чувала името Сейнсбъри Сийл. Мисис Чапмън никога не била споменавала за жена с подобно име.

— Но, знаете ли, все пак това име ми е познато, определено ми е познато. Имам чувството, че съм го срещала някъде съвсем наскоро.

Джап остро каза:

— Появяваше се във всички вестници няколко седмици подред...

— Разбира се — някаква изчезнала жена, нали? И смятате, че мисис Чапмън може да я познава? Не, уверена съм, че никога не съм чувала Силвия да споменава това име.

— Можете ли да ни кажете нещо за мистър Чапмън, мисис Мъртън?

По лицето на мисис Мъртън се изписа малко странно изражение. Тя каза:

— Мисля, че е търговски пътник, така ми е казвала мисис Чапмън. Пътувал в чужбина по фирмени дела — търговия с оръжия, струва ми се. Обикаля цяла Европа.

— Срещали ли сте се някога с него?

— Никога. Той твърде рядко се прибираше у дома, а когато това се случваше, той и мисис Чапмън не желаеха да бъдат безпокоени от външни хора. Съвсем естествено.

— Знаете ли дали мисис Чапмън е имала някакви близки роднини или приятели?

— Не зная за приятели. Не мисля, че има някакви близки роднини. Никога не е споменавала за такива.

— Била ли е някога в Индия?

— Поне аз не зная.

Мисис Мъртън замълча, а после избухна:

— Но кажете ми, моля, защо ми задавате всички тези въпроси? Добре разбирам, че сте от Скотланд Ярд и така нататък, но сигурно има някаква конкретна причина?

— Да, мисис Мъртън, вие вече трябва да знаете. Истината е там, че в апартамента на мисис Чапмън е намерен труп.

— О...? — за миг мисис Мъртън заприлича на кучето си, чийто очи бяха големи като чинийки от чаен сервиз.

— Труп! Не е на мистър Чапмън, нали? Или може би на някой непознат?

Джап рече:

— Въобще не е на мъж — жена е.

— Жена! — Мисис Мъртън изглеждаше още по-изумена.

Поаро попита деликатно:

— Защо решихте, че би трябвало да е мъж?

— А, не знам. Стори ми се някак си по-вероятно.

— Но защо? Да не би мисис Чапмън да е имала навика да приема посетители от мъжки пол?

— О, не... О, не, наистина. — Мисис Мъртън беше възмутена. — Никога не съм си и помисляла подобно нещо. Силвия Чапмън съвсем

не е такава жена... изобщо! Това беше само с мистър Чапмън... имам предвид...

Тя спря.

Поаро продума:

— Струва ми се, мадам, че вие знаете повече, отколкото ни казахте.

Мисис Мъртън несигурно рече:

— Не зная просто... какво е редно да направя! Имам предвид, че изобщо не обичам да изменям на дискретността и, разбира се, никога не съм разпространявала това, което Силвия ми каза, освен на една-две близки, за които зная, че са напълно надеждни...

Мисис Мъртън спря, за да си поеме дъх и Джап каза: — Какво ви каза мисис Чапмън?

Мисис Мъртън се приведе напред и сниши глас:

— Един ден тя просто се... изпусна, тъй да се каже. Гледахме един филм — за Сикрет Сървис — и мисис Чапмън каза, че очевидно този, който е писал сценария, си е нямал понятие от тези работи, а после се разбра — само че тя ме закле да пазя мълчание — че мистър Чапмън работи за Сикрет Сървис. Това била истинската причина, поради която толкова често пътувал зад граница, фирмата за оръжия била просто параван. И това било ужасно неприятно за мисис Чапмън, защото не можела да му пише или да получава писма от него, когато отсъства. И, разбира се, било ужасно *опасно*!

IV.

Докато слизаха по стълбите обратно към номер 42, Джап прочувствено изрече:

— О, духове на Филипс Опенхайм, Валънтайн Уилямс и Уилям лъо Кю, струва ми се, че полудявам!

Умният младеж, сержант Бедоус, ги очакваше.

Той почтително каза:

— Не можахме да научим нищо полезно от прислужницата, сър. Мисис Чапмън изглежда е подменяла прислужниците си доста често. Тази е работила при нея не повече от месец-два. Казва, че мисис Чапмън била добра жена, обичала да слуша радио и говорела приятно. Момичето е на мнение, че мистър Чапмън ѝ изневерявал, но тя не подозирала за това. От време на време получавала писма от чужбина: няколко от Германия, две от Америка, едно от Италия и едно от Русия. Приятелят на момичето колекционира марки и мисис Чапмън ги отлепяла за него от писмата си.

— Нещо сред книгата на мисис Чапмън?

— Абсолютно нищо, сър. Тя няма много. Няколко сметки и фишове за банкови влогове — всичките тукашни. Няколко стари театрални програми, една-две готварски рецепти, изрязани от вестници и една брошура за Зенанските мисии.

— Можем да се досетим кой е донесъл тези неща. Не звучи като убийца, нали? И все пак явно е такава. Или поне съучастница. Някакви необичайни хора да са се мяркали тук онази нощ?

— Портиерът не си спомня за такива, но аз и не мисля, че вече може да си спомни, пък и блокът е голям — постоянно влизат и излизат хора. Той съумя да посочи датата на посещението на мис Сейнсбъри Сийл единствено поради това, че на следващия ден са го приели в болница и всъщност се е чувствал доста зле нея вечер.

— Хора от околните апартаменти да са чували нещо по въпроса?

Младият мъж поклати глава.

— Разпитах в апартамента над този и в долния. Никой не си спомня да е чул нещо необичайно. Допускам, че и в двата са били

включени радиоапаратите.

Полицейският лекар излезе от банята, където бе измил ръцете си.

— Доста отвратителен труп — каза бодро той. — Изпратете я, щом свършите и аз ще се заема с нея по-сериозно.

— Имате ли някаква представа какво е причинило смъртта, докторе?

— Невъзможно е да се определи, преди да съм направил аутопсията. Мога да кажа, че нараняванията по лицето със сигурност са причинени след настъпване на смъртта. Но ще знам повече, след като я огледам в моргата. Жена на средна възраст, доста здрава... Коса, сива в корените, но русо боядисана. По тялото може да има опознавателни знаци — в обратен случай идентифицирането ѝ може да се окаже трудна работа... А, значи знаете коя е? Чудесно. Какво? Изчезналата жена, за която се е вдигнал шум? Ами знаете ли, аз не чета вестници, решавам само кръстословиците.

След като лекарят излезе, Джап горчиво рече:

— Това е то, общественото внимание!

Поаро тършуваше из бюрото. Той извади малко кафяво тефтерче.

Неуморният Бедоус каза:

— В него няма нищо особено интересно — главно шивачи, фризьорски салони и прочие. Записах всички лични имена и адреси.

Поаро отвори тефтерчето на буквата „З“.

Прочете: „Зилгер, д-р, Принц Албърт Роуд 17; Закс и Помпонети, Рибарски магазин, а отдолу: Зъболекар: *мистър Морли, улица Куин Шарлот 58*“.

За Поаро това беше като зелен светофар. Той каза:

— Надявам се, че няма да има трудности при положителното идентифициране на трупа?

Джап го погледна с любопитство и рече:

— Надявам се... не си мислите, че...?

Поаро каза с жар:

— Трябва да бъдем сигурни.

V.

Мис Морли се беше преместила в провинцията. Живееше в малка селска хижа край Хартфорд.

Гренадирката посрещна Поаро дружелюбно. След смъртта на нейния брат лицето ѝ сякаш бе станало малко по-тъжно, стойката — малко по-изправена, а цялостното ѝ отношение към живота — по-непоклатимо. Тя бе горчиво обидена от петното, което разкритията на следствието хвърлиха върху професионалното име на брат ѝ.

Имаше причина да смята, че Поаро споделя нейното становище, че заключението на предварителното следствие е погрешно. Ето защо гренадирката поомекна.

Тя твърде отзивчиво и компетентно отговори на въпросите му. Мис Невил внимателно сортираше всичките професионални книжа на мистър Морли и ги връчила на неговия приемник. Някои от пациентите се прехвърлили при мистър Райли, други приели новия му партньор, трети отишли при различни други зъболекари.

След като бе дала цялата информация, мис Морли каза:

— Значи сте открили онази жена, която беше пациентка на Хенри — мис Сейнсбъри Сийл? Тя също била убита.

Това „също“ прозвуча малко предизвикателно — бе я произнесла доста натъртено.

Поаро попита:

— Брат ви никога ли не е споменавал името на мис Сейнсбъри Сийл пред вас?

— Не, не си спомням да го е правил. Той би ми казал, ако има някой особено тежък случай или ако някой от пациентите му е казал нещо забавно, би ми го предал, но обикновено не говорехме много за работата му. Той бе щастлив да забрави за нея след свършването на деня. А понякога беше страшно изморен.

— Спомняте ли си да сте чували за някоя си мисис Чапмън сред пациентките му?

— Чапмън? Не, не мисля. Всъщност по всички тези въпроси най-добре може да ви помогне мис Невил.

— Нетърпелив съм да вляза във връзка с нея. Къде е тя сега?

— Тя получи работа при един зъболекар в Рамсгейт, струва ми се.

— Все още ли не се е омъжила за онзи млад мъж Франк Картър?

— Не. Дано никога не го направи. Този младеж не ми е симпатичен, моєю Поаро. Наистина не го харесвам — в него има нещо противно. Аз просто чувствам, че той е лишен от каквито и да било морални устои.

Поаро запита:

— Смятате ли, че е възможно той да е застрелял вашия брат?

Мис Морли бавно произнесе:

— Може би по-скоро чувствам, че той е способен на това — той има много неконтролируем нрав. Но всъщност мисля, че не е имал никакъв мотив, а и никаква възможност да го стори. Вижте, разбирам, ако Хенри бе успял да убеди Гладис да го изостави. Но тя най-предано държеше на него.

— А възможно ли е да е бил подкупен, как мислите?

— Подкупен? Да убие брат ми? Що за странна идея!

В този миг едно красиво, тъмнокосо момиче внесе чая. След като тя отново затвори вратата зад себе си, Поаро каза:

— Това момиче беше с вас в Лондон, нали?

— Агнес ли? Да, тя беше домашна прислужница. Освободих готвачката — тя и без това не искаше да дойде в провинцията — и сега Агнес върши всичко за мен. От нея ще излезе тиха и прекрасна малка готвачка.

Поаро кимна.

Той бе много изчерпателно запознат с домашната уредба на улица Куин Шарлот 58. Бе я проучил щателно по време на трагедията. Мистър Морли и сестра му заемаха двата горни етажа на къщата като мезонет. Сутеренът бе напълно затворен, с изключение на един малък коридор, който извеждаше в задния двор. Там имаше асансьорна клетка, снабдена с домофон, чрез която търговските доставки се качваха горе. Така че единствен вход за къщата бе предната врата, за чисто отваряне отговаряше Алфред. Това бе дало основание на полицаите да са сигурни, че никакъв външен човек не е могъл да влезе в къщата онази сутрин.

И готвачката, и прислужницата бяха работили при семейство Морли от години и имаха добри репутации. Ето защо, макар и теоретически да бе възможно някоя от тях да е слязла на втория етаж и да е застреляла господаря си, този вариант въобще не бе взет предвид сериозно. Някоя от тях не бе неестествено разтревожена или смутена при разпита и несъмнено не съществуваше никаква вероятна причина за търсене на връзка между тях и неговата смърт.

Но ето че на излизане, докато подаваше на Поаро шапката и бастуна му, Агнес необичайно нервно и припряно го попита:

— Дали... дали някой не знае нещо повече за смъртта на господаря, сър?

Поаро се обърна и я погледна.

— Нищо ново не е излязло наяве.

— Все още ли са съвсем сигурни, че той се е самоубил, загдето е направил грешка с онова лекарство?

— Да. Защо питате?

Агнес пооправи диплите на престилката си и обърна лице настрани. После смотолеви:

— Ами... господарката не мисли така.

— И вие може би сте съгласна с нея?

— Аз ли? О не, аз не знам нищо, сър. Аз просто... аз просто исках да съм *сигурна*.

Поаро каза с най-деликатния си тон:

— Може би вие ще бъдете спокойна, ако разберете без всякакво съмнение, че това е било *самоубийство*!

— О, да, сър — съгласи се бързо Агнес. — Наистина е така.

— А може би имате някаква особена причина за това?

Нейният изплашен поглед срещна неговия. Тя отстъпи крачка назад.

— Аз... аз не знам нищо за това, сър. Аз наистина просто попитах.

„Но защо попита тя?“ — питаше се на свой ред Поаро, докато вървеше по пътеката към вратата.

Беше сигурен, че има отговор на този въпрос. Но засега не можеше да го отгатне.

Все пак той чувстваше, че е направил крачка напред.

VI.

Когато се завърна у дома, Поаро с изненада откри един неочакван посетител.

Над облегалката на креслото се показва плешива глава и ниската, спретната фигура на мистър Барнс се изправи на крака.

Очите му проблясваха както обикновено, докато той поднесе кратко и сбито извинение.

Обясни, че дошъл, за да върне визитата на мосю Еркюл Поаро.

Поаро даде вид, че се радва на срещата.

Джордж получи указания да донесе малко кафе, освен ако гостът не предпочиташе чай или уиски със сода.

— Кафе за мен — каза мистър Барне. — Надявам се, че вашият прислужник може да го приготвя добре. Повечето английски прислужници не могат.

След няколко учтиви реплики мистър Барне се покашля и рече:

— Ще бъда откровен с вас, мосю Поаро. Тук ме доведе чистото любопитство. Вие, надявам се, сте добре осведомен за развитието на този доста любопитен случай. Видях във вестниците, че изчезналата мис Сейнсбъри Сийл е била намерена. Че е било проведено следствие и отложено за събиране на повече сведения. Като причина за смъртта била посочена свръхдоза медунал.

— Това е съвсем вярно — каза Поаро.

Настъпи мълчание и Поаро попита:

— Чували ли сте някога за Албърт Чапмън, мистър Барне?

— Аха, съпругът на дамата, в чийто апартамент е настъпила смъртта на мис Сейнсбъри Сийл? Доста неуловима личност, както изглежда.

— Но едва ли несъществуваща?

— О, не — заяви мистър Барне. — Той съществува. Съществува, или поне *съществуваше*. Бях чул, че е починал. Но човек не бива да се доверява на тези слухове.

— Кой бе той, мистър Барнс?

— Не ми се вярва да го кажат на следствието. Ще го скрият, ако могат. Ще извадят най-ве версията за търговския пътник на оръжейна фирма.

— Значи той е бил от Сикрет Сървис?

— Разбира се. Но не е трябвало да казва това на жена си... въобще не е трябвало. Всъщност той изобщо не би следвало да остане в службата след женитбата си. Това обикновено не се допуска — поне с истинските скрити покрити хора.

— А Албърт Чапмън е бил такъв?

— Да. Беше известен като ОХ 912. Много рядко се използват имена. Не, нямам предвид, че ОХ 912 е бил кой знае колко важен, или нещо такова. Но беше полезен, защото бе твърде незначителен човек — от хората с трудно запомнящи се лица. Доста го използваха като куриер из Европа. Знаете за какво става дума. Едно натруфено писмо се изпраща чрез нашия посланик в Руритания, а едно неофициално копие, съдържащо мръсотията — по QX 912, иначе казано — по мистър Чапмън.

— Значи е знаел доста важни сведения?

— Вероятно не е знаел нищо — бодро отвърна мистър Барнс. — Работата му се състоеше в това да прескача от влак на влак, по кораби и самолети, и да може винаги да даде разумно обяснение защо и къде отива!

— И сте чули, че е мъртъв?

— Така чух — каза мистър Барнс. — Но човек не трябва да вярва на всичко, което чува. Аз никога не вярвам.

Гледайки замислено мистър Барнс, Поаро попита:

— Какво, мислите, е станало с жена му?

— Нямам представа — отвърна мистър Барнс. — А вие?

Поаро каза:

— Аз имам една идея... — и спря. След малко изрече бавно: — Всичко е много объркващо.

Мистър Барнс съчувствено продума:

— Нещо конкретно ли ви тревожи?

Еркюл Поаро каза съвсем бавно:

— Да. Това, което видях със собствените си очи...

VII.

Джап влезе във всекидневната на Поаро и се тръшна в едно кресло с думите:

— Кой дявол ви накара да помислите за това?

— Добри ми Джап, не разбирам за какво говорите?

Джап попита натъртено:

— Откъде ви хрумна, че трупът не е на мис Сейнсбъри Сийл?

Поаро изглеждаше разтревожен. Той рече:

— Притесни ме лицето. Защо ще обезобразяват лицето на мъртва жена?

Джап каза:

— О, как ми се иска старият Морли да може да види отнякъде всичко това. Знаете ли, възможно е просто да са го отстранили умишлено — за да не може да свидетелства.

— Определено щеше да е по-добре, ако можеше да свидетелства лично.

— И Ледърън ще свърши работа. Приемникът на Морли. Той е страшно способен човек, с добри обноси и заключението му не подлежи на съмнение.

На следващия ден вечерните вестници излязоха с новината. Със сигурност бе установено, че откритото в апартамента в Батърси тяло, за което се предполагало, че е на изчезналата мис Сейнсбъри Сийл, принадлежи на мисис Чапмън.

Мистър Ледърън от улица Куин Шарлот 58 категорично потвърди, че трупът е на мисис Чапмън, въз основа на огледа на челюстите и зъбите, пълни подробности, за които били запазени в служебните картони на покойния мистър Морли.

Дрехите на мис Сейнсбъри Сийл бяха открити върху тялото, чантичката на мис Сейнсбъри Сийл бе открита до тялото... Но къде бе самата мис Сейнсбъри Сийл?

ДЕВЕТ, ДЕСЕТ, КОКОШКА ТЛЪСТА

I.

Докато излизаха от следствието, тържествуваният Джап каза на Поаро:

— Добре свършена работа. Сензацията беше пълна!

Поаро кимна.

— Вие пръв се досетихте — каза Джап, — но трябва да знаете, че и самият аз не бях доволен от този труп. Все пак лицето и главата на мъртвец не се обезобразяват току-така. Неприятна история, освен това беше съвсем ясно, че трябва да има някаква причина. А тя можеше да е само една — прикриване на самоличността. — Той щедро добави: — Но аз не бих се досетил така бързо, че в действителност това е другата жена.

Поаро рече с усмивка:

— Е, приятелю, все пак фактическите описания не се различаваха по същество. Мисис Чапмън беше елегантна, красива жена, добре гримирана и модно облечена. Мис Сейнсбъри Сийл беше зле облечена жена, която не познава червило или руж. Но основните данни бяха еднакви. И двете жени бяха на около четиридесет, и двете имаха горе-долу еднакъв ръст и фигура. И двете имаха посивяващи коси, които боядисваха така, че да изглеждат златисторуси.

— Да, разбира се, ако погледнем на нещата така. Но трябва да признаем едно — тази Мабел изпързаля и двама ни съвсем спокойно. Бях готов да се закълна, че тя е истинската.

— Но, приятелю мой, тя си беше истинската. Ние знаем всичко за предишния ѝ живот.

— Но не знаехме, че е способна да извърши убийство, а нещата сега изглеждат точно така. Силвия не е убила Мабел. Мабел е убила Силвия.

Еркюл Поаро поклати глава разтревожено. Той все още се затрудняваше да признае Мабел Сейнсбъри Сийл за убийца. Макар че в ушите му все още звучеше тънкият, ироничен глас на мистър Барнс: „Вгледайте се сред уважаваните хора...“

Мабел Сейнсбъри Сийл несъмнено бе уважавана.

Джап каза натъртено:

— Аз ще стигна до дъното на този случай, Поаро. Тази жена няма да успее да ме изиграе.

II.

На следващия ден Джап се обади по телефона. В гласа му звучаха странни нотки, когато каза:

— Поаро, искате ли да научите една новина? Страницата е затворена, приятелю. Затворена!

— Моля? Може би връзката не е съвсем чиста. Не можах да ви разбера много добре...

— Край, приятелю. К-Р-А-Й! Свършено е! Успокояваме топката!

Вече нямаше съмнение — тонът му бе горчив. Поаро бе обезпокоен.

— Край на какво?

— На цялата аларма! На цялата тупурдия! На публичността! На торбата с лъжите!

— Но аз все още не разбирам?

— Слушайте тогава. Слушайте внимателно, защото не мога да споменавам никакви имена. Нали знаете за нашето следствие? Нали знаете, че претърсваме страната за една игрива рибка?

— Да, да, напълно. Сега вече разбирам.

— Е, на всичко това е сложен край. То е прекратено. Потулено. Разбирате ли сега?

— Да, да. Но защо?

— Заповед от проклетото Министерство на външните работи.

— Това не е ли твърде необичайно?

— Е, случва се от време на време.

— Но защо са толкова загрижени за мис... за игривата рибка?

— Не са загрижени. Не дават и пукната пара за нея. Това е заради публичността — ако се стигне до процес, могат да излязат наяве твърде много неща за мисис Ч. Трупът. Това е скришната страна! Мога само да предполагам, че проклетият съпруг, мистър А. Ч... разбирате ли?

— Да, да.

— ... че той е някъде в чужбина, на някое деликатно местенце и не искат да му подливат вода.

— Пфу!

— Какво казахте?

— Просто възкликнах от раздразнение, *mon ami*.

— О, така ли! Помислих, че сте настинали. А си заслужава да се ядосвате! Аз бих употребил и по-силна дума. Мисълта, че тази дама ще се отърве, ме изкарва от кожата ми.

Поаро каза съвсем меко:

— Тя няма да се отърве.

— Не виждате ли, ръцете ни са завързани!

— Вашите може да са, но моите — не!

— Добрият стар Поаро! Значи продължавате нататък?

— *Mais oui* — до смърт.

— Е, дано да не е до вашата смърт, стари приятелю! Ако тази работа продължава в същия дух, някой може и да ви изпрати по пощата отровна тарантула!

Докато закачаше слушалката, Поаро си каза:

— Но защо изрекох тази мелодраматична фраза — „до смърт“? Пълен абсурд!

III.

Писмото пристигна с вечерната поща. Бе изцяло написано на машина, с изключение на подписа. То гласеше:

Уважаеми мосю Поаро,
Ще Ви бъда много задължен, ако ме посетите по
някое време утре. Възможно е да Ви възложи нещо.
Предлагам дванадесет и половина в моя дом в Челси. Ако
този час е неудобен, бих Ви помолил да се обадите и да
уговорите друг със секретаря ми. Моля за извинение, че Ви
притеснявам с толкова кратък срок.

*Искрено Ваш,
Алистър Блънт*

Поаро изглади писмото и го прочете още веднъж. В този момент телефонът иззвъня.

Понякога Еркюл Поаро си позволяваше удоволствието да се старае да отгатне какъв разговор му предстои след телефонния звън.

Ето защо той бе напълно сигурен от самото начало, че разговорът ще бъде важен. Това не беше грешка, не беше и някой от неговите приятели.

Стана, вдигна слушалката и произнесе с учтивия си чуждестранен акцент:

— Ало?

Един безличен глас каза:

— Кой номер сте, моля?

— Тук е Уайтхол 7272.

Настъпи моментна пауза, прещракване, а после се обади женски глас:

— Мосю Поаро?

— Да.

— Мосю Еркюл Поаро?

— Да.

— Мосю Поаро, вие или сте получили, или ще получите едно писмо.

— Кой се обажда?

— Не е необходимо да знаете.

— Чудесно. С вечерната поща, мадам, аз получих осем писма и три сметки.

— Значи знаете кое точно имам предвид. Ще бъде разумно от ваша страна, мосю Поаро, да откажете поръчката, която ви предлагат.

— Такова решение мога да взема само аз, мадам.

Гласът студено каза:

— Предупреждавам ви, мосю Поаро. Вашето вмешателство повече няма да бъде търпяно. *Стойте настрана от тази работа!*

— А ако откажа?

— Тогава ще предприемем някои стъпки, за да сме сигурни, че вашето вмешателство няма повече да ни пречи...

— Това е заплаха, мадам!

— Просто ви молим да проявите разум... За ваше собствено добро е.

— Много сте великодушна!

— Не можете да промените хода на нещата и всичко вече е подредено. *Така че стойте настрана от нещата, които не ви засягат!* Разбирате ли?

— О, да, разбирам. Но според мен смъртта на мистър Морли ме засяга.

Женският глас каза остро:

— Смъртта на Морли беше просто случайност. Той се намеси в плановите ни.

— Той бе човешко същество, което умря, преди да му е дошло времето, мадам.

— Той беше без значение.

Гласът на Поаро прозвуча заплашително и той много тихо каза:

— Тук грешите...

— Грешката си беше негова. Той отказа да прояви разум.

— Аз също отказвам.

— Значи сте глупак.

От другия край на линията се чу щракване на затворена слушалка.

Поаро каза: „Ало?“, а след това затвори на свой ред.

Не си даде труда да позвъни в централата за проследяване на разговора. Бе напълно сигурен, че обаждането е било направено от уличен телефон.

Това, което го озадачаваше и измъчваше, бе мисълта, че и преди бе чувал този глас някъде. Той претършува паметта си, опитвайки се да възстанови неуловимия спомен. Можеше ли да бъде мис Сейнсбъри Сийл?

Доколкото си спомняше, гласът на Мабел Сейнсбъри Сийл бе писклив, доста превзет и с твърде пресилена интонация. Този глас въобще не беше такъв... и все пак това би могла да бъде мис Сейнсбъри Сийл с преправен глас. В края на краищата, на времето тя е била актриса. Вероятно умееше да променя гласа си. Всъщност, доколкото можеше да си спомни, гласът не се различаваше по тембър от нейния.

Само че това обяснение не го удовлетворяваше. Не, гласът му напомняше за друг човек. Не беше добре познат глас, но вече бе съвсем сигурен, че го е чувал поне веднъж, а може би и два пъти по-рано.

Защо ли, питаше се той, си правят труда да се обаждат и да го заплашват? Възможно ли бе тези хора наистина да смятат, че подобни заплахи могат да го възпрат? Очевидно да. Значи бяха слаби психолози.

IV.

В сутрешните вестници излезе сензационна новина — бяха стреляли по министър-председателя, когато излизал заедно със свой приятел от Даунинг Стрийт предната вечер. За щастие куршумът минал встрани. Атакаторът, индиец, бил задържан.

След като прочете това, Поаро се качи в едно такси до Скотланд Ярд, където бе въведен в кабинета на Джап. Последният сърдечно го поздрави.

— А, значи новините ви доведоха насам. В някой от вестниците споменава ли се кой е „приятелят“, с когото е бил премиерът?

— Не. Кой е бил?

— Алистър Блънт.

— Така ли?

— Освен това — продължи Джап — имаме всички основания да смятаме, че куршумът е бил предназначен за Блънт, а не за премиер-министъра. Освен ако този човек не е бил още по-отчайващо слаб стрелец, отколкото предполагаме.

— Кой го е извършил?

— Някакъв побъркан студент индус. Зелена глава, както обикновено. Но подстрекателите са други. Идеята не е била неговата. — Почти веднага Джап допълни: — Не беше лесна работа да го задържим. Нали знаете, че винаги има групичка хора, които киснат пред Даунинг Стрийт 10. Веднага след изстрела някакъв млад американец сграбчил нисичък човек с брада. Вкопчил се в него като на живот и смърт и изкрещял на полицията, че е хванал убиеца. През това време индиецът тихо се опитал да се измъкне, но един от нашите хора го спипал.

— Как се казва американецът? — полюбопитства Поаро.

— Някакъв си Рейкс. Защо? — Джап рязко спря и се вгледа в Поаро. — Какво има?

Поаро каза:

— Хауърд Рейкс, отседнал в хотел Холбърн Палас?

— Точно така. Кой... Ама разбира се! Знаех си, че името ми звучи познато. Това е избягалият пациент онази сутрин, когато Морли се самоуби...

Той замълча. После бавно произнесе:

— Странна работа как този стар случай продължава да изплува. Вие все още поддържате мнението си за него, нали, Поаро?

Еркюл Поаро мрачно каза:

— Да. Аз все още поддържам мнението си...

V.

В Готик Хаус Поаро бе посрещнат от секретаря — висок, отпуснат млад мъж със свършени обноски.

Той любезно се извиняваше.

— Толкова съжалявам, мосю Поаро, а също и мистър Блънт. Извикаха го на Даунинг Стрийт. Във връзка с този... хм... инцидент снощи. Позвъних у вас, но вече бяхте излезли. — Младежът продължи бързо: — Мистър Блънт ми възложи да ви попитам дали бихте имали възможност да прекарате уикенда с него в къщата му в Кент? В Екшъм? Ако приемете, той ще мине да ви вземе с колата утре вечер.

Поаро се поколеба.

Младият мъж рече настоятелно:

— Мистър Блънт наистина много иска да се срещне с вас.

Еркюл Поаро кимна с глава и каза:

— Благодаря, ще приема.

— О, това е чудесно. Мистър Блънт ще бъде очарован. Ако мине да ви вземе към шест без петнадесет, това ще бъде ли... Добро утро, мисис Оливера...

Майката на Джейн Оливера току-що бе влязла. Тя бе облечена много елегантно, с кипнатата към едната ѝ вежда шапчица, кацнала наред грижливо поддържана фризура.

— О, мистър Селби, мистър Блънт даде ли ви някакви указания за тези градински столове? Мислех си да поговоря с него снощи, защото знам, че ще заминава този уикенд и...

Мисис Оливера забеляза Поаро и замълча.

— Познавате ли мисис Оливера, мосю Поаро?

— Имал съм удоволствието да срещна мадам преди време.

Поаро се поклони.

Мисис Оливера каза неопределено:

— О? Здравейте. Разбира се, мистър Селби, аз знам, че Алистър е много зает човек и такива дребни домашни проблеми може би му се струват маловажни...

— Всичко е наред, мисис Оливера — каза непогрешимият мистър Селби. — Той ми каза и аз позвъних на господата Дийвър за тях.

— Ох, камък ми падна от сърцето. А сега ще ми кажете ли, мистър Селби...

Мисис Оливера продължи да дрънка. Поаро си помисли, че тя прилича на кокошка. Тлъста кокошка! Продължавайки да кудкудяка, тя величествено последва бюста си по посока на вратата.

— ... И ако сте съвсем сигурен, че ще бъдем сами този уикенд...

Мистър Селби се покашля.

— Хм... Мосю Поаро също ще дойде с нас за уикенда.

Мисис Оливера се спря. Тя се обърна и огледа Поаро с видима неприязън.

— Наистина ли?

— Мистър Блънт бе така любезен да ме покани — каза Поаро.

— Хм, питам се защо ли го е направил. Много странно от страна на Алистър. Моля да ме извините, мосю Поаро, но мистър Блънт изрично сподели с мен, че би искал да прекараме един спокоен, семеен уикенд!

Селби твърдо се намеси:

— Мистър Блънт много държи мосю Поаро да бъде с нас.

— Нима? Нищо не е споменавал пред мен.

Вратата се отвори и от нея се показва Джейн. Тя припряно каза:

— Няма ли да идваш, мамо? Имаме уговорка за обяд в един и петнадесет!

— Идвам, Джейн, не бъди нетърпелива.

— Тогава размърдай се, за Бога... Здравейте, мосю Поаро.

Тя внезапно замря и цялата ѝ сприхавост сякаш застина, а погледът ѝ стана войнствен.

Мисис Оливера изрече с хладен тон:

— Мосю Поаро ще идва в Екшъм за празниците.

— О... разбирам.

Джейн Оливера отстъпи, за да пропусне майка си.

Преди да я последва, тя отново се обърна назад.

— Мосю Поаро!

Тонът ѝ бе заповеднически.

Поаро прекоси стаята и се приближи до нея.

Тя тихо каза:

— Ще идвате в Екшъм? Защо?

Поаро сви рамене и каза:

— Това е някаква прищявка на чичо ви.

Джейн рече:

— Но той не може да знае... Той не може... Кога ви покани? О, не е необходимо...

— Джейн!

Майка ѝ я викаше от вестибюла.

Джейн прошепна разтревожено:

— Стойте настрана. Моля ви, не идвайте.

Тя отмина. До ушите на Поаро достигна шум от препирня. Чу пискливия, оплакващ се, кудкудякащ глас на мисис Оливера да казва:

— Наистина няма повече да търпя твоите грубости, Джейн... Ще предприема стъпки срещу твоето вмешателство...

Секретарят каза:

— Значи в шест без нещо, мосю Поаро?

Поаро механично кимна в знак на съгласие. Имаше вид на човек, който е видял призрак. Само че не бе шокиран от нещо видяно, а от това, което бяха чули ушите му.

Две от изреченията, които нахлуха през отворения прозорец, бяха почти същите, които той чу по телефона предната вечер и разбра защо гласът му се бе сторил познат...

Излизайки навън, той поклати глава в недоумение.

Мисис Оливера?

Но това беше невъзможно! Мисис Оливера не би могла да бъде на телефона!

Тази празноглава светска жена — егоистична, безмозъчна, алчна, самовлюбена? Как я беше определил сам той преди малко?

„Тази тлъста кокошка? Просто е нелепо“ — каза си Еркюл Поаро. Той реши, че ушите му са го подвели. И все пак...

VI.

„Ролсът“ взе Поаро точно в шест без нещо.

Единствените пътници в него бяха Алистър Блънт и неговият секретар. Мисис Оливера и Джейн изглежда бяха тръгнали по-рано с друга кола.

По пътя не се случи нищо. Блънт поговори малко, главно за градината си и за някаква скорошна градинарска изложба.

Поаро го поздрави, че е избягнал смъртта, на което Блънт възрази с думите:

— А, това ли? Не мисля, че онзи човек целеше точно мен. Във всеки случай бедното момче като че ли не знаеше как се стреля! Още един от онези пощръклели студенти! Всъщност те не са толкова лоши, само че ги подстрекават и те си въобразяват, че един изстрел срещу министър-председателя ще промени хода на историята. Това наистина е покъртително!

— Но срещу вас е имало и други атентати, нали?

— Звучи твърде мелодраматично — каза Блънт с лека усмивка. — Неотдавна някой ми изпрати по пощата бомба, но не беше особено сполучлива. Нали знаете, от онези приятелчета, които искат да поемат управлението на света... Как смятат, че ще могат да го променят, след като не могат да направят една бомба като хората? — Той поклати глава. — Все едно и също — дългокоси, парцаливи идеалисти, без капчица практически познания в главите. Аз не съм кой знае какъв умник, но поне мога да чета, да пиша и да смятам. Разбирате ли какво искам да кажа?

— Струва ми се, че да, но пояснете още малко.

— Когато чета нещо, написано на прост език, аз мога да *разбера* *значението* му. Не става дума за непонятни неща като формули или философия — имам предвид обикновения делови език — *а повечето хора не могат!* Ако трябва да напиша нещо, мога да *напиша* *това*, което искам — забелязал съм, че твърде много хора не умеят и това! И, както ви казах, мога да *правя* *прости сметки*. Ако Джоунс има осем банана, а Браун му вземе десет, колко ще останат за Джоунс? Повечето

хора предпочитат да се преструват, че такава задача има прост отговор. Те не биха признали, че първо — Браун не може да направи това, и второ — че отговорът няма да се получи в положителни банани!

— Те предпочитат отговорът да съдържа някакъв трик?

— Точно така. И политиците са същите. Но аз винаги съм настоявал за трезво мислене. Защото, знаете ли, в крайна сметка то излиза победител! — Той допълни с леко смутен смях: — Но аз не трябва да говоря за работа. Лош навик. Освен това обичам да оставям деловите грижи зад гърба си, когато напускам Лондон. Мосю Поаро, с нетърпение очаквах да чуя някои от вашите приключения. Знаете ли, чел съм множество криминални и детективски романи. Смятате ли, че част от тях се доближават до реалния живот?

През останалото време от пътуването разговорът се въртеше около по-интересните случаи на Еркюл Поаро. Алистър Блънт се оказа по-ненаситен за подробности от някой невръстен хлапак.

Тази приятна атмосфера се охлади при пристигането им в Ексшъм, където, иззад масивния бюст на мисис Оливера, лъхаше смразяващо неодобрение. Тя, доколкото бе възможно, пренебрегваше Поаро, като се обръщаше единствено към своя домакин и към мистър Селби.

Последният въведе Поаро в стаята му.

Къщата беше очарователна, не много голяма и обзаведена със същия добър вкус, който Поаро бе забелязал в Лондон. Всичко беше скъпо, но семпло. Огромното богатство на собственика личеше само от лекотата, с която бе постигната тази видима простота. Обслужването беше превъзходно — кухнята бе английска, а не континентална; подборът на вината буквално трогна Поаро. Имаше прекрасен бульон, морски език на скара, агнешко филе с пресен грах и ягоди със сметана.

Поаро бе така отдаден на тези човешки радости, че едва забелязваше неизменното студено отношение на мисис Оливера и безцеремонната грубост на дъщеря ѝ. По неизвестни причини Джейн го удостояваше с откровена враждебност. Към края на вечерята Поаро смътно се запита защо ли бе така.

Блънт огледа масата и с кротко любопитство попита:

— Хелън не е с нас на вечеря?

Устните на Джулия Оливера се изпънаха в права линия. Тя каза:

— Струва ми се, че скъпата Хелън се преумори в градината. Предположих, че ще е много по-добре за нея да отиде да си легне, отколкото да си прави труда да се облича за вечеря. Тя напълно се съгласи с мен.

— О, разбирам. — Блънт изглеждаше разсеян и малко изненадан. — Смятах, че това ѝ предлага малко разнообразие през уикендите.

— Хелън е толкова простодушна. Тя обича да си ляга рано — твърдо изрече мисис Оливера.

Докато придружаваше дамите в гостната стая, оставяйки Блънт за няколко минути да поговори насаме със секретаря си, Поаро чу Джейн Оливера да казва на майка си:

— Чичо Алистър не хареса хладния начин, по който си отпратила Хелън Монтресър, мамо.

— Глупости — енергично отвърна мисис Оливера. — Алистър е прекалено добросърдечен. Бедни роднини — това мога да го разбера. Решил е да я остави да живее в пристройката безплатно — това добре, но да си мисли, че тя трябва да вечеря в дома му всеки уикенд, е просто абсурдно! Тя е само втора братовчедка или нещо подобно. Не смятам, че трябва да му се натрапва!

— Мисля, че тя е горда посвоему — рече Джейн. — Върши ужасно много работа в градината.

— Това показва силен дух — каза доволно мисис Оливера. — Шотландците са много независими и затова ги уважават.

Тя се настани удобно на канапето и, продължавайки да не обръща никакво внимание на Поаро, добави:

— Би ли ми донесла списанието *Лоу Даун Ривю*, скъпа. Имало нещо за Луи Ван Скайлер и нейния екскурзовод мароканец.

На вратата се появи Алистър Блънт и каза:

— Бихте ли дошли в стаята ми, мосю Поаро?

Личната стая на Алистър Блънт представляваше ниско, дълго помещение, чиито прозорци гледаха към градината. Беше удобна, с дълбоки кресла и канапенца, при това приятно разхвърляна, което определено ѝ предаваше обитаем вид.

(Излишно е да се споменава, че на Еркюл Поаро би му допаднала повече симетрия!)

След като предложи цигара на госта си и запали лулата си, Алистър Блънт премина към темата без заобикалки:

— Има доста неща, които не ме удовлетворяват. Става дума за случая с тази жена Сейнсбъри Сийл, разбира се. По свои собствени съображения — съображения, които без съмнение са напълно основателни — властите са отменили издирването. Аз не зная кой е Албърт Чапмън и с какво се занимава, но каквото и да е то, явно е много опасно и тази работа може да му навлече проблеми. Не съм съвсем наясно с подробностите, но министър-председателят спомена, че не могат да си позволят каквато и да било публичност по случая, и че колкото по-скоро бъде забравен от обществеността, толкова по-добре. Дотук всичко е съвсем нормално. Такова е официалното отношение, а те знаят какво вършат. Тъй че полицията е с вързани ръце — той се приведе напред от креслото си. — *Но аз искам да науча истината, мосю Поаро.* И вие сте човекът, който ще ми я разкрие. Вие не сте обременен административно.

— Какво искате да направя, мистър Блънт?

— Искам да откриете тази жена, Сейнсбъри Сийл.

— Жива или мъртва?

Веждите на Алистър Блънт подскочиха нагоре.

— Смятате ли, че може да е мъртва?

Еркюл Поаро запази мълчание няколко секунди, а после изрече бавно:

— Ако питате за моето мнение... но това е само мнение... тогава — да, аз смятам, че тя е мъртва...

— Защо мислите така?

Еркюл Поаро се усмихна леко и отвърна:

— Може да ви се стори лишено от смисъл, ако ви кажа, че мисля така заради чифт нови чорапогащи в едно чекмедже.

Алистър Блънт го погледна с любопитство.

— Странен човек сте вие, мосю Поаро.

— Дори прекалено. Така да се каже, аз съм методичен, подреден и логичен... и не обичам да изкривявам фактите в подкрепа на дадена теория, което — според мен — иначе често се случва!

Алистър Блънт каза:

— Прехвърлих всичко това през ума си — винаги отделям известно време за това. И цялата тази работа е дяволски странна! Имам предвид самоубийството на онзи човек — зъболекаря, после тази жена, Чапмън, напъхана в собствения ѝ сандък за кожи с

размазано лице. Това е гадно! Това е невероятно гадно! Постоянно си мисля, че зад всичко се крие нещо.

Поаро кимна.

Блънт каза:

— И, знаете ли, колкото повече мисля за това, толкова по-сигурен съм, че тази жена въобще не е познавала съпругата ми. Това беше просто претекст да разговаря с мен. Но защо? Какво спечели от това? Имам предвид — освен малката вноска, която при това направих за обществото, а не за самата нея. И въпреки всичко усещам, че... че всичко беше режисирано — просто да ме срещне на стълбите пред къщата. Беше толкова нагласено. Толкова подозрително синхронизирано. Но *защо*? Това продължавам да се питам — *защо*?

— Наистина това е думата — *защо*? Аз също се питам... и не мога да разбера... не, не мога да разбера.

— Нямате ли никакво предположение?

Поаро раздразнено махна с ръка.

— Предположенията ми са крайно наивни. Мисля си, че може да е било хитър начин да ви покажат на някого... да ви посочат. Но това пак е безсмислено — вие сте доста известен човек... пък и много по-просто е да се каже: „Ето го, това е той — човекът, който току-що влезе в къщата.“

— И все пак — рече Блънт — *защо* трябва да бъда посочван някому?

— Мистър Блънт, припомнете си отново времето, което сте прекарвали онази сутрин на зъболекарския стол. Не ви ли направи особено впечатление нещо, казано от Морли? Не можете ли да си спомните нещо, което поне малко да ни помогне?

Алистър Блънт склочи вежди, напрягайки паметта си. После поклати глава.

— Съжалявам. Нищо не ми идва наум.

— Напълно ли сте сигурен, че той не е споменавал за тази жена — мис Сейнсбъри Сийл?

— Да.

— Или за другата — мисис Чапмън?

— Не, не — ние въобще не разговаряхме за хора. Ставаше дума за рози, за градини, които се нуждаят от дъжд, за ваканции... и нищо друго.

— И никой не е влизал в кабинета, докато бяхте там?

— Чакайте за момент — не, не мисля. Сякаш ми се струва, че друг път там имаше една млада жена — едно момиче с руса коса. Но тогава я нямаше. А, по едно време влезе един друг зъболекар — спомням си, че имаше ирландски акцент.

— И какво каза или направи той?

— Просто зададе някакъв въпрос на Морли и отново излезе. Струва ми се, че Морли беше доста лаконичен с него. Той остана не повече от минута-две.

— И няма нищо друго, за което да си спомняте?

— Не. Той си беше съвсем нормален.

Поаро замислено каза:

— На мен също ми се видя съвсем нормален.

Настъпи дълга пауза. След това Поаро продума:

— Случайно не си ли спомняте, мосю, за един младеж, който онази сутрин беше долу в чакалнята заедно с вас?

Алистър Блънт се намръщи.

— Момент да помисля... да, имаше един младеж — беше твърде неспокоен. Но не съм му обърнал особено внимание. Защо?

— Бихте ли го познали, ако го срещнете отново?

— Аз едва го погледнах.

— Той не направи ли някакъв опит да завърже разговор с вас?

— Не.

Блънт го погледна с искрено любопитство.

— За какво става дума? Кой е този младеж?

— Името му е Хауърд Рейкс.

Поаро внимателно следеше за евентуална реакция, но такава не последва.

— Предполага ли се, че трябва да знам името му? Да не би да съм го срещал другаде?

— Не мисля, че сте го срещали. Той е приятел на племенницата ви, мис Оливера.

— Аха, някой от приятелите на Джейн.

— Доколкото знам, майка ѝ не одобрява тази дружба.

Алистър Блънт разсеяно каза:

— Предполагам, че Джейн не е особено разтревожена от това.

— Майка ѝ е взела връзката им толкова присърце, че, доколкото знам, е довела тук дъщеря си от Щатите само за да я отдели от този младеж.

— О! — По лицето на Блънт се изписа разбиране. — Значи това е момчето, така ли?

— Аха. Сега стана ли ви по-интересно?

— Доколкото ми е известно, младежът е ужасно неподходящ във всяко едно отношение. Бил е замесен в подривни дейности.

— Разбрах от мис Оливера, че въпросната сутрин той си е записал час при мистър Морли с единствената цел да се срещне с вас.

— За да се опита да спечели моето одобрение ли?

— Хм, не. Доколкото разбрах, идеята е била *той* да бъде склонен да одобри вас.

— Що за безочие!

Поаро прикри усмивката си.

— Изглежда вие олицетворявате всичко онова, което той не одобрява.

— Той, във всеки случай, е от онези млади хора, които аз не одобрявам! Прекарва си времето в безделие и празни приказки, вместо да се захване с някоя сваятна работа!

За момент Поаро остана безмълвен, а след това каза:

— Ще ми простите ли, ако ви задам един твърде неудобен въпрос?

— Казвайте.

— Как сте се разпоредили в завещанието си?

Блънт го погледна и остро попита:

— Защо ви интересува това?

— Защото е възможно да се окаже — той сви рамене, — че има някакво отношение към случая.

— Глупости!

— Може би да, а може би не.

Алистър Блънт хладно рече:

— Струва ми се, че прекомерно драматизирате, мосю Поаро. Никой не се е опитвал да ме убива или нещо подобно.

— Ами бомбата на масата ви за закуска? Ами изстрела на улицата?

— О, това ли! Всеки човек, който има вземане-даване със световните финанси, до голяма степен рискува да си навлече вниманието на някой ненормален фанатик!

— Възможно е в този случай да се окаже някой, който не е фанатик и не е ненормален.

Блънт го изглежда.

— Накъде биете?

— Казано с прости думи, искам да знам кой ще се облагодетелства от вашата смърт?

Блънт се усмихна.

— Главно болницата „Св. Едуард“, Раковата болница и Кралският институт по слепотата.

— Ха!

— Оставил съм и известна сума на племенницата си, мисис Джулия Оливера; същата сума, но под попечителство, на дъщеря й Джейн Оливера, а също така и цялостно обезпечаване на единствената ми жива роднина, моята втора братовчедка Хелън Монтресър, която така тъжно бе изоставена и която настаних в пристройката тук, в имението.

Той замълча за миг, а после каза:

— Това е строго поверително, мосю Поаро.

— Естествено, мосю, естествено.

Алистър Блънт саркастично добави:

— Вие, надявам се, не предполагате, мосю Поаро, че Джулия или Джейн Оливера, или братовчедка ми Хелън Монтресър възнамеряват да ме убият заради парите ми?

— Аз не предполагам нищо — абсолютно нищо.

Лекото раздражение на Блънт се стопи. Той каза:

— Значи ще се заемете с тази моя поръчка?

— Да открия мис Сейнсбъри Сийл? Да, ще се заема.

Алистър Блънт сърдечно каза:

— Благодаря ви.

VII

Излизайки от стаята, Поаро едва не се сблъска пред вратата с една стройна фигура.

Той рече:

— Моля да ме извините, мадмоазел.

Джейн Оливера отстъпи леко назад и каза:

— Знаете ли какво си мисля за вас, мосю Поаро?

— *Eh bien...* мадмоазел...

Тя не му остави време да довърши. Всъщност въпросът ѝ беше чисто реторичен. Той означаваше само, че Джейн Оливера щеше да си отговори сама.

— Вие сте просто един шпионин! Жалък, низък шпионин, който си вре носа навсякъде и създава само проблеми!

— Уверявам ви, мадмоазел...

— Знам какво търсите! И знам какви лъжи разправяте! Защо не си го признаете направо? Мога да ви кажа само едно — вие няма да откриете *нищо, абсолютно нищо*. Няма нищо за откриване! И косъм няма да падне от главата на скъпоценния ми чичо. Той е в *абсолютна* безопасност. И винаги ще бъде. В безопасност, самодоволен, преуспяващ... и пълен с плоски морализаторски забележки. Той е просто един муден англичанин, без капка фантазия или въображение.

Тя замълча за миг, после нейният нежен, дълбок глас стана дрезгав и тя злъчно изрече:

— Отвращавам се от вас, противно *буржоазно* детективче!

Тя остави след себе си пърхане на скъпи драперии.

Еркюл Поаро стоеше с широко отворени очи, повдигнати вежди и замислено гладеше с ръка мустаците си.

Призна си, че епитетът „буржоазен“ добре му приляга. Възгледите му за живота открай време бяха буржоазни по своята същност. Но употребата на този епитет от изключително елегантно облечената Джейн Оливера му даде, както сам той си даде сметка, храна за много нови размисли.

Все още замислен, той стигна до гостната стая.

Мисис Оливера редеше пасианс.

Тя вдигна очи при влизането на Поаро и го проучи със студения поглед, с който би удостоила някоя хлебарка, докато разсеяно произнасяше:

— Черен поп върху червена дама.

Смразен, Поаро се оттегли и тъжно си помисли: „Уви, изглежда никой не ме обича!“

Той прекрачи през френския прозорец в градината.

Вечерта беше очарователна и въздухът ухаеше на нощна гора. Поаро щастливо вдъхна и закрачи по алеята между две цветни лехи.

Зави зад ъгъла и видя как две едва различими в мрака фигури се отблъснаха една от друга.

Изглежда бе обезпокоил двама влюбени.

Поаро бързо зави и се върна обратно.

Явно дори навън присъствието му бе нежелано.

Той мина край прозореца на Алистър Блънт и видя, че Алистър Блънт диктува нещо на мистър Селби.

Очевидно за Еркюл Поаро имаше едно-единствено място.

Той се качи в стаята си.

Прекара известно време в размисъл над някои чудновати страни на ситуацията.

Дали не се заблуждаваше, че гласът по телефона принадлежи на мисис Оливера? Идеята определено беше абсурдна!

Спомни си мелодраматичните откровения на скромния и дребничък мистър Барнс. Замисли се за загадъчните местонахождения на мистър Q. X. 912, респективно Албърт Чапмън. С тръпка на раздразнение си припомни разтревожения поглед на прислужницата Агнес...

Винаги ставаше така — хората все криеха по нещо! Обикновено съвсем маловажни неща, но без тях се губеше вярната посока.

А в момента посоката бе всичко друго, но не и вярна!

И най-непонятното препятствие по пътя на чистия разум и методичния напредък бе това, което той окачестви в себе си като „противоречивата и невъзможна загадка на мис Сейнсбъри Сийл“. Защото ако регистрираните от Поаро факти бяха верни, то в тях нямаше никаква логика!

Еркюл Поаро си каза с удивление:

„Възможно ли е да остарявам?“

ЕДИНАЙСЕТ, ДВАНАЙСЕТ, МЪЖЕ ПРЪСТТА ОТЪПКВАТ

I.

Еркюл Поаро се събуди рано след една определено тежка нощ и стана. Времето бе прекрасно и той тръгна по стъпките си от предишната вечер.

Цветните лехи блестяха в цялата си прелест и макар че Поаро предпочиташе цветята да имат по-подреден вид — стриктно подредени лехи от лилаво мушкато, както в Остенд, — той си даде сметка, че това е върхът на английския градинарски дух.

Той продължи през една розова градина, където правите като конец лехи изпълниха душата му с удовлетворение, после по виещите се пътеки на алпинеума и накрая достигна до оградената със стени кухненска градина.

Тук той забеляза една здрава жена, облечена с вълнено палто и пола, с черни вежди и късо подстригана черна коса, която говореше с нисък изразителен глас на човек, който очевидно беше главният градинар. Поаро забеляза, че разговорът явно не допада много на събеседника ѝ.

В тона на мис Хелън Монтресър се появиха нотки на сарказъм и Поаро пъргаво се измъкна по една странична пътека.

Един градинар, за когото Поаро проникателно допусна, че досега се е подпирал на лопатата си, започна ревностно да копае. Поаро се приближи. Човекът — беше някакъв младеж — трескаво работеше, обърнал гръб към госта, който спря и започна да го наблюдава.

— Добро утро — дружелюбно поздрави Поаро.

— Добро, сър — смотолеви в отговор мъжът, без да спира работата си.

Поаро беше малко изненадан. От опит знаеше, че градинарите се чувстват задължени да дават вид, че работят усърдно, докато човек се приближава към тях, но обикновено с готовност спират и си губят времето, ако ги заговориш.

Той си помисли, че тук има нещо неестествено. Остана на мястото си за няколко минути, наблюдавайки трудещата се фигура. Дали пък в чупката на тези рамене нямаше нещо познато? Или не?

Поаро си помисли, че може би вече си е създал навика да чува познати гласове и да вижда познати рамене, когато няма нищо подобно. Дали пък снощните му страхове, че остарява, не бяха оправдани?

Той замислено напусна оградената градина и спря, за да разгледа един стръмен градински хълм с храсти.

Скоро един объл предмет, подобен на луна, се издигна бавно над ръба на оградата край кухнята. Това бе яйцевидната глава на Еркюл Поаро, а очите на Еркюл Поаро изследваха с огромен интерес физиономията на младия градинар, който бе спрял да копае и бършеше с кърпа лицето си.

„Много любопитно и много интересно“ — промълви Еркюл Поаро, докато дискретно снишаваше глава.

Той се спусна от хълмчето и почисти няколко съчки и листа, които нарушаваха изрядността на одеждите му.

Да, наистина бе много любопитно и интересно, че Франк Картър, който бе получил секретарска служба в провинцията, работи като градинар при Алистър Блънт.

Докато размишляваше по този въпрос, Еркюл Поаро чу звук на гонг и ускори ход към къщата. По пътя той видя домакина да разговаря с мис Монтресър, която току-що бе излязла от кухненската градина през друга врата.

Гласът ѝ прозвуча ясно и отчетливо:

— Много мило от твоя страна, Алистър, но предпочитам да не приемам никакви покани тази седмица, докато твоите американски роднини са при теб!

Блънт каза:

— Джулия е малко нетактична, но наистина няма предвид...

Мис Монтресър спокойно отбеляза:

— По мое мнение тя се държа много безочливо с мен и аз няма да търпя това безочие... от американка или от когото и да било.

Мис Монтресър отмина, а Поаро се приближи, за да установи, че Алистър Блънт има същия глупав вид, както всички мъже, които имат проблеми с роднините си от женски пол. Той унило каза:

— Жените са същински дяволи! Добро утро, мосю Поаро. Денят е прекрасен, нали?

Те тръгнаха към къщата и Блънт продума с въздишка:

— Как ми липсва моята съпруга!

В трапезарията той направи забележка на Джулия:

— Страхувам се, че доста си наскърбила Хелън, Джулия.

Мисис Оливера отвърна невъзмутимо:

— Шотландците са много докачливи.

Алистър Блънт погледна нещастно.

Еркул Поаро каза:

— Видях, че имате нов градинар. Скоро сте го наели, струва ми се?

— Така е — отвърна Блънт. — Третият ми градинар, Бъртън, напусна преди около три седмици и доведе в замяна това момче.

— Спомняте ли си откъде дойде?

— Съвсем не. МакАлистър го назначи. Някой, струва ми се, ме помоли да го изпробвам. Горещо го препоръча. Това ме изненадва, защото МакАлистър твърди, че не е много добър. Той иска да го уволни.

— Как се казва?

— Данинг... Санбъри... — нещо такова.

— Ще бъде ли много нахално, ако ви попитам колко му плащате?

— Съвсем не. Две лири и петнайсет, ако не се лъжа.

— Но не повече?

— Със сигурност не повече. Може би дори и по-малко. — Виж ти — рече Поаро. — Това е много любопитно. Алистър Блънт го погледна изпитателно, но Джейн Оливера изшумоля с вестник и прекрати разговора.

— Изглежда много хора искат главата ти, чичо Алистър!

— О, четеш за дебатите в Парламента ли? Всичко е наред. Само Арчъртън — той все се бори с вятърни мелници. И има безумни финансови идеи. Ако го оставим да ги изпълни, Англия ще банкрутира за една седмица.

Джейн каза:

— Никога ли не ти се иска да опиташ нещо ново?

— Само ако е по-добро от старото, скъпа моя.

— Но ти никога не би признал, че нещо е по-добро. Винаги ще казваш: „Това е напълно безполезно“ — без дори да си опитал.

— Експериментите могат да нанесат огромни щети.

— Да, но как можеш да приемаш нещата такива, каквито са? Цялата тази разруха, неравенство и несправедливост? Нещо трябва да

се направи!

— Общо взето се оправяме доста добре, Джейн.

Джейн прочувствено заяви:

— Необходими са нов рай и нов свят! А вие седите и се тъпчете!

Тя стана и излезе през френския прозорец в градината.

Алистър погледна малко изненадано и с известно неудобство.

Той каза:

— Джейн доста се е променила напоследък. Откъде ли ѝ влизат в главата всички тези идеи?

— Не обръщай внимание на думите ѝ — каза мисис Оливера. — Джейн е много глупаво момиче. Знаеш какви са момичетата — ходят по странни сбирки в разни ателиета, където младежите носят смешни вратовръзки, а после се връщат у дома и приказват само глупости.

— Да, но Джейн открай време си е била трезвомислеща млада жена.

— Това е просто модно увлечение, Алистър. Такова е времето.

Алистър Блънт рече:

— Да, наистина времето е такова.

Изглеждаше малко разтревожен.

Мисис Оливера се изправи и Поаро ѝ отвори вратата. Тя излезе намръщена.

Алистър Блънт внезапно каза:

— Разбирате ли, това не ми харесва! Всички приказват такива работи, а те не означават нищо! Всичко е въздух под налягане! Винаги съм се противопоставял на тези неща — нов рай и нов свят! Но какво означава това? И самите те не могат да кажат! Просто се опияняват от думите.

Той неочаквано се усмихна с известна печал.

— Аз май съм измежду последните от старата гвардия.

Поаро запита с интерес:

— А какво би станало, ако ви... отстранят?

— Да ме отстранят! Как го казахте само! — Лицето му изведнъж стана сериозно. — Ще ви кажа. Множество проклети глупаци ще предприемат множество скъпи експерименти. И това ще бъде краят на стабилността, на благоразумието, на платежоспособността. Всъщност — на тази Англия, която познаваме...

Поаро кимна с глава. Той напълно симпатизираше на банкера. Той също одобряваше платежоспособността. И започна да осъзнава по нов начин значението на Алистър Блънт. Мистър Барне му беше споменал нещо, но тогава не се беше замислил особено. И, съвсем неочаквано, той изпита страх...

II.

— Приключих с писмата — каза Блънт при появяването си покъсно сутринта. — А сега, мосю Поаро, ще ви покажа моята градина.

Двамата мъже излязоха заедно навън и Блънт разпалено заговори за своето хоби.

Голямата му гордост беше алпинеумът с редките си алпийски растения и те прекараха в него доста време, през което Блънт сочеше различни дребни и редки видове.

Еркюл Поаро търпеливо слушаше, внимателно пренасяйки тежестта от единия върху другия си крак и леко потръпваше, защото топлината на слънцето предизвикваше усещането, че краката му, запечатани в най-хубавите му лачени обувки, се превръщат в огромни наденици.

Домакинът продължаваше нататък, показвайки различни растения в широката леха край пътеката. Жужаха пчели, а отнякъде съвсем наблизо се чуваше равномерно щракане на градинарски ножици, които разкрасяваха някой лавров храст.

Блънт се спря на края на лехата и погледна назад. Щракането на ножиците беше съвсем близо, макар че градинарят оставаше скрит от погледа.

— Вижте изгледа оттук, Поаро. Тази година карамфилите са прекрасни. Не си спомням откога не съм ги виждал толкова красиви... А това там са лупини. Какви чудни цветове!

Бам! Изстрелът разцепи спокойната утрин и във въздуха ядовито изсвири куршум. Алистър Блънт озадачен се обърна по посока на рехавия пушек, който се издигаше от лавровите храсти.

Чу се внезапно избухване на гневни гласове, храстите се разтвориха и оттам се изтърколиха двама вкопчени един в друг мъже. Прозвуча решителен глас с американски акцент:

— Пипнах те, проклети негоднико! Хвърли пистолета!

Двамата мъже изскочиха на откритото място. Младият градинар, който така усърдно копаеше сутринта, се гърчеше в мощната хватка на някакъв човек, почти една глава по-висок от него.

Поаро го позна веднага. Гласът вече му бе подсказал.

Франк Картър ръмжеше:

— Пуснете ме! Не бях аз, казвам ви! Не съм аз!

Хауърд Рейкс каза:

— Нима? Сигурно просто си стреляш по птиците!

Той спря и погледна новодошлите.

— Мистър Алистър Блънт? Този човек току-що стреля по вас.
Хванах го на местопрестъплението.

Франк Картър изкрещя:

— Не е вярно! Аз подрязвах храстите. Чух изстрел и в краката ми падна пистолет. Наведох се и го вдигнах — това е съвсем естествено — а после този тип скочи отгоре ми.

— Пистолетът в ръката ти току-що беше гръмнал!

Със заключителен жест той връчи пистолета на Поаро.

— Да чуем какво ще каже по въпроса ченгето. Добре че те хванах навреме! Сигурно в този твой револвер има още патрони.

Поаро продума:

— Така е.

Блънт гневно се намръщи. Той остро каза:

— Е, Данън... Данбъри... как ви беше името?

Еркюл Поаро го прекъсна с думите:

— Този човек се казва Франк Картър.

Картър гневно се обърна към него.

— Вие през цялото време си точехте зъбите за мен! Дойдохте да ме шпионирате онази неделя. Казвам ви, че не е вярно. Не съм стрелял по него.

Еркюл Поаро любезно попита:

— Добре, в такъв случай, кой стреля!

И допълни:

— Наоколо няма никой друг, освен нас, нали виждате?

III.

Джейн Оливера дотича по пътеката. Косата ѝ се ветрееше зад нея. Очите ѝ бяха разширени от ужас. Останала без дъх, тя промълви:

— Хауърд?

Хауърд Рейкс спокойно каза:

— Здравей, Джейн. Тъкмо спасих живота на чичо ти.

— О! — Тя се спря. — Ти ли?

— Вашето появяване изглежда беше съвсем навременно, мистър... хм... — Блънт се поколеба.

— Това е Хауърд Рейкс, чичо Алистър. Той е мой приятел.

Блънт погледна Рейкс... и се усмихна.

— Охо! — каза той. — Значи вие сте приятелят на Джейн! Дължа ви благодарност.

Пухтейки като локомотив, на сцената се появи Джулия Оливера.

— Чух изстрел. Как е Алистър... Какво... — тя гледаше с невярващ поглед към Хауърд Рейкс. — *Вие?* Как... какво... как *смеете?*

Джейн обясни с леден глас:

— Хауърд току-що е спасил живота на чичо Алистър, мамо.

— Какво? Аз... аз...

— Този човек се е опитал да убие чичо Алистър, но Хауърд го хванал и му отнел пистолета.

Франк Картър каза с ожесточение:

— Всички вие сте проклети лъжци!

Мис Оливера, която стоеше със зяпнала уста, объркано произнесе:

— О! — Трябваше ѝ повече от минута, за да си възвърне самообладанието. След това се обърна първо към Блънт: — Скъпи Алистър! Какъв ужас! Слава Богу, че си оцелял. Но сигурно си преживял страхотен шок! Аз... аз самата се чувствам доста слаба. Питам се... дали не бих могла да пийна *гълтчица* бренди?

Блънт бързо отвърна:

— Естествено. Да влезем вътре.

Тя пое ръката му и тежко се отпусна на нея.

Блънт погледна през рамо към Поаро и Хауърд Рейкс.

— Ще можете ли да доведете този приятел? — попита той. —
Ще се обадим в полицията да го приберат.

Франк Картър отвори уста, но не можа да каже нито дума. Беше мъртвешки бледен и коленете му се подгънаха. Хауърд Рейкс го повлече недружелюбно.

— Хайде, тръгвай — каза му той.

Франк Картър промълви дрезгаво и неубедително:

— Не е вярно...

Хауърд Рейкс погледна към Поаро.

— Твърде сте мълчалив за детектив с големи претенции! Защо не вземете да се поразмърдате?

— Мисля, мистър Рейкс.

— Предполагам, че има за какво да мислите! Бих казал, че ще загубите работата си заради този случай! Това, че Алистър Блънт в момента е жив, далеч не е *ваша* заслуга.

— Това е второто ви подобно добро дело, нали, мистър Рейкс?

— Какво, по дяволите, имате предвид?

— Нима вчера не хванахте някакъв човек, който, според вас, е стрелял по Алистър Блънт и министър-председателя?

Хауърд Рейкс отвърна:

— Ами... да. Това, изглежда, ми става навик.

— Но има известна разлика — поясни Еркюл Поаро. — Човекът, когото сте заловили вчера, не е бил истинският автор на изстрела. Сгрешили сте.

Франк Картър навъсено се намеси:

— Той и сега греши.

— Ти млъквай — сопна му се Рейкс.

Еркюл Поаро си промърмори:

— Странно нещо...

IV.

Докато нагласяваше връзката си в точна симетрия, вече облечен за вечеря, Еркюл Поаро се намръщи срещу отражението си в огледалото.

Беше недоволен, но би се затруднил да обясни защо. Понеже, признаваше пред себе си той, случаят беше напълно ясен, Франк Картър наистина бе заловен на местопрестъплението.

Не можеше да се каже, че изпитваше някакво доверие или симпатия към Франк Картър. Той непредубедено си мислеше, че Картър беше точно това, което хората в Англия наричат „нехранимайко“. Той бе от онези противни млади грубияни, по които жените хлътват толкова силно, че отказват да съзрат лошото у тях, колкото и очевидно да е то.

А и цялата версия на Картър беше крайно неубедителна. Тази басня за агентите от Сикрет Сървис, които дошли и му предложили доходна работа — да бъде назначен за градинар и да докладва за разговорите и действията на другите градинари, просто не звучеше достоверно и лесно можеше да бъде опровергана.

Доста плоска измислица — нещо, което, според Поаро, *можеше* да измисли само човек като Картър.

Пък и нямаше нищо, което да се каже в полза на Картър. Той не можеше да предложи никакво обяснение, освен това, че някой друг е стрелял с пистолета. Повтаряше го неизменно. Всичко било инсценирано.

Не, нищо не можеше да се каже в защита на Картър, освен, може би, странното съвпадение, по волята, на което в два последователни дни Хауърд Рейкс присъстваше на моментите, когато куршумите прелитаха на косъм от Алистър Блънт.

Но това можеше да не означава нищо. Рейкс със сигурност не бе виновен за изстрела на Даунинг Стрийт. А присъствието му тук беше напълно оправдано — бе дошъл, за да е близо до своето момиче. Не, в неговата версия нямаше абсолютно нищо неправдоподобно.

Разбира се, всичко се беше обърнало в полза на Хауърд Рейкс. Когато някой току-що те е отървал от куршума, не можеш да го изгониш от дома си. Най-малкото, което можеш да сториш за него, е да му предложиш приятелството и гостоприемството си. Това очевидно не се нравеше на мисис Оливера, но дори и тя осъзна, че нищо не може да се направи.

Противният приятел на Джейн бе успял да си проправи път към нея и не възнамеряваше да отстъпва!

Вечерта Поаро го изучаваше с аналитичен поглед.

Младежът играеше ролята си доста умело. Не излагаше никакви подривни възгледи, заобикаляше политическите теми, разказваше забавни истории за пътувания на автостоп и походи в диви места.

„Вече не прилича на вълк — мислеше си Поаро. — Сега си е навлякъл овча кожа. Но под нея? Чудя се...“

Същата вечер, когато Поаро се приготвяше да си ляга, на вратата се почука. Поаро извика:

Да. — В стаята влезе Хауърд Рейкс.

Изречението на Поаро го разсмя.

— Изненадан сте да ме видите ли? Цяла вечер ви държах под око. Не ми хареса видът ви. Бяхте някак си умислен.

— Защо ви притеснява това, приятелю?

— Не зная защо, но ме притеснява. Помислих си, че има някои неща, които ви е трудно да преглътнете.

— *Eh bien?* И какво от това?

— Е, реших, че ще е най-добре да дойда, за да се изясним. За вчера, имам предвид. Това беше цирк, признавам! Разбирате ли, аз наблюдавах излизането на негово благородие от Даунинг Стрийт 10 и видях как Рам Лал стреля по него. Познавам Рам Лал. Той е добро момче. Малко е избухлив, но дълбоко страда от нещастията на Индия. Е, той не нанесе вреда никому — двата скъпоценни костюма останаха невредими — куршумът премина на километри от тях — ето защо реших да направя сцена с надеждата, че индийчето ще може да изчезне. Сграбчих някакъв нисък дрипльо до мен и се развиках, че съм хванал злодея, като разчитах, че Рам Лал е успял да се измъкне. Но ченгетата бяха прекалено умни. Сипаха го за секунди. Това е всичко. Сега ясно ли ви е?

Еркюл Поаро каза:

— А днес?

— Днес беше различно. Днес наоколо нямаше никакъв Рам Лал. Само Картър беше на разположение. Той наистина гръмна с онзи пистолет! Беше още в ръката му, когато скочих върху него. Предполагам, че щеше да стреля повторно.

Поаро рече:

— Май доста се стараете да осигурите безопасността на мосю Блънт?

Рейкс се усмихна предразполагащо.

— Струва ви се малко странно, нали, особено след всичко, което ви казах? Да, така е. Признавам, че според мен Блънт е човек, който *трябва* да бъде убит — в името на прогреса, в името на човечеството — нямам предвид конкретната личност — този типичен англичанин е доста приятен посвоему. Ала въпреки моите възгледи при вида на някого, който стреля по него, скачам и се намесвам. Това звучи налудничаво, нали?

— Пропастта между теория и практика понякога е твърде широка.

— С две ръце се подписвам под това! — Мистър Рейкс стана от леглото, на което беше седнал.

Усмивката му бе спокойна и доверчива.

— Просто реших — каза той, — че трябва да дойда и да ви обясня нещата.

Той излезе и внимателно затвори вратата зад гърба си.

V.

— *Избави ме. О, Господи, от лоши люде: от зъл поглед запази ме* — пееше мисис Оливера с твърд глас, макар и малко фалшиво.

В гласа ѝ имаше нещо безмилостно, от което Поаро заключи, че злият човек, когото тя явно имаше предвид, беше мистър Хауърд Рейкс.

Еркюл Поаро бе придружил домакина и семейството му на утринната служба в селската църква.

Хауърд Рейкс бе попитал с презрителна усмивчица:

— *Значи винаги ходите на църква, мистър Блънт?*

А Алистър разсеяно бе промърморил нещо от сорта, че хората в провинцията очакват това, пък и нали не можеш да разочароваш енорийския свещеник — типично английска сантименталност, която донякъде обърка младежа и извика съчувствена усмивка върху устните на Поаро.

Мисис Оливера тактично бе придружила домакина си и бе наредила на Джейн да стори същото.

— *Езици имат змийски те* — извисиха гласчета момченцата от хора, — *отрова змийска под устните си крият.*

Тенорите и басите се помолиха с жар:

— *Вземи ме, о, Господи, от ръцете безбожни. От злите люде запази ме, що пътя ми осяват с изкушения.*

Еркюл Поаро опита с колеблив баритон:

— *Горделивци клопка ми приготвят* — запя той, — *разстилат мрежи те за мен! О, да, капан стъкмяват по правия ми път...*

Устата му остана отворена.

Той го видя — той ясно видя капана, в който щеше да падне само след миг!

Подобно на човек, изпаднал в транс, Еркюл Поаро остана с отворена уста и поглед, зареян в пространството. Той стоеше така и след като богомолците с шумолене седнаха по местата си, докато най-сетне Джейн Оливера не го дръпна за ръката и не каза рязко:

— Седнете.

Еркюл Поаро седна. Един възрастен брадат пастор напевно произнесе:

— *Тук започва Петнадесета глава от Първа книга Царства* — и започна да чете.

Но Поаро не чу нищо от терзанията на народа амаликски.

Коварно заложена клопка... мрежа... зейнала пред краката му яма — внимателно изкопана, така че той неизбежно да попадне в нея.

Той беше в унес — в шеметен унес, където отделните факти лудешки се гонеха един след друг, преди да се подредят на строго определените си места.

Приличаше на калейдоскоп — катарамии за обувки, чорапогачи, размазано лице, лошият литературен вкус на пажа Алфред, дейността на мистър Амбериотис и ролята, изиграна от покойния мистър Морли — всички те се издигнаха в шеметен вихър, за да се спуснат надолу и се подредят в стройна мозайка.

За първи път в този случай пред очите на Еркюл Поаро се откри правият път напред.

— *Защото непокорството е също такъв грях, както е магьосничеството, и упорството е също като идолопоклонничеството. Загдето ти отхвърли думата на Господа, то и Той те отхвърли, за да не бъдеш цар (над Израиля)*^[1] — на един дъх прочете свещеникът с разтреперан глас.

Като в просъница Поаро се изправи, за да възхвали Бога с *Te Deum*.

[1] 1 Царств. 15:23. — Б.пр. ↑

ТРИНАЙСЕТ, ЧЕТИРИНАЙСЕТ, МОМИ СЕ УХАЖВАТ

I.

— Мистър Райли, нали?

Младият ирландец трепна при звука на този глас зад себе си.

Той се обърна.

До него, пред гишето на Корабната компания, стоеше дребен човечец с огромни мустаци и яйцевидна глава.

— Може би не си спомняте кой съм?

— Несправедлив сте към себе си, мосю Поаро. Вие не сте от хората, които се забравят лесно.

Той се обърна и заговори със служителя зад гишето, който го чакаше.

Гласът иззад лакътя му продума:

— Заминавате в задгранична ваканция ли?

— Не е ваканция. А вие, мосю Поаро? Надявам се, че не обръщате гръб на тази страна?

— Понякога — рече Поаро — се връщам за кратко в моята родина, Белгия.

— Аз заминавам по-далече — каза Райли. — В Америка. — А после добави: — И въобще не мисля да се връщам.

— Със съжаление научавам това, мистър Райли. Значи изоставяте практиката си на улица Куин Шарлот?

— Ако бяхте казали, че тя изоставя мен, щяхте да сте по-близо до истината.

— Така ли? Това е много тъжно.

— Но не ме притеснява. Като си помисля за неплатените дългове, които ще оставя зад себе си, се чувствам щастлив.

Той се усмихна приветливо.

— Аз не съм човек, който ще се застреля заради парични проблеми. Зарежи ги зад себе си, казвам аз, и започни отново. Имам квалификация, и то не лоша, ако мога да твърдя това сам.

Поаро промълви:

— Онзи ден се видях с мис Морли.

— Надали е било много приятно! Не познавам жена с по-кисела физиономия. Често съм се питал как ли би изглеждала, ако се напие — но никой никога няма да узнае това.

Поаро каза:

— Съгласен ли сте със заключението на предварителното следствие за смъртта на вашия партньор?

— Не — категорично отвърна Райли.

— Значи не смятате, че той е направил грешка с инжекцията?

Райли отвърна:

— Ако Морли е сложил на този грък количеството, което твърдят, той трябва или да е бил пиан, или просто е искал да го убие. А аз никога не съм виждал Морли да пие.

— Значи според вас го е направил умишлено?

— Не бих го заявил категорично. Това е много сериозно обвинение. Откровено казано, не ми се вярва.

— Трябва да има някакво обяснение.

— Наистина трябва да има... но аз все още не съм достигнал до него.

Поаро каза:

— Всъщност кога за последен път видяхте Морли жив?

— Чакайте да си помисля. Доста късно ми задавате този въпрос. Трябва да е било предната вечер — към седем без петнадесет.

— Не сте ли се срещали с него в самия ден на убийството? Райли поклати глава.

— Сигурен ли сте?

— О, не мога да се закълна. Но не си спомням...

— Не сте ли се качвали в кабинета му, примерно към единадесет и тридесет и пет, когато там е имало пациент?

— Тук сте прав. Качих се. Трябваше да го попитам нещо във връзка с едни инструменти, които щях да поръчвам. Очаквах да ми се обадят за тях. Но тъй като бях там само за минутка, това е убегнало от паметта ми. Тогава при него имаше пациент.

Поаро кимна и каза:

— Има още един въпрос, който винаги съм искал да ви задам, мистър Райли. Вашият пациент — мистър Рейкс — не е спазил уговорката и си е тръгнал. Какво правихте през този свободен половин час?

— Това, което винаги правя, когато имам свободно време — приготвих си едно питие. И, както ви казах, проведох един телефонен разговор и изтичах да видя Морли за секунда.

Поаро каза:

— Освен това, доколкото разбрах, вие не сте имали пациент от дванадесет и половина до един, след мистър Барне. Кога си тръгна той, между другото?

— О! Малко след дванадесет и половина.

— И какво направихте тогава?

— Същото както преди. Приготвих си още едно питие!

— И отново се качихте да видите Морли?

Мистър Райли се усмихна.

— Имате предвид дали не съм се качил, за да го застрелям? Вече отдавна ви казах, че не съм. Но за това имате единствено честната ми дума.

Поаро каза:

— Какво е вашето мнение за домашната прислужница Агнес?

Райли го погледна.

— Що за странен въпрос е това?

— И все пак бих искал да знам.

— Ще ви кажа — просто нямам мнение за нея. Джорджина държеше прислужниците си изкъсо... и съвсем правилно. Момичето никога не ме е удостоявало дори с един поглед, което беше проява на лош вкус от нейна страна.

— Имам чувството — каза Еркюл Поаро, — че момичето знае нещо.

Той внимателно наблюдаваше мистър Райли. Последният се усмихна и поклати глава.

— Не ме питайте — рече той. — Не зная нищо за това. С нищо не мога да ви помогна.

Той вдигна билетите, които лежаха пред него, кимна с глава, усмихна се и си тръгна.

Поаро обясни на разочарования служител, че в края на краищата се е отказал от пътуването до скандинавските столици.

II.

Поаро отново посети Хампстед. Мисис Адамс може би бе малко учудена от появата му. Макар че той, така да се каже, бе препоръчан от висш служител на Скотланд Ярд, това не ѝ пречеше да го възприема като „чудат дребен чужденец“ и не го вземаше много на сериозно. Въпреки това тя изгаряше от желание да говори.

След първоначалното сензационно съобщение за самоличността на жертвата, разкритията на следствието бяха останали в сянка. Случай на сгрешена самоличност — тялото на мисис Чапмън било взето за тялото на мис Сейнсбъри Сийл и толкова. Това бе всичко, което научи обществеността, фактът, че вероятно мис Сейнсбъри Сийл е била последният човек, видял злощастната мисис Чапмън жива, не бе подчертан. В пресата нямаше и намек, че мис Сейнсбъри Сийл може би се издирва от полицията по обвинение в убийство.

Мисис Адамс бе научила с огромно облекчение, че трупът, намерен по такъв драматичен начин, не принадлежи на приятелката ѝ. Изглежда и през ум не ѝ минаваше, че може да възникне някакво подозрение срещу Мабел Сейнсбъри Сийл.

— Но това нейно изчезване е толкова странно. Сигурна съм, моєю Поаро, че трябва да е загуба на паметта.

Поаро се съгласи, че това е твърде вероятно — знаел много подобни случаи.

— Да... Спомням си за приятелката на една моя братовчедка. Имала много грижи и тревоги, които предизвикали... мисля, че го наричат амнезия.

Поаро изрази увереност, че терминът е наистина този.

Той замълча, а после попита мисис Адамс дали някога е чувала мис Сейнсбъри Сийл да споменава за мисис Чапмън.

Не, мисис Адамс не си спомняше приятелката ѝ някога да е споменавала, за когото и да е с подобно име. Но все пак не можело да се очаква, че мис Сейнсбъри Сийл ще споменава за всички, с които се познава. Коя беше тази мисис Чапмън? Полицията има ли някаква представа кой може да я е убил?

— Това все още е загадка, мадам. — Поаро поклати глава, а след това попита дали мисис Адамс е препоръчала мистър Морли като зъболекар на мис Сейнсбъри Сийл.

Мисис Адамс отрече да го е правила. Самата тя ходела при мистър Френч, на Харли Стрийт, и ако Мабел я бе попитала за зъболекар, тя щяла да я изпрати именно при него.

Поаро допусна, че може би тази мисис Чапмън е препоръчала на мис Сейнсбъри Сийл да отиде при мистър Морли.

Мисис Адамс се съгласи, че това е възможно. От зъболекарския кабинет не знаеха ли?

Но Поаро вече бе задал този въпрос на мис Невил и мис Невил не знаеше или не си спомняше. Тя си спомни за мисис Чапмън, но не мислеше, че тя някога е споменавала за мис Сейнсбъри Сийл — името беше странно и тя би си го спомнила, ако го е чувала преди.

Поаро продължаваше с въпросите си.

Мисис Адамс познаваше мис Сейнсбъри Сийл от Индия, така ли? Мисис Адамс потвърди.

Знаеше ли мисис Адамс дали там мис Сейнсбъри Сийл се е срещала някога с мистър или мисис Блънт?

— О, мисля, че не, мосю Поаро. Имате предвид големия banker, нали? Те бяха там за няколко години, живееха с Вицекраля, но ако Мабел ги беше срещнала някъде, тя непременно щеше да разкаже за това или поне да спомене нещо. Боя се — допълни с тънка усмивка мисис Адамс, — че хората винаги споменават за големците. По душа всички ние сме такива сноби.

— Значи тя никога не е споменавала за Блънт? Ами за мисис Блънт?

— Никога.

— А ако мисис Блънт е била нейна близка приятелка, вие със сигурност щяхте да знаете, така ли?

— О, да. Но не мисля, че тя е познавала такива личности. Приятелите на Мабел бяха все обикновени хорица — като нас.

— Не мога да се съглася с това, мадам — галантно каза Поаро.

Мисис Адамс продължи да говори за Мабел Сейнсбъри Сийл както човек говори за приятел, който наскоро е починал. Тя си спомни за всички добри дела на Мабел, за нейната доброта, за нейната неуморна работа в мисията, за нейната добросъвестност и жар.

Еркюл Поаро слушаше. Както би казал Джап, Мабел Сейнсбъри Сийл беше истинска личност. Беше живяла в Калкута, преподавала дикция и работила сред местното население. Бе уважавана, доброжелателна, може би малко суетна и глуповата, но, както още се казва, жена със златно сърце.

А гласът на мисис Адамс продължаваше:

— Тя беше толкова *искрена* във всичко, мосю Поаро. А намираше хората толкова апатични, толкова хладни. Трудно бе да получиш помощ от някого — и ставаше все по-трудно с този нарастващ данък общ доход, с поскъпването на живота и всичко останало. Тя веднъж ми каза: „Като знам какво може да се направи с парите, Алис, какви прекрасни добрини можеш да извършиш с тях, наистина понякога ми се струва, че бих извършила престъпление, за да ги получа“. Това показва колко чувствителна бе тя, нали, мосю Поаро?

— Тя е казала това, така ли? — замислено попита Поаро.

Той се поинтересува кога точно мис Сейнсбъри Сийл е направила това изявление и научи, че е било преди около три месеца.

Той излезе от къщата и си тръгна, потънал в мисли. Преценяваше характера на Мабел Сейнсбъри Сийл.

Чудесна жена... искрена и добра... уважавана и благопристойна. Точно този тип хора, сред които, според мистър Барнс, можеше да бъде открит потенциален престъпник.

Тя беше пътувала на връщане от Индия в един и същ кораб с мистър Амбериотис. Имаше основание да се вярва, че бе обядвала с него в Савой. След пристигането си беше потърсила запознанство с мистър Алистър Блънт, претендирайки да е близка на съпругата му.

На два пъти бе посетила жилището на Кинг Леополд, където впоследствие бе намерен труп, облечен в нейните дрехи и с нейната чанта, за да може лесно да бъде разпознат.

Всичко като че ли бе *твърде* лесно!

Беше напуснала хотел Гленгъри Корт внезапно, след разговор с полицията.

Можеше ли теорията, която Еркюл Поаро смяташе за вярна, да обясни всички тези факти?

Той бе уверен в положителния отговор на този въпрос.

III.

Такива размисли занимаваха Еркюл Поаро по пътя му за дома, докато стигна до Риджънтс Парк. Той реши да прекоси част от парка, преди да вземе такси. От опит знаеше точния момент, в който елегантните му лачени обувки щяха болезнено да стегнат краката му.

Беше прекрасен летен ден и Поаро погледна със снизхождение на ухажванията между множеството детски бавачки и техните възлюбени, които се кикотеха и смееха, докато бузестите им повереници се възползваха от невниманието на възпитателките си.

Кучетата лаеха и лудуваха.

Малките момчета пускаха лодки.

И почти под всяко дърво седеше по една влюбена двойка...

„Ех, младост, младост“ — промълви Поаро, приятно развълнуван от гледката.

Тези малки лондончани наистина бяха много шик. Те наперено носеха пъстрите си дрехи.

И все пак, според него, фигурите им бяха за оплакване. Къде бяха пищните извивки, чувствените линии, които някога радваха окото на ценителя?

Какви жени помнеше Еркюл Поаро... Особено една от тях, такова великолепно създание, райска птица, Венера...

Имаше ли измежду всички тези съвременни женички поне една, която да може да се сравнява с графиня Вера Россакоф? Потомствената руска аристократка, аристократка до мозъка на костите си. И същевременно, спомни си той, свършен крадец... Един от тези природни гении...

Поаро с мъчителна въздишка се откъсна от бляскавия обект на мечтите си.

Той забеляза, че не само малките бавачки приемаха ухажвания под клоните на Риджънтс Парк.

Там, под някаква липа, се бе прислонила една двойка — модерно облечено момиче и младеж, който все повече приближаваше главата си към нейната с пламенна настойчивост.

Човек не бива да се предава така лесно! Надяваше се, че момичето знае това. Удоволствието от преследването трябва да продължава колкото е възможно по-дълго...

Без да сваля от тях благосклонния си поглед, той внезапно се изплаши от близостта на тези две фигури.

Значи Джейн Оливера е дошла в Риджънтс Парк, за да се срещне със своя млад американки революционер?

Изведнъж лицето на Поаро стана тъжно и доста сурово.

След съвсем кратко колебание, той прекоси тревата, която го отделяше от тях. Сваляйки шапката си с елегантен жест, той рече:

— *Bonjour, mademoiselle.*

Стори му се, че на Джейн Оливера не ѝ беше чак толкова противно да го види.

Затова пък Хауърд Рейкс не бе никак очарован.

Той изръмжа:

— О, това сте пак вие!

— Добър ден, мосю Поаро — каза Джейн. — Винаги ли се появявате така неочаквано?

— Човек не може да се отърве от него — каза Рейкс и хвърли на Поаро поглед, от който осезаемо лъхаше студенина.

— Надявам се, че не ви досаждам? — обезпокоено • попита Поаро.

Джейн Оливера учтиво отвърна:

— Съвсем не.

Хауърд Рейкс замълча.

— Приятно местенце сте си намерили — каза Поаро.

— Беше — рече Рейкс.

Джейн се намеси:

— Млъкни, Хауърд. Трябва да се научиш на повече любезност!

Хауърд Рейкс изсумтя и каза:

— За какъв дявол ми е притрябвала?

— Ще видиш, че само ще ти е от полза — обясни Джейн. — Самата аз нямам много добри обноски, но това не е от толкова голямо значение. Аз съм богата, умерено красива и се радвам на влиятелни приятели — и нямам нито един от онези недъзи, за които днес така свободно се говори и пише. Мога да мина и без добри обноски.

Рейкс каза:

— Не съм в настроение за беседи, Джейн. Аз тръгвам.

Той стана, кимна отсечено на Поаро и се отдалечи с широки крачки.

Джейн Оливера погледна след него, подпряла с ръка брадичката си.

Поаро рече с въздишка:

— Уви, потвърди се поговорката. При ухажване трима са много.

Джейн каза:

— Ухажване? Що за дума?

— О, но това е точната дума, нали? За млад мъж, който обръща внимание на млада дама, преди да поиска ръката? Ухажване — нали така казват хората?

— Изглежда хората, с които общувате, казват смешни неща.

Поаро тихо изтананика:

— Тринайсет, четиринайсет, моми се ухажват. Виждате ли — всички наоколо го правят.

Джейн остро каза:

— Да... А аз сигурно съм една от многото...

Тя рязко се обърна към Поаро:

— Искам да ви се извиня. Онзи ден сгреших. Мислех, че сте се промъкнали в Екшъм, за да шпионирате Хауърд. Чичо Алистър ми обясни, че той е настоял да дойдете, защото искал да изясни онази работа с изчезналата жена... Сейнсбъри Сийл. Така е, нали?

— Абсолютно.

— Съжалявам за това, което ви наговорих онази вечер. Но, знаете ли, наистина изглеждаше така, искам да кажа... изглеждаше сякаш вие просто преследвате Хауърд и ни шпионирате.

— Дори и да беше така, мадмоазел, аз бях непосредствен свидетел на факта, че мистър Рейкс храбро спаси живота на чичо ви, като скочи върху неговия атентатор и му попречи да стреля повторно.

— Нещата звучат странно от устата ви, мосю Поаро. Никога не мога да разбера дали говорите сериозно или не.

Поаро мрачно каза:

— В момента говоря напълно сериозно, мис Оливера.

Гласът на Джейн леко потрепери:

— Защо ме гледате така? Сякаш... сякаш ме съжалявате за нещо?

— Може би защото съжалявам за нещата, които скоро ще бъдат принуден да направя, мадамazel...

— Ами тогава... не ги правете!

— Уви, мадамazel, налага се...

Тя се вгледа в него за минута, а после каза:

— Открихте ли... тази жена?

Поаро отговори:

— Нека да кажем, че знам къде се намира.

— Мъртва ли е?

— Не съм казвал подобно нещо.

— Значи е жива.

— Не съм казвал и това.

Джейн го погледна ядосано и възкликна:

— Е, тя все пак е или едното или другото, нали?

— Всъщност нещата не са толкова прости.

— Според мен вие просто обичате да усложнявате нещата!

— И друг път са ми го казвали — призна Еркюл Поаро.

Джейн потръпна и каза:

— Не е ли забавно? Такъв приятен топъл ден, а на мен внезапно ми стана студено...

— Може би е по-добре да се раздвижите, мадамazel.

Джейн се изправи на крака. За миг тя прояви някаква нерешителност, но после рязко каза:

— Хауърд иска да се оженим. Веднага. Без никой да знае. Твърди... Твърди, че това е единственият начин да го направя... твърди, че аз съм слаба... — Тя избухна в сълзи, после с изненадваща сила сграбчи ръката на Поаро. — Какво да направя, мосю Поаро?

— Защо питате за съвет мен? Има хора, които са ви по-близки!

— Майка ми? Тя ще се разпищи още при първата думичка! Чичо Алистър? Той ще бъде предпазлив и отегчителен — Имаш достатъчно време, скъпа. Нали знаеш, трябва да бъдеш съвсем сигурна. Малко странна птица е този твой приятел. Няма смисъл да се насилват нещата...

— А вашите приятели?

— Аз нямам приятели. Само една глупава компания, с която пия, танцувам и си говоря глупости! Хауърд е единственият *истински* човек, когото съм срещала до сега.

— И все пак защо питате мен, мис Оливера?

Джейн отвърна:

— Защото имате странно изражение на лицето — сякаш съжалявате за нещо... сякаш знаете нещо, което... наближава...

Тя замлъкна.

— Е? — настоя тя отново. — Какво ще кажете?

Еркюл Поаро бавно поклати глава.

IV.

Когато Поаро се прибра вкъщи, Джордж го уведоми:

— Тук е старши инспектор Джап, сър.

Джап печално се усмихна при влизането на Поаро.

— Ето ме пак тук, стари приятелю. Дошъл съм, за да ви попитам: Да не сте вълшебник? Как го постигате? Как ви идват наум тези неща?

— И какво ще рече всичко то... Но, пардон, ще пожелаете ли нещо освежително? Сироп? Или може би едно уиски?

— Да бъде уиски.

Няколко минути по-късно той вдигна чашата си с думите:

— Наздраве за Еркюл Поаро, който винаги е прав!

— О, не, *mon ami*.

— Имахме си хубаво самоубийство. Поаро обаче казва, че е убийство... настоява да бъде убийство... и, дявол да го вземе, оказва се убийство!

— Аха! Значи най-после се съгласихте?

— Е, не може да се каже, че съм твърдоглав като магаре. Не мога да ритам срещу доказателствата. Въпросът е, че преди това *нямаше* доказателство.

— А сега има ли?

— Да, и аз съм дошъл, за да призная смирено грешката си и да ви сервирам пикантната новина още топла.

— Цял съм в слух, добри ми Джап.

— Добре тогава. Слушайте. Пистолетът, с който Франк Картър се е опитал да убие Блънт в събота, е същият като този, който е прострелял Морли!

Поаро се втренчи в него.

— Но това е необичайно!

— Да, и облаците доста се сгъстяват за онзи господинчо Франк.

— Това не е достатъчно.

— Да, но стига, за да преразгледаме заключението за самоубийство. И двата пистолета са чуждестранна изработка, при това доста необикновена!

Еркюл Поаро се вгледа в него. Зениците на очите му бяха като лунни сърпове. Най-сетне той произнесе:

— Франк Картър? Не, категорично не!

Джап изпусна въздишка на нетърпение.

— Какво ви става, Поаро? Първо настоявате, че Морли не се е самоубил, а е бил убит. А след това, когато идвам и ви съобщавам, че сме склонни да приемем вашата хипотеза, вие се назлъндисвате и пак сте недоволен?

— Наистина ли смятате, че Франк Картър е убил Морли?

— Съвпада. Картър е имал зъб на Морли — това го знаехме още отначало. Онази сутрин е отишъл на улица Куин Шарлот, а след това се е престорил, че е бил там, за да се похвали пред момичето си, че е получил работа — но ние установихме, че тогава той *все още* не е имал работата.

Получил я е по-късно през деня. Сега той го признава. Така че това е лъжа номер едно. Той не може да каже къде е бил от дванадесет без двадесет и пет насетне. Твърди, че се разхождал по Марилбоун Роуд, но първото, което може да докаже, е, че е пил една чаша в кръчмата към един и пет. И барманът казва, че просто не бил на себе си — ръцете му треперели, а лицето било бяло като тебешир!

Еркюл Поаро въздъхна и поклати глава. Той продума: — Това не се вписва в представите ми.

— И какви са тези ваши представи?

— Това, което ми казахте, е много тъжно. Наистина много тъжно. Защото, виждате ли, ако се окаже, че сте прав...

Вратата леко се отвори и Джордж почтително измърмори:

— Извинете сър, но...

Той не можа да продължи. Мис Гладис Невил го избута встрани и просто нахлу в стаята. Беше разплакана.

— О, мосю Поаро...

— Е, аз ще тръгвам — бързо каза Джап.

Той стремително излезе.

Гладис Невил простреля гърба му с един жлъчен поглед.

— Този човек... този ужасен инспектор от Скотланд Ярд... той е начело на цялото разследване срещу бедния Франк.

— Стига, стига, не трябва да се вълнувате.

— Но това е самата истина. Първо лъжат, че се опитал да убие онзи мистър Блънт, и не стига това, ами го обвиняват и в убийство на бедния мистър Морли.

Еркюл Поаро се покашля и каза:

— Вижте, аз бях там, в Експшъм, когато се стреля по мистър Блънт.

Употребявайки местоименията малко объркано, Гладис Невил каза:

— Но дори и Франк да е... да е направил такова глупаво нещо... пък и нали той е една от онези важни клечки дето им маршируват със знамена, а те махат глупаво с ръка, и естествено, жена му на мистър Блънт беше еврейка със скандална слава, а разни хора обработват такива нещастни младежи... съвсем безобидни, като Франк, докато те повярват, че вършат нещо прекрасно и родолюбиво.

— Това ли казва в своя защита мистър Картър? — попита Еркюл Поаро.

— О, не. Франк просто се кълне, че не е правил нищо и никога досега не е виждал този пистолет. Аз, разбира се, не съм говорила с него — не биха ми позволили, — но му е назначен служебен защитник и той ми предаде какво е казал Франк, Франк просто твърди, че всичко е нагласено.

Поаро промърмори:

— А защитникът не е ли на мнение, че ще е по-добре, ако клиентът му измисли някоя по-правдоподобна история?

— Толкова е трудно да се говори с адвокати. Те никога не казват нищо направа. Тревожа се обаче най-много от обвинението в убийство. О, мистър Поаро, убедена съм, че Франк не може да е убил мистър Морли. Искам да кажа, че той наистина нямаше никаква причина.

— Но е истина — каза Поаро, — че когато е дошъл онази сутрин, той все още не е бил назначен на никаква работа?

— Но аз наистина не разбирам каква е разликата, мосю Поаро. Все едно е дали е получил работата сутринта или следобеда.

Поаро каза:

— Но неговата версия беше, че е дошъл да ви разкаже как му е провървяло. А сега излиза, че не е било така. Тогава защо е дошъл?

— О, мосю Поаро, бедният Франк беше много обезсърчен, а пък и, право да ви кажа, предполагам, че е бил и малко пийнал. Клетият

Франк е доста лабилен... алкохолът го е размекнал и му се е приискало... приискало му се е да се скара с някого и е дошъл на улица Куин Шарлот, за да си го изкара на мистър Морли, защото, разбирате ли, Франк е изключително чувствителен и неодобрението на мистър Морли ужасно го наскърбяваше и той казваше, че му трови душата.

— Значи той е възнамерявал да му направи скандал в работно време?

— Ами... да... предполагам, че такова е било намерението му. Разбира се, Франк не е трябвало да си мисли подобни неща.

Еркюл Поаро се вгледа замислено в уплашената русокоса млада жена пред него и каза:

— Знаехте ли, че Франк Картър притежава пистолет... или чифт пистолети?

— О, не, мосю Поаро, кълна се, че не. А и въобще не вярвам, че това е истина.

Поаро бавно и объркано поклати глава.

— О, мосю Поаро, помогнете ми! Само ако можех да почувствам, че вие сте на наша страна...

Поаро каза:

— Аз не заставам на ничия страна. Аз съм единствено на страната на истината!

V.

След като се освободи от момичето, Поаро позвъни в Скотланд Ярд. Джап все още не беше се върнал, но сержант Бедоус бе услужлив и му даде нужната информация.

Полицията все още не бе открила никакви доказателства в подкрепа на предположението, че Франк Картър е притежавал пистолет преди покушението в Ексшъм.

Поаро замислено остави слушалката. Това бе точка в полза на Картър. Но засега единствена.

Освен това научи от Бедоус няколко нови подробности за изявлението на Франк Картър по повод назначаването му като градинар в Ексшъм. Той се придържаше към версията, че това е работа на Сикрет Сървис. Те му дали пари в предплата и няколко удостоверения за градинарските му способности, като му казали да кандидатства за работа при главния градинар, мистър Мак Алистър.

Бил инструктиран да подслушва разговорите на другите градинари и да ги проверява за „червени“ уклони, като самият той трябвало да се преструва на малко „червен“. Срещал се и получавал инструкции от някаква жена, която му казала, че е известна като Q. H. 56 и че той ѝ е препоръчан като стабилен антикомунист. Винаги се срещала с него в полумрак и не смятал, че ще може да я разпознае отново. Била червенокоса дама, с много грим.

Поаро изпъшка. Изглежда стилът на Филипс Опенхайм се възраждаше.

Изкушаваше се да се консултира по въпроса с мистър Барнс.

Според мистър Барнс такива неща се случваха.

Последната поща му донесе нещо, което го смути още повече.

Беше евтин пощенски плик, надписан с безформен почерк и облепен с марка от Хартфърдшир.

Поаро го отвори и прочете:

Уважаеми сър,

Надявам се да ми простите, че ви безпокоя, но съм много притеснена и не зная какво да правя. Не искам да се забърквам с полицията по никакъв начин. Знам, че може би трябваше по-рано да разкажа това, което знам, но като казаха, че господарят сам се е застрелял, помислих, че всичко е наред, пък и не исках да въвличам в беда приятеля на мис Невил и не съм си помислила нито за миг, че го е направил, но сега научих, че са го прибрали заедно с стрелял по някакъв джентълмен в провинцията и си помислих, че той може би не е с всичкия си и трябва да кажа, но реших да пиша на вас, защото сте приятел на господарката и изрично ме попитахте онзи ден дали няма нещо и, разбира се, сега ми се иска да ви бях казала още тогава. Но се надявам да не се налага да се забърква полицията, защото това не ми харесва, а и майка ми не би го одобрила. Тя винаги е била много взискателна.

С уважение,

Ваша Агнес Флетчър

Поаро промълви:

— През цялото време бях сигурен, че е замесен някакъв мъж, само че явно съм бил заложил на друг, това е то.

ПЕТНАЙСЕТ, ШЕСТНАЙСЕТ, МОМИТЕ СА КРАЙ ПЕЧКАТА

I.

Срещата с Агнес Флетчър се състоя в Хартфърд, в една малко запусната чайна, защото Агнес настояваше да не говори под критичния поглед на мис Морли.

През първия четвърт час Поаро трябваше да чуе колко взискателна била майката на Агнес. И как баща ѝ, въпреки че притежавал заведение, в което била разрешена продажбата на спиртни напитки, никога нямал търкания с полицията, часът за затваряне се съблюдавал до секундата и че родителите на Агнес наистина били уважавани и обичани в Литъл Дарлингъм, Глостършир, и нито едно от шестте деца (две умрели в младенческа възраст) никога не причинило на родителите си и най-малкото раздразнение. И че ако сега Агнес се забъркала с полицията, това вероятно щяло да убие мама и татко, защото, както вече бе казала, те винаги са живели почтено и никога не са имали никакви проблеми с полицията.

След като това на няколко пъти бе повторено отначало докрай с незначителни украшения, Агнес се приближи още малко до темата на разговора.

— Не бих искала да казвам нищо на мис Морли, сър, защото, разбирате ли, тя може би ще каже, че е трябвало да кажа нещо преди, но ние го обсъдихме с готвачката и решихме, че не ни влиза в работата, защото бяхме прочели черно на бяло във вестника как господарят е сбъркал с онова лекарство, което е дал и че сигурно сам се е застрелял, и че пистолетът е бил в ръката му и така нататък, тъй че всичко беше съвсем ясно, нали така, сър?

— Кога променихте решението си? — чрез този насърчаващ, но не твърде директен въпрос Поаро се надяваше да се добере малко по-близо до обещаното откровение.

Алис отговори точно:

— Когато видях във вестника за Франк Картър, приятеля на мис Невил. Като прочетох, че е щял да убие онзи джентълмен, там, където е бил градинар, тогава си помислих, че може да се окаже чалнат в главата, защото знам, че има хора, с които става така — мислят си, че

ги преследват или нещо подобно и че са обградени от врагове и накрая става опасно да стоят вкъщи и се налага да ги закарат в лудница. И си помислих, че може би Франк Картър е такъв, защото си спомних, че имаше навика да се кара с мистър Морли и да разправя, че мистър Морли е против него и че се опитва да го раздели с мис Невил, но, разбира се, тя не искала да чуе нито дума против него и с право, мислехме си с Ема, защото не може да се отрече, че мистър Картър беше хубавец и истински джентълмен. Но, разбира се, никой от нас не мислеше, че той наистина ще стори нещо на мистър Морли. Просто решихме, че това е малко странно, ако добре ме разбирате.

Поаро търпеливо каза:

— Кое беше странно?

— Това беше същата сутрин, сър, сутринта, когато мистър Морли се самоуби. Чудех се дали не ще мога да изтичам долу и да взема пощата. Пощаджията беше дошъл, но Алфред не беше донесъл писмата, защото го вършеше само ако има нещо за мис Морли или мистър Морли, но ако е само за Ема и мен, не си правеше труда да ги донесе, докато не дойде време за обяд. Така че излязох на площадката и погледнах надолу по стълбите. Мис Морли не обичаше да слизае във вестибюла, особено в работно време, но си мислех, че като видя Алфред да качва някой пациент при господаря, ще го извикам, когато се връща.

Агнес се задъха, пое дълбоко въздух и продължи:

— И тогава го видях — имам предвид Франк Картър. Беше изкачил стълбите наполовина — имам предвид нашите стълби, над етажа на господаря. Стоеше там в очакване и гледаше надолу... и тогава си помислих, че в това има нещо странно. Той сякаш слушаше много внимателно, ако добре ме разбирате.

— По кое време беше това?

— Трябва да е било към дванадесет и половина, сър. И тъкмо си помислих: „Ето го сега тук Франк Картър и сигурно много ще се разочарова като научи, че мис Невил отсъства, и тъкмо се чудех дали да не изтичам долу и да му кажа, защото онова теле Алфред изглежда беше забравило, иначе, мислех си, той не би я чакал. И докато се колебаех, мистър Картър изглежда реши нещо и се спусна по стълбите много бързо и тръгна по коридора към кабинета на господаря, а аз си помислих, че това няма да се хареса на господаря и се зачудих дали

няма да стане някоя разправия, но точно тогава Ема ме извика и ме попита какво правя там; и аз се качих обратно, а после чух, че господарят се е застрелял и, разбира се, това беше толкова ужасно, че тутакси всичко изскочи от главата ми. Но след това, когато онзи инспектор от полицията си тръгна, аз казах на Ема, че не съм казала нищо за това дете мистър Картър е бил при господаря тази сутрин, а тя ме попита дали наистина е бил. Казах й, а тя ми каза, че може би е трябвало да кажа, но аз реших, че все пак е добре да изчакам малко и тя се съгласи, защото не искахме да вкарваме Франк Картър в беда. И после, когато дойде следствието и стана ясно, че господарят е сгрешил с някакво лекарство и наистина се е изплашил и се е самоубил, беше напълно правдоподобно — и значи, разбира се, нямаше нужда да казвам нищо. Но като прочетох онова във вестника преди два дни, веднага си казах: «Ако той е от онези луди, които си мислят, че ги преследват, и стреля по хората наоколо, ами тогава като нищо той да е убил господаря!»“

Очите й, неспокойни и уплашени, се вгледаха с надежда в Еркюл Поаро. Той вложи в гласа си цялата убедителност, на която бе способен.

— Можете да бъдете сигурна, че сте постъпили напълно правилно, като ми разказахте това, Агнес, — каза той.

— Ох, да ви призная, сър, голяма тежест ми падна от сърцето. Разбирате ли, постоянно си повтарях, че може би е трябвало да го кажа. Но пък, нали разбирате, страхувах се да не се забъркам с полицията и какво ще каже майка ми. Тя винаги е била толкова взискателна към всички нас, че...

— Да, да — бързо каза Еркюл Поаро.

II

Поаро се отби в Скотланд Ярд и попита за Джап. Когато го въведоха в стаята на старши инспектора, той каза:

— Искам да видя Картър.

Джап го прониза с бърз, кос поглед.

— Каква е новата ви грандиозна идея?

— Нима имате нещо против?

Джап сви рамене и каза:

— О, нямам никакви възражения. Няма смисъл. Кой е любимец на Министъра на вътрешните работи? Вие. Кой държи в малкото си джобче половината правителство? Вие. Нали потулявате скандалите им.

Мисълта на Поаро за миг отхвъркна към този случай, който бе назвал Случая на Авгиевите обори. Не без самодоволство той промърмори:

— Да, но не беше ли гениално? Трябва да го признаете. Добре измислено, така да се каже.

— Никой друг, освен вас не би дори помислил за такова нещо! Понякога ми се струва, Поаро, че нямате никакви скрупули!

Лицето на Поаро внезапно стана сериозно. Той каза:

— Това не е вярно.

— Е, хайде, стига Поаро, нямах предвид това. Но понякога сте толкова доволен от проклетата си гениалност.

Защо ви е притрябвал Картър? За да го попитате дали наистина е убил Морли ли?

За изненада на Джап Поаро изразително кимна с глава.

— Да, приятелю, именно това е причината.

— И сигурно си мислите, че ще си признае, ако го е направил?

Джап се изсмя, докато изговаряше тези думи. Но Еркюл Поаро остана сериозен. Той продума:

— Да, може и да си признае.

Джап го погледна с любопитство и каза:

— Вижте, познавам ви доста отдавна. Поне от двадесетина години, но все още не мога да отгатна какво целите. Знам, че сте си

наумили нещо за младия Франк Картър. Поради една или друга причина не ви се иска той да е виновен...

Еркюл Поаро енергично поклати глава.

— Не, тук грешите. Тъкмо напротив...

— Помислих си, че може би е заради онази негова русокоса красавица. В някои отношения вие сте сантиментален стар бухал.

Поаро веднага се възмути:

— Кой, аз ли съм сантиментален? Това е английски недостатък! В Англия проливат сълзи за какво ли не — за млада любима, за умираща майка, за верни синове. А аз съм логичен. И ако Франк Картър е убиец, то аз със сигурност не съм толкова сантиментален, че да искам да го свържа в брак с красиво, но глуповато момиче, което, ако бъде обесен, ще го забрави за година-две и ще си намери някой друг.

— Но тогава защо не искате да повярвате, че е виновен?

— Аз искам да повярвам, че е виновен.

— Сигурно искате да кажете, че сте се добрали до нещо, което, повече или по-малко, категорично доказва неговата невинност? Но защо го криете? Трябва да играете честно с нас, Поаро.

— Аз играя честно с вас. След малко ще ви дам името и адреса на една свидетелка, която ще бъде безценна за вас при обвинението. Нейните показания ще забият последния гвоздей срещу него.

— Но защо тогава... О, вие съвсем ме объркахте. Защо толкова настоявате да се срещнете с него?

— За да удовлетвори себе си — отвърна Еркюл Поаро.

И повече не пророни нито дума.

III.

Франк Картър, изнурен, блед, с доста поотслабнала агресивност, погледна своя неочакван посетител с нескрита неприязън.

— Значи това сте вие, проклетият малък чужденец! Какво искате?

— Искам да ви вида и поговоря с вас.

— Ето на, виждате ме. Но няма да говоря. Само в присъствието на адвоката ми. Така трябва, нали? Не можете да се противопоставите на това. Имам право на адвокат, който да присъства на всяка моя дума.

— Несъмнено имате право. Можете да ги накарате да го доведат, но предпочитам да не го правите.

— Не се и съмнявам. Смятате да ме подмамите да направя разни уличаващи самопризнания, а?

— Не забравяйте, че сме съвсем сами.

— Това е малко необичайно, нали? Без съмнение полицаите, вашите другари, ни подслушват.

— Грешите. Това е личен разговор между вас и мен.

Франк Картър се изсмя. Изглеждаше коварен и противен. Каза:

— Я стига глупости! Няма да ме изработите с този стар трик.

— Спомняте ли си за едно момиче, на име Агнес Флетчър?

— Не съм и чувал за нея.

— Мисля, че ще си спомните за нея, макар че едва ли някога сте ѝ обръщали никакво внимание. Тя е била домашна прислужница на улица Куин Шарлот.

— Е, та какво от това?

Еркюл Поаро бавно каза:

— Сутринта в деня, когато е бил убит Морли, това момиче, Агнес, случайно погледнало към стълбището от горния етаж. Видяла ви е на стълбите — стояли сте там и сте се ослушвали. Скоро след това ви е видяла да отивате към кабинета на Морли. Часът е бил дванадесет и двадесет и шест или някъде там.

Франк Картър силно потрепери. По челото му изби пот. Очите му, които бяха станали по-коварни от всякога, лудешки се мяха

наляво-надясно. Той яростно изкрещя:

— Това е лъжа! Това е проклета лъжа! Вие сте й платили... полицаите са й платили, за да каже, че ме е видяла!

— По това време — продължи Еркюл Поаро — по вашите собствени думи вие сте излезли от къщата и сте се разхождали по Марилбоун Роуд.

— Така беше. Това момиче лъже. Тя не може да ме е видяла. Това е мръсен заговор.

Еркюл Поаро тихо каза:

— Тя го е споделила още тогава със своята приятелка и колежка в работата. Били са притеснени и изплашени и не са знаели какво да правят. Когато излязло заключението за самоубийство, те се успокоили и решили, че няма нужда да предприемат нищо.

— Не вярвам на нито една ваша дума! Те просто са се наговорили и двете, това е. Две мръсни, лъжливи малки...

Той премина в необуздани сквернословия.

Еркюл Поаро чакаше.

Когато най-сетне гласът на Картър стихна, Поаро заговори отново със същия спокоен, премерен тон:

— Гневът и глупавите обвинения няма да ви помогнат. Тези момичета са готови да изложат своя разказ и ще им повярват. Защото, нали разбирате, те казват истината. Това момиче, Агнес Флетчър, ви е видяла. Вие сте били там, на стълбите, по това време. Не сте напускали къщата. И сте влезли в кабинета на мистър Морли.

Той замълча, а после спокойно попита:

— Какво стана след това?

— Това е лъжа, казвам ви!

Еркюл Поаро се почувства много уморен, много стар. Не му харесваше Франк Картър. Въобще не му харесваше. Според него Франк Картър беше бандит, лъжец, мошеник, с една дума — светът можеше да мине и без хора като него. Той, Еркюл Поаро, трябваше само да се оттегли, да остави този младеж да упорства в лъжите си, и светът щеше да се отърве от един от най-противните си обитатели.

Еркюл Поаро каза:

— Предлагам да ми кажете истината...

Нещата бяха повече от ясни, Франк Картър беше глупав, но все пак разбираше, че най-добрият и безопасен начин на поведение за него

е да продължава да отрича. Ако дори само веднъж признаеше, че е влизал в онази стая към дванадесет и двадесет и шест минута, правеше крачка към застрашаващата го смърт. Защото след това всичко, което кажеше, спокойно можеше да бъде приемано за лъжа.

Нека да продължава да отрича. Щом е така, дългът на Поаро бе изпълнен, Франк Картър имаше всички шансове да бъде обесен за убийството на Хенри Морли — и, може би, щеше да бъде обесен справедливо.

Еркюл Поаро трябваше само да стане и да излезе.

Франк Картър каза отново:

— Това е лъжа!

Настъпи пауза. Еркюл Поаро не стана и не излезе. Искаше му се да го направи — и то много. Въпреки това остана.

Той се наведе напред и каза с глас, в който се съдържаше цялата непреодолима сила на могъщата му личност.

— Аз не ви лъжа. И ви моля да ми повярвате. Ако не сте убили Морли, единственият ви шанс е да ми кажете точната истина за случилото се онази сутрин.

Подлото, коварно лице, което го гледаше, се поколеба и стана несигурно, Франк Картър хапеше устните си. Очите му скачаха наляво-надясно — ужасени, чисто животински очи.

Всичко висеше на косъм...

Тогава внезапно, победен от силата на личността, която се беше изправила срещу него, Франк Картър се предаде.

Той грубо рече:

— Е, добре, ще ви кажа. Господ да ви убие, ако ме измамите! Влязох вътре... Качих се по стълбите и изчаках, докато се уверих, че ще го намеря сам. Чаках на площадката над етажа на Морли. Отвътре излезе някакъв човек и слезе надолу — дебел човек. Тъкмо се наках да тръгвам, когато от стаята на Морли излезе още някакъв човек и също слезе надолу. Знаех, че трябва да побързам. Тръгнах и нахълтах в стаята му, без да чукам. Бях се навил да си го изкарам върху него. Загдето ме клеветеше и настройваше момичето ми против мен... дявол го взел...

Той спря.

— Да? — каза Еркюл Поаро, а гласът му все още беше настоятелен... властен...

Картър несигурно изхриптя:

— И той лежеше там — мъртъв. Наистина! Кълна се, че беше така! Лежеше точно както казаха на следствието. В първия момент не повярвах на очите си. Но той беше съвсем мъртъв. Ръцете му бяха студени като камък и видях дупката от куршум в главата му, с тъмнокафява коричка засъхнала кръв наоколо...

При този спомен по челото му отново изби пот.

— Тогава разбрах, че съм загазил. Щяха да отидат и да кажат, че аз съм го направил. Не бях пипал нищо, освен ръката му и дръжката на вратата. Избърсах ги с носната си кърпичка и от външната страна, когато излизах, и се измъкнах по стълбите възможно най-бързо. Във вестибюла нямаше никой. Излязох навън и си плюх на петите. Няма съмнение, че се чувствах странно.

Той млъкна. Изплашеният му поглед се спря върху Поаро.

— Това е истината. Кълна се, че това е самата истина... той вече беше мъртъв. Трябва да ми повярвате!

Поаро стана и каза с изморен и тъжен глас:

— Вярвам ви.

Той тръгна към вратата.

Франк Картър изкрещя:

— Ще ме обесят... Непременно ще ме обесят, ако научат, че съм бил там.

Поаро рече:

— Именно истината ще ви спаси от въжето.

— Не разбирам. Ще кажат, че...

Поаро го прекъсна.

— Вашият разказ потвърди моето предположение за истината. Сега може да оставите всичко на мен.

Той излезе.

Далеч не можеше да се каже, че е доволен.

IV.

Той пристигна в дома на мистър Барнс в Ийлинг в 6.45 ч. помни си, че мистър Барнс бе определил това време на деня като добро.

Мистър Барнс работеше в градината си.

Вместо поздрав той каза:

— Има нужда от дъжд, мосю Поаро, остра нужда.

Той замислено огледа госта си.

— Нещо не сте в настроение, мосю Поаро?

— Понякога не ми харесват нещата, които се налага да правя.

Мистър Барне кимна с разбиране и каза:

— Познавам това чувство.

Еркюл Поаро погледна с разсеян поглед подредените малки лехи и промърмори:

— Тази градина е планирана много добре. Всичко е съизмерно. Малка е, но е свършена.

Мистър Барне рече:

— Когато човек разполага с малко място, трябва да прави възможно най-доброто в него. Не може да си позволява грешки в планирането.

Еркюл Поаро кимна.

Барне продължи:

— Разбрах, че сте хванали вашия човек.

— Франк Картър ли?

— Да. Всъщност малко съм изненадан.

— Не сте допускали, че това е, така да се каже, убийство по лични причини?

— Да. Откровено казано, не допусках. Когато са замесени хора като Амбериотис и Алистър Блънт, бях сигурен, че става дума за шпионаж или контрашпионаж.

— Вие ми обяснихте този свой възглед при първата ни среща.

— Зная. През цялото време бях съвсем сигурен, че е така.

Поаро бавно каза:

— Но сгрешихте.

— Да. Не ми го натяквайте. Проблемът е, че човек съди по собствения си опит. Толкова пъти съм се набърквал в подобни неща, че сигурно са започнали да ми се привиждат навсякъде.

Поаро каза:

— Сигурно ви се е случвало да наблюдавате фокусник, който ви предлага да изберете карта? Нали има такъв трик?

— Да, разбира се.

— Точно това се случи тук. Всеки път, когато някой си помисли за личен мотив в убийството на Морли и — хоп! — изтегля се една и съща карта. Амбериотис, Алистър Блънт, нестабилното политическо положение в страната — той сви рамене. — А вие, мистър Барнс, вие ме подведохте най-много от всички.

— О, мосю Поаро, съжалявам. Бях сигурен, че съм прав.

— Разбирате ли, вие говорехте от позицията на знаещ. Затова думите ви имаха тежест.

— Хм, аз наистина говорех това, което мисля. Това е единственото ми оправдание.

Той замълча и въздъхна.

— Значи през цялото време сме имали напълно личен мотив?

— Точно така. Доста време ми отне да разбера причината за убийството, макар че веднъж имах много голям късмет.

— И в какво се състоеше той?

— Частица от един разговор. Наистина много показателна частица, стига да бях успял да осъзная значението ѝ веднага.

Мистър Барнс замислено потърка нос с лопатката. Една бучка пръст залепна отстрани на носа му.

— Вие май сте доста потаен, дружелюбно попита той.

Еркюл Поаро сви рамене и каза:

— Може би съм натъжен от това, че не бяхте по-откровен с мен.

— Аз?

— Да.

— Скъпи приятелю, никога не съм имал и най-малка представа, че Картър е виновен. Доколкото бях разбрал, той напуснал къщата много преди Морли да бъде убит. Предполагам едва сега са открили, че не е излизал, както твърдеше в началото?

Поаро каза:

— Картър е бил в къщата към дванадесет и двадесет и шест минути. Всъщност той е видял убиеца.

— Значи Картър не е...

— Казвам ви — Картър е видял убиеца!

Мистър Барне рече:

— Разпознал ли го е?

Поаро бавно поклати глава.

СЕДЕМНАЙСЕТ, ОСЕМНАЙСЕТ, МОМИТЕ ЧАКАТ ВЕЧЕ

I.

На следващия ден Еркюл Поаро, по негова молба, прекара няколко часа с един познат театрален агент. Следобеда той отиде в Оксфорд. На другия ден замина за провинцията и се върна в късните часове.

Беше се обадил по телефона същата вечер и си бе уговорил среща с мистър Алистър Блънт.

Когато пристигна в Готик Хаус, часът беше девет и половина.

Алистър Блънт беше сам в библиотеката си, когато въведоха Поаро. Докато се ръкуваха, Блънт го гледаше с нетърпелив, въпросителен поглед.

Той каза:

— Е?

Поаро бавно кимна с глава.

Блънт го погледна почти невярващо:

— Открихте ли я?

— Да. Да, открих я.

Той седна и въздъхна.

— Уморен ли сте?

— Да, уморен съм. И имам лоши вести за вас.

Блънт попита:

— Мъртва ли е?

— Зависи — каза Еркюл Поаро — от коя страна ще го погледнете.

Блънт се намръщи и каза:

— Скъпи приятелю, човек трябва да е или жив, или мъртъв. Мис Сейнсбъри Сийл трябва да е или едното, или другото?

— Да, но коя е мис Сейнсбъри Сийл?

Алистър Блънт рече:

— Нали не искате да кажете, че въобще не съществува такава жена?

— Съвсем не. Такава жена е имало. Тя е живяла в Калкута. Преподавала е дикция. Занимавала се е с добри дела. Пътувала е за

Англия с „Махарана“ — същия кораб, с който е плавал и мистър Амбериотис. Макар и не в една и съща класа, той ѝ помогнал за нещо — някакво недоразумение около нейния багаж. Той, както изглежда, е бил любезен човек в някои отношения. А понякога, мистър Блънт, любезността се заплаща по неочакван начин. Така станало и с мистър Амбериотис. Случило се да срещне отново тази дама на улицата в Лондон. Бил в приповдигнато настроение и добродушно я поканил да обядва с него в Савой. Неочакван шанс за нея! И неочакван късмет за мистър Амбериотис! Защото любезността му не била преднамерена — той не е имал никаква представа, че тази поувехнала жена на средна възраст ще му предостави нещо, равностойно на златна мина. И все пак тя направила тъкмо това, без самата тя дори да подозира този факт. Тя никога не се е отличавала с никаква изумителна интелигентност. Чиста, доброжелателна душа, но умът ѝ, бих казал, е бил колкото на една кокошка.

Блънт каза:

— Значи не тя е убила онази Чапмън?

Поаро бавно рече:

— Не е лесно да се намери начин за представянето на всичко това. Затова мисля да тръгна оттам, откъдето всичко това започна за мен. От една обувка!

Блънт каза изумено:

— Обувка ли?

Еркюл Поаро кимна.

— Да. Една обувка с катарама. Излизах от посещението си при зъболекаря и както си стоях на стълбите пред номер 58 на улица Куин Шарлот, отпред спря едно такси, вратата се отвори и се подаде един женски крак. Аз съм човек, който обръща внимание на женските крака и глезени. Беше добре оформен крак с нелош глезен и скъп чорап, но не ми хареса обувката. Беше нова, лъскава лачена обувка с огромна натруфена катарама. Не беше шик... Въобще не беше шик! И докато правех тези свои наблюдения, останалата част от дамата също излезе наяве... и, откровено казано, представляваше едно разочарование — жена на средна възраст, без чар и зле облечена.

— Мис Сейнсбъри Сийл?

— Точно така. Докато слизаше, възникна една пречка — тя закачи токата на обувката си на вратата и я скъса. Аз я вдигнах и я

върнах на собственичката ѝ. Това е всичко. Инцидентът приключи. По-късно същия ден аз отидох, заедно със старши инспектор Джап, да се срещна с нея. (Тя все още не беше зашила токата на обувката си.) Същата вечер мис Сейнсбъри Сийл излязла от хотела си и изчезнала. Това, така да се каже, е краят на първо действие. Второ действие започна, когато старши инспектор Джап ме извика в кооперацията на Кинг Леополд. Там, в един апартамент, имаше сандък за кожи, в който било намерено тяло. Влязох в стаята, отидох до сандъка... и първото, което видях, беше една протрита обувка с катарама!

— Е?!

— Вие не схванахте същността. Това беше протрита обувка, доста износена обувка. Но, разбирате ли, мис Сейнсбъри Сийл бе дошла на Кинг Леополд вечерта на същия ден, в който умря мистър Морли. Сутринта тези обувки бяха съвсем нови... Вечерта те са вече стари. Човек не може да износи чифт обувки за един ден.

Алистър Блънт каза без особен ентузиазъм:

— Предполагам, че тя може да е имала два чифта обувки?

— Да, но не е така. Защото с Джап бяхме ходили в стаята ѝ в хотел Гленгъри Корт и бяхме разгледали всичките ѝ вещи. Сред тях нямаше обувки с токи. Да, тя може да е имала чифт стари обувки. Може да се е преобула след изморителния ден, нали? Но в такъв случай вторият чифт щеше да е в хотела. Ще признаете ли, че това е любопитно?

Блънт се поусмихна и каза:

— Не мога да разбера какво толкова важно има в това.

— Няма нищо важно. Абсолютно нищо важно. Но човек не обича нещата, които не може да си обясни. Стоях до сандъка за кожи и гледах обувката — токата наскоро беше защита на ръка. Признавам, че тогава за миг се усъмних в себе си. Казах си: „Еркюл Поаро, ти явно си бил доста безгрижен днес сутринта. Гледал си на света през розови очила. И дори тези стари обувки са ти се видели като нови!“

— Може би това е обяснението.

— Не, не е така. Моите очи не ме лъжат! Но да продължим — аз разгледах трупа на тази жена и това, което видях, не ми се понрави. Защо лицето ѝ умишлено бе размазано до неузнаваемост?

Алистър Блънт неспокойно потръпна и каза:

— Необходимо ли е да се връщаме отново на това? Ние знаем...

Еркюл Поаро твърдо заяви:

— Необходимо е. Трябва да минем по стъпките, които, в края на краищата, ме доведоха до истината. Казах си: „Тук нещо не е наред. Има женски труп, облечен в дрехите на мис Сейнсбъри Сийл (с изключение, може би, на обувките?) и с чантата на мис Сейнсбъри Сийл, но защо лицето е неузнаваемо? Дали не е, защото не е на мис Сейнсбъри Сийл?“ И аз моментално започнах да сравнявам онова, което бях чул за външния вид на другата жена — собственичката на апартамента, като се питах — „Не е ли възможно тук да лежи онази, *другата* жена?“ Тогава отидох и погледнах спалнята на другата жена. Опитах се да си я представя като характер. Още при първия оглед тя се очерта като абсолютно различна. Елегантна, представително облечена, с много грим. Но по същество те не се отличаваха — коса, фигура, възраст... И все пак имаше една разлика. Знаех, че мис Сейнсбъри Сийл носи 10-инчови чорапи — което отговаря най-малко на 6-ти номер обувки. Следователно мисис Чапмън имаше по-малко стъпало от мис Сейнсбъри Сийл. Върнах се при трупа. Ако моята наполовина оформила се идея беше вярна и тялото на мисис Чапмън бе облечено в дрехите на мис Сейнсбъри Сийл, *то обувките следваше да се окажат твърде големи*. Хванах едната. Но тя не хлопаше. Бе плътно прилепнала. Изглежда това все пак беше тялото на мис Сейнсбъри Сийл! Но в такъв случай *защо* лицето беше обезобразено? Нейната самоличност вече беше доказана от чантата, която са могли да отстранят, но не са. Това беше загадка, бъркотия. В отчаянието си грабнах тефтерчето на мисис Чапмън. Само зъболекар можеше да докаже със сигурност коя е мъртвата жена. По случайно стечение на обстоятелствата зъболекар на мисис Чапмън се оказа мистър Морли. Морли бе мъртъв, но все пак разпознаването беше възможно. Знаете резултата. Приемникът на Морли установи, че тялото принадлежи на мисис Чапмън.

Блънт се раздвижи нетърпеливо, но Поаро не му обърна внимание. Той продължи:

— Сблъсках се с психологическа задача. Какъв тип жена беше Мабел Сейнсбъри Сийл? За този въпрос имаше два отговора. Първият бе очевидният, който следваше от целия ѝ живот в Индия и от показанията на личните ѝ приятели. Те я описваха като искрена, съвестна и малко глуповата жена. Имаше ли друга мис Сейнсбъри

Сийл? Очевидно да. Имаше една жена, която бе обядвала с известния чужд агент, която ви бе заговорила на улицата, представяйки се за близка приятелка на съпругата ви (твърдение, което почти сигурно е невярно), която бе напуснала къщата на един човек малко преди да бъде извършено убийство, която същата вечер бе посетила една друга жена и тази друга жена по всяка вероятност е била убита, и която след това бе изчезнала, със сигурност знаейки, че полицията на Англия я издирва. Съвместими ли бяха всички тези действия с характеристиката, дадена ѝ от нейните приятели? Изглеждаше, че не. Следователно ако мис Сейнсбъри Сийл не беше доброто, сърдечно създание, то изглежда бе съвсем вероятно тя да се окаже хладнокръвна убийца или, със сигурност, поне съучастница. Имах още един критерий — личните ми впечатления. Бях разговарял с Мабел Сейнсбъри Сийл очи в очи. С какво впечатление бях останал аз? И това, мистър Блънт, бе най-трудният от всички поставени въпроси. Всичко, което тя бе казала, начинът, по който разговаряше, обноските ѝ, жестовете, всичко беше в съзвучие с описания образ. Но то бе в съзвучие и с поведението на разумна актриса, която играе роля. А, все пак, Мабел Сейнсбъри Сийл беше започнала като актриса. Бях много впечатлен от един разговор, който проведох с мистър Барнс от Ийлинг — също пациент на улица Куин Шарлот в този ден. Неговата много убедително изложена теория беше, че убийствата на Морли и Амбериотис са просто случайни, така да се каже, и че желана жертва сте вие.

Алистър Блънт каза:

— Е, хайде, хайде... Това е малко преувеличено.

— Така ли мислите, мистър Блънт? Нима не е истина, че в момента има разни групировки, за които е жизненоважно вие да бъдете... отстранен, така да се каже? Да не можете повече да упражнявате вашето влияние?

Блънт рече:

— Да, това е съвсем вярно. Но каква е връзката със смъртта на Морли?

Поаро отвърна:

— Защото в този случай има някаква — как да се изразя? — разточителност... Разходите не представляват пречка... Човешкият

живот не представлява пречка. Да, има безразсъдност, разточителност — което говори за голямо престъпление!

— Значи не смятате, че Морли се е самоубил зарад грешка?

— Никога не съм си го и помислял — нито за минута. Не, Морли беше убит, Амбериотис беше убит, неразпознатата жена беше убита... Защо? Заради някоя голяма клечка. Теорията на Барнс беше, че някой се е опитал да подкупи Морли или неговия партньор, за да ви премахнат.

Алистър Блънт каза остро:

— Глупости!

— О, нима са глупости? Представете си, че някой иска да отстрани от пътя си някого. Да, но този някой е предупреден, въоръжен и труднодостъпен. За да убиеш такъв човек е нужно да се приближиш до него, без да събудил подозрението му — а не е ли вярно, че човек е най-малко подозрителен, когато седне на зъболекарския стол?

— Е, добре, това, струва ми се, е вярно. Никога не съм поглеждал на нещата по този начин.

— Вярно е. И след като веднъж го разбрах, получих първия блед проблясък на истината.

— Значи сте възприели теорията на Барнс? Кой е Барнс между другото?

— Барнс е бил пациентът на мистър Райли за дванадесет часа. Той е пенсиониран служител от Министерството на вътрешните работи и живее в Ийлинг. Един незначителен човечец. Но вие грешите, като казвате, че съм възприел неговата теория. Не съм. Просто възприех нейния принцип.

— Какво искате да кажете?

Еркюл Поаро отвърна:

— Постоянно, през цялото време, аз бях отклоняван от правия път — понякога неволно, а понякога умишлено и с определена цел. Непрекъснато ми се показваше, натякваше ми се, че това е, както вие бихте го нарекли, обществено престъпление. Това означаваше, че вие, мистър Блънт сте във фокуса на нещата, защото сте обществена фигура. Вие — банкерът, управникът на финансите, вие, крепителят на консервативните традиции. Но всяка публична фигура има и личен живот. В това беше моята грешка. Аз забравих за личния живот. Съществуваха и лични мотиви за убийството на Морли — например

като тези на Франк Картър. Освен това можеха да съществуват и лични мотиви за вашето убийство... Вие имате роднини, които биха наследили парите ви след смъртта ви. Има хора, които ви обичат или мразят — като човек, а не като обществена фигура. Така достигнах до върховния пример за това, което аз наричам „изтеглена карта“. Инсценираното нападение срещу вас, извършено от Франк Картър. Ако нападението беше истинско, то би представлявало политическо престъпление. Но нямаше ли някакво друго обяснение? *Възможно бе да има.* В храстите имаше и друг човек. Човекът, който се втурна и сграбчи Картър. Човек, който лесно би могъл да произведе онзи изстрел, а после да подхвърли пистолета в краката на Картър, така че вторият почти неминуемо да го вдигне от земята и да бъде заловен с него в ръка... Разгледах проблема Хауърд Рейкс. Рейкс беше на улица Куин Шарлот сутринта, когато бе убит Морли. Рейкс е смъртен враг на всичко, което вие символизирате и представлявате. Да, но Рейкс е и още нещо. *Рейкс е човекът, който може би ще се ожени за племенницата ви,* а след вашата смърт племенницата ви ще наследи един нелош доход, макар че благоразумно сте се погрижили да не може да пипа основната сума. Все пак не беше ли всичко това престъпление от *лични* подбуди — престъпление за *лична* облага, за *лично* удовлетворение? Защо бях решил, че е *обществено*? *Защото, неведнъж и не два пъти, тази идея ми беше подсказвана, беше изисквана от мен, като картата, която задължително трябваше да изтегля...* Точно тогава, когато ме осени тази идея, ми се стори, че получих първото си просветление за истината. Бях в църква и пеех куплет от един псалм. Ставаше дума за капан, за примка... Примка? Заложена за мен? Да, това бе възможно... Но в такъв случай, кой я е заложил? *Имаше само един човек, който можеше да я е заложил...* Но в това нямаше никакъв смисъл... а може би точно обратното? Не гледах ли на случая в обратна перспектива? Парите не са пречка? Точно така! Безотговорно незначитане на човешкия живот? Също! Защото залогът, за който играеше виновникът, е *огромен*... Но ако тази моя странна идея беше вярна, тя трябваше да обясни всичко. Трябваше да обясни например загадката около двойствената природа на мис Сейнсбъри Смил. Трябваше да реши задачата с токата за обувка. И трябваше да даде отговор на въпроса: *Къде е сега мис Сейнсбъри Сийл? Eh bien,* идеята обясни всичко това, че и повече. Тя ми показва, че

мис Сейнсбъри Сийл стои в началото, в средата и в края на този случай. Не е чудно, че бях останал с усещането за две Мабел Сейнсбъри Сийл. Наистина съществуваша две жени с това име. Съществуваше добрата, глупавата, симпатичната жена, която се ползваше с толкова доверие от страна на приятелите си. Съществуваше и другата — жената, замесена в две убийства, която говореше лъжи и бе изчезнала загадъчно. Спомнете си, че портиерът на кооперацията Кинг Леополд твърдеше, че мис Сейнсбъри Сийл е идвала там и друг път. Според моята възстановка на събитията първият път е бил единствен. Тя никога не е напускала Кинг Леополд. Мястото ѝ е заела другата мис Сейнсбъри Сийл. Тази, другата Мабел Сейнсбъри Сийл, облечена с дрехи от същия тип и с нови обувки с катарамии, защото старите са ѝ били твърде големи, отива в хотел Ръсъл Скуеър в най-оживените часове на деня, събира дрехите на мъртвата жена, плаща сметката ѝ и си тръгва. Премества се в хотел Гленгъри Корт. Забележете — никой от истинските приятели на мис Сейнсбъри Сийл не се е срещал с нея след това. Тя играла ролята на Мабел Сейнсбъри Сийл повече от седмица. Носила нейните дрехи, говорила с нейния глас, но ѝ се наложило да си купи и по-малък номер вечерни обувки. А после изчезнала, след като се появила за последен път при повторното си влизане в кооперацията Кинг Леополд вечерта в деня, когато бе убит Морли.

— Опитвате се да кажете — настоя Алистър Блънт, — че все пак в апартамента е бил трупът на Мабел Сейнсбъри Сийл.

— Разбира се! Това беше много хитър двоен блъф — размазаното лице е трябвало да повдигне въпроса за самоличността на жената!

— А зъболекарската експертиза?

— Аха! Стигнахме и до това. Експертизата не беше направена от *самия* зъболекар. Морли бе мъртъв. Той е можел да свидетелства за своя собствен труд. Той е можел да разбере коя е мъртвата жена. Като свидетелство бяха представени картоните — а картоните са били подправени. Обърнете внимание, че и двете жени са били негови пациентки. Нужно е било само да се сменят имената върху картоните.

Еркюл Поаро допълни:

— Ето, сега вече разбирате какво имах предвид, когато на вашия въпрос дали жената е мъртва отговорих: „Зависи“. Защото коя жена по-

точно ви интересува, когато питате за „мис Сейнсбъри Сийл“? Тази, която е изчезнала от хотел Гленгъри Корт или истинската Мабел Сейнсбъри Сийл?

Алистър Блънт каза:

— Мосю Поаро, знам, че името ви е покрито със слава. Затова приемам, че имате някакви основания за това необикновено предположение — защото то не е нищо повече от предположение. Но аз мога само да видя колко невероятно и неправдоподобно е всичко това. Значи вие твърдите, че Мабел Сейнсбъри Сийл е била убита предумишлено, а Морли също е бил убит, за да не може да разпознае трупа. Но защо? Това искам да знам. Ето тази жена — съвсем безвредна дама на средна възраст, с много приятели, и очевидно, без врагове. Защо, за Бога, е този сложен заговор за нейното премахване?

— Защо? Да, това е въпросът! Защо? Както казахте, Мабел Сейнсбъри Сийл е била едно напълно безобидно създание, което би сторило път и на мравка! Защо тогава е била така преднамерено и жестоко убита? Добре, ще ви кажа това, което си мисля.

— Да?

Еркюл Поаро се наведе напред и каза:

— Според мен, Мабел Сейнсбъри Сийл е убита, защото е имала прекалено добра зрителна памет.

— Не ви разбирам?

Еркюл Поаро каза:

— Вече разделихме двойствената личност. Имаме безвредната жена от Индия. Само че има един случай, който попада между двете роли. Коя от двете мис Сейнсбъри Сийл е говорила с вас на стълбите пред къщата на мистър Морли? Спомнете си, тя е твърдяла, че са били „големи приятелки с жена ви“. Е, по преценка на приятелите ѝ, както и по силата на простата логика, това твърдение е невярно. Значи можем да кажем: „Това е лъжа. Истинската мис Сейнсбъри Сийл не лъже.“ Значи лъжата е била използвана от самозванката за някаква нейна цел.

Алистър Блънт кимна.

— Да, тази обосновка е съвсем ясна. Макар че аз все още не разбирам каква е била тази цел.

Поаро каза:

— Но, моля ви — нека първо да погледнем на нещата *от друг ъгъл*. Това е била истинската мис Сейнсбъри Сийл. Тя не лъже. *Значи*

твърдението трябва да е вярно.

— Сигурно е възможно да се погледне и от такъв ъгъл... но това е твърде невероятно...

— Разбира се, че е невероятно! Но ако приемем втората хипотеза за факт — твърдението е *вярно*. Следователно мис Сейнсбъри Сийл е познавала вашата съпруга. Тя много добре я е познавала. Следователно *вашата съпруга трябва да е била от хората, които мис Сейнсбъри Сийл познава добре*. Да е била от същата среда. Да е живяла в Индия... да е мисионерка... или, ако се върнем още по-назад във времето, актриса... Тоест — да не е Ребека Арнхолт! Е, мистър Блънт, разбирате ли сега какво имах предвид, когато говорех за разликата между личен и обществен живот? Вие сте велик банкер. Но вие сте и човекът, който се е оженил за богата жена. А преди женитбата сте били просто един младши сътрудник във фирмата си, недалеч от Оксфорд. Разбирате ли, започнах да гледам откъм *правилната перспектива*. Разходите не са пречка? Разбира се, че не са... за вас. Незачитане на човешкия живот — също, защото дълго време вие на практика сте били диктатор, а за диктаторите собственият им живот е крайно важен, докато животът на останалите няма значение.

Алистър Блънт каза:

— Какво намекувате, мосю Поаро?

Поаро спокойно отговори:

— Намеквам, мосю Блънт, че когато сте се оженили за Ребека Арнхолт, *вие вече сте били женен*. Че, изкушен от перспективата не толкова за богатство, колкото за власт, вие сте прикрили този факт и умишлено сте встъпили в двуженство. Че истинската ви съпруга мълчаливо се е съгласила да участва в това.

— И коя е била тази истинска съпруга?

— Мисис Чапмън е било името, под което се е криела в кооперацията Кинг Леополд — удобно местенце, на пет минути път пеш от дома ви в Челен Имбанкмънт. Заели сте името на истински таен агент, разбирайки, че това ще придаде тежест на намеците ѝ за съпруг, работещ в разузнаването. Планът ви е успял напълно. Никога нищо не било заподозряно. Въпреки това фактът си е факт: вие никога не сте били законен съпруг на Ребека Арнхолт и сте виновен за двуженство. Не ви е минавало и през ум, че ви грози някаква опасност след толкова години. Тя се е появила изневиделица — под формата на досадна жена,

която след повече от двадесет години ви е разпознала като съпруг на нейната приятелка. Случайността я довела в тази страна, случайността я срещнала с вас на улица Куин Шарлот... Племенницата ви също е присъствала там по случайност и чула думите ѝ. Иначе аз можех никога да не се досетя.

— Но за това ви казах самият аз, скъпи ми Поаро.

— Не, вашата племенница бе тази, която настояваше да ми каже, а вие естествено не сте могли да се възпротивите прекалено яростно, за да не събудите подозрение. А след това е възникнала още една нещастна (от ваша гледна точка) случайност. Мабел Сейнсбъри Сийл срещнала Амбериотис, отишла да обядва с него и му споменала за случайната среща със съпруга на една нейна приятелка — „след всичките тези години!“ — "... Разбира се, изглеждаше по-стар, но изобщо не се е променил! "Признавам, че това е само моя догадка, но съм сигурен, че е станало точно така. Според мен през главата на Мабел Сейнсбъри Сийл дори и за миг не е минала мисълта, че този мистър Блънт, за когото се е омъжила нейната приятелка, е онази смътна фигура, която управлява световните финанси. Все пак името не е от най-рядко срещаните. Но забележете — Амбериотис, в допълнение към шпионската си дейност, е бил и изнудвач. Изнудваните имат силно развит усет към тайните. Амбериотис се е замислил. Лесно е открил кой точно е мистър Блънт. А след това несъмнено ви е писал или ви се е обадил по телефона... Ами да — това е златна мина за него.

Поаро замълча. После продължи:

— Има само един сигурен начин да се справиш с някой истински опасен и опитен изнудвач. Да го накараш да млъкне. Погрешно бях допуснал, че случаят е от вида „Блънт трябва да си върви“. Напротив, той беше от вида „Амбериотис трябва да си върви“. Но отговорът бе един и същ! Най-лесно можеш да се добереш до някого, когато е беззащитен. А има ли място, където човек е по-беззащитен, от зъболекарския стол?

Поаро Отново замълча. По устните му пробяга едва доловима усмивка. Той каза:

— Истината за случая бе спомената много рано. Пажът Алфред четеше криминален роман, с название „Смърт в дванадесет без петнадесет“. Трябваше да видим в това знамение. Защото, разбира се,

точно това е часът, в който Морли е бил убит. Застреляли сте го на излизане. След това сте натиснали звънеца и сте отвъртели крана на мивката. Нещата са били така нагласени, че сте стигнали долу точно в момента, когато Алфред е водел мнимата мис Сейнсбъри Сийл към асансьора. Отворили сте външната врата, дори може би наистина сте пристъпили навън, но щом вратата на асансьора се е затворила, вие сте се вмъкнали отново вътре и сте се качили по стълбите. От собствен опит зная какво прави Алфред, когато води пациент. Той отваря вратата и отстъпва, за да го пропусне. Вътре е течала водата, значи Морли е миел ръцете си както обикновено. Но Алфред фактически не е можел да го види. Щом момчето е слязло отново с асансьора, вие сте влезли в кабинета. Заедно с вашата съучастница сте повдигнали тялото и сте го пренесли в съседния офис. После следва един бърз преглед из картотеката на мистър Морли и двата картона на мисис Чапмън и мис Сейнсбъри Сийл са били умело фалшифицирани. Вие си слагате бяла ленена престилка и, може би, малко грим. Не е било необходимо нищо повече. Това е било първото посещение на Амбериотис при Морли. Вас той никога не е срещал. А и снимката ви рядко се появява във вестниците. Освен това защо да бъде подозрителен? Човек не се страхува от своя зъболекар. Мис Сейнсбъри Сийл излиза и Алфред я извежда. Звънецът иззвънява и Амбериотис се качва в кабинета. Той вижда зъболекаря, който по стар маниер си мие ръцете зад вратата. Сяда на стола. Посочва болния зъб. Вие произнасяте познатите фрази. Обяснявате, че ще бъде най-добре да се обезчувстви венеца. Прокаинът и адреналинът са на мястото си. Инжектирате достатъчно голяма доза, за да го убие. И между другото той изобщо няма да почувства липсата ви на умение като зъболекар! Амбериотис си тръгва, без да подозира абсолютно нищо. Вие донасяте трупа на Морли и го поставяте на пода, като го влачите малко, тъй като този път сте сам. Избърсвате пистолета и го поставяте в ръката му. Избърсвате и дръжката на вратата, за да не останат последни вашите отпечатъци. Всички инструменти, които сте използвали, вече са минали в стерилизатора. Излизате от стаята, слизате по стълбите и се измъквате през вратата при сгоден случай. Това е единственият опасен за вас момент. Всичко е щяло да мине съвсем гладко! Двама души, които застрашават сигурността ви, са мъртви. Мъртъв е и още един човек, но, от ваша гледна точка, това е неизбежно. И всичко се обяснява

толкова просто. Самоубийството на Морли се обяснява с грешката, която е допуснал с Амбериотис. Двама от убитите отпадат. Просто един от тези тъжни нещастни случаи. Но, за ваше разочарование, на сцената се появявам аз. Аз имам съмнения. Аз правя възражения. Нещата не минават толкова гладко, колкото ви се е искало. Значи е нужна втора защитна линия. Ако се наложи, трябва да се намери и жертвен агнец. Вие още на секундата сте се осведомили за домашното обкръжение на Морли. Намира се този човек, Франк Картър, които да свърши работа. Тогава съучастницата ви организира загадъчното му наемане като градинар. Когато впоследствие той разкаже тази смешна история, никой няма да му повярва. Междувременно най-вече ще излезе и трупът от сандъка за кожи. Първоначално ще се смята, че той принадлежи на мис Сейнсбъри Сийл, после ще се извърши зъболекарска експертиза. Голяма сензация! Може да ви изглежда като ненужно усложнение, но е необходимо. Вие не искате цялата английска полиция да търси изчезналата мисис Чапмън. Не, нека мисис Чапмън бъде мъртвата, а полицията да издирва мис Сейнсбъри Сийл. Освен това, с помощта на своето влияние, вие можете да уредите случаят да бъде потулен. Направихте точно така, но трябваше да знаете какво върша аз, затова ме повикахте и ми възложихте да открия тази изчезнала жена. И упорито продължихте да ми „изтегляте картата“. Вашата съучастница ми позвъни с мелодраматично предупреждение — все същата идея: шпионаж... обществен аспект... Добра актриса е тази ваша жена, но когато човек си преправя гласа, естествено има склонност да имитира нечий друг глас. Жена ви имитираше гласа на мисис Оливера. Мога да ви кажа, че това, до голяма степен, ме озадачи. После бях отведен в Експшъм, където бе разигран последният театър. Не е трудно да поставиш сред лавровите клони зареден пистолет, така че човекът, който ги подрязва, неминуемо да произведе изстрел. Пистолетът пада в краката му. Изплашен, той го вдига. Какво повече искате? Заловен е на местопрестъплението, с някаква смешна версия и със същия пистолет като този, с който бе убит Морли. И всичко това е клопка за Еркюл Поаро.

Алистър Блънт се раздвижи в креслото си. Лицето му бе замислено и малко тъжно. Той каза:

— Не ме разбирайте погрешно, мосю Поаро. Каква част от всичко това са ваши догадки? И какво със сигурност знаете?

Поаро отвърна:

— Имам брачното свидетелство — от едно гражданско отделение край Оксфорд — на Мартин Алистър Блънт и Герда Грант. Франк Картър е видял двама души да излизат от кабинета на Морли малко след дванадесет и двадесет и пет. Първият човек е бил пълен — Амбериотис. Вторият, разбира се, сте вие. Франк Картър не ви е разпознал. Той само ви е зърнал отгоре.

— Много доблестно от ваша страна, че споменавате това!

— Той влязъл в кабинета и открил трупа на Морли. Ръцете били изстинали, а около раната имало засъхнала кръв. Това означава, че Морли е бил мъртъв от известно време. Следователно зъболекарят, който е прегледал Амбериотис, не може да е бил Морли, значи е бил неговият убиец.

— Нещо друго?

— Да. *Хелън Монтресър е арестувана днес сутринта.*

Алистър Блънт направи едно рязко движение. После застана абсолютно неподвижно. Произнесе:

— Значи... всичко е свършено.

Еркюл Поаро каза:

— Да. Истинската Хелън Монтресър, вашата далечна роднина, е починала преди седем години в Канада. Вие сте потулили този факт и сте се възползвали от това.

На устните на Алистър Блънт изгря усмивка. Той заговори естествено, с някакво момчешко въодушевление:

— Герда страшно се забавляваше от всичко това. Бих искал да ви обясня. Вие сте толкова умен човек. Ожених се за нея, без нашите да разберат. По това време тя играеше в градския театър. Родителите ми бяха с ограничени възгледи, пък и аз щях да започвам работа във фирмата. Решихме да го запазим в тайна. Тя продължи да играе. Мабел Сейнсбъри Сийл също беше в трупата. Тя знаеше за нас. След това замина в чужбина с една пътуваща трупа. Един-два пъти Герда получи вести от нея от Индия. После тя спря да пише. Мабел се забърка с някакъв индус. Винаги си е била глупаво и лековерно момиче. Искане ми се да ме разберете за срещата ми с Ребека и нашата женитба. Герда ме разбра. Мога да го определя единствено като възцаряване. Имах възможността да се ожения за Кралица и да играя ролята на Принц-консорт или дори на Крал. Бракът с Герда ми изглеждаше неравен, но

аз я обичах. Не исках да се отърва от нея. И всичко се нареди чудесно. Аз страшно харесвах Ребека. Тя имаше първокласен мозък за финанси, а моят не беше по-лош. Добре работехме заедно. Беше възхитително. Тя беше чудесен другар и мисля, че я направих щастлива. Смъртта ѝ истински ме натъжи. Странното бе, че с Герда започнахме да харесваме потайната тръпка на нашите срещи. Имахме хиляди гениални хрумвания. Тя бе актриса по природа. В репертоара си имаше седем или осем роли — мисис Чапмън беше само една от тях. Тя беше американска вдовица в Париж. Аз бях там по работа и се срещнахме. После тя беше в Норвегия, дегизирана като художничка. Аз отидох там на риболов. А после, на края, я представих като моята братовчедка. Хелън Монтресър. И за двамата ни това бе голямо удоволствие, и предполагам, че поддържаше пламъка на любовта ни. Аз можех официално да се ожения за нея след смъртта на Ребека, но тя не искаше. За Герда щеше да е непосилно да живее моя официален живот, а и сигурно нещо от миналото може би се беше загубило, но според мен истинската причина все пак беше в това, че цялата тази потайност ни доставяше удоволствие. Откритият семеен живот щеше да ни се види скучен.

Блънт замълча. После продължи с променен и твърд глас.

— А след това онази проклета глупачка обърка всичко. Да ме познае... след толкова години! И да каже на Амбериотис. Разбирате ли... трябва да разберете... налагаше се да предприемем нещо! Не само заради самия мен, не само от егоистична гледна точка. Ако се разорях и бъдех опозорен, страната, моята страна щеше да бъде засегната. Защото аз съм направил нещо за Англия, мосю Поаро. Поддържах я здрава и платежоспособна. Тя е свободна от диктатори — от фашисти и от комунисти. Всъщност мен не ме е грижа за самите пари. Аз обичам властта, обичам да управлявам, без да потискам никого. Ние сме демократични тук в Англия — наистина демократични. Можем да мърморим, да приказваме каквото ни се иска и да се подиграваме на политиците си. Ние сме свободни! Аз държа на всичко това — то е делото на моя живот. Но ако се махнех — е, знаете какво можеше да се случи. Аз съм нужен, мосю Поаро. И някакъв си двоен агент и изнудван, някакъв си гръцки мошеник щеше да провали делото ми. Нещо трябваше да се направи. Герда също разбираше това. И двамата съжалявахме за тази женица Сейнсбъри Сийл, но нищо не

можеше да се направи. Налагаше се да я накараме да замълчи. Не можехме да разчитаме, че ще си държи езика зад зъбите. Герда отиде да я види, покани я на чай, каза ѝ да попита за мисис Чапмън, каза ѝ, че живее в апартамента на мистър Чапмън. Мабел Сейнсбъри Сийл дойде, без да подозира нищо. Тя така и не разбра нищо — медуна беше в чая ѝ... той е съвсем безболезнен. Просто заспиваш и повече не се събуждаш. Онази работа с лицето беше извършена впоследствие — беше доста отвратително, но знаехме, че се налага. Мисис Чапмън трябваше да изчезне веднъж завинаги. Бях настанил „братовчедка си“ Хелън в една пристройка. Рошихме, че по-нататък ще се оженим. Но първо трябваше да отстраним от пътя си Амбериотис. Стана чудесно. Той дори не подозираше, че не съм истински зъболекар. Доста добре си свърших работата с клещите. Въобще не рискувах с бормашината. Разбира се, след инжекцията той вече не усещаше какво правя.

Поаро запита:

— А пистолетите?

— Те всъщност бяха на един мой секретар в Америка. Беше ги купил някъде в чужбина. Когато напусна, забрави да си ги вземе.

Настъпи мълчание. След това Алисън Блънт попита: — Има ли нещо друго, което искате да знаете?

Еркюл Поаро каза:

— Ами Морли?

Алисън Блънт каза просто:

— Съжалявам за Морли.

Еркюл Поаро рече:

— Ясно. Разбирам...

Настъпи дълга пауза, а после Блънт попита:

— Е, молю Поаро, какво ще кажете?

Поаро рече:

— Хелън Монтресър вече е арестувана.

— А сега е мой ред?

— Да, това имах предвид.

Блънт внимателно попита:

— Но не ви е много приятно, а?

— Не, въобще не ми е приятно.

Алисън Блънт каза:

— Убил съм трима души. И, както изглежда, би трябвало да бъда обесен. Но вие чухте моята защита.

— Каква по-точно е тя?

— Че аз вярвам от все сърце и душа в моята необходимост за продължаването на мира и благоденствието в тази страна.

Поаро призна:

— За това, може би... сте прав.

— Съгласен сте, нали?

— Да, съгласен съм. Вие сте символът на всичко онова, което смятам за важно. На здравия разум, на равновесието, на стабилността и почтените взаимоотношения.

Алистър Блънт спокойно каза:

— Благодаря.

После допълни:

— Е, какво ще кажете?

— Предлагате ми да се... оттегля от случая?

— Да.

— А жена ви?

— Мога да направя доста... Объркана самоличност — в тази посока.

— А ако откажа?

— Тогава — каза Блънт просто — ще си понеса заслуженото.

Той продължи:

— Всичко е във вашите ръце, Поаро. От вас зависи. Но ви казвам едно — и то не е само от желание да се защита — светът има нужда от мен. И знаете ли защо? Защото съм честен човек... и не гоня никакви лични цели.

Поаро кимна. Колкото и да бе странно, той вярваше на всичко това. Каза му:

— Да, това е едната страна. Вие сте подходящ човек на подходящо място. Вие сте здравомислещ, справедлив и уравновесен. Но има и друга. Три човешки същества, които са мъртви.

— Да, но помислете кои са те! Мабел Сейнсбъри Сийл — и сам го казахте — жена с мозък на кокошка! Амбериотис — мошеник и изнудван!

— А Морли?

— Току-що ви казах. Съжалявам за Морли. Той беше свестен човек и добър зъболекар, но все пак... има и други зъболекари.

— Така е — каза Поаро, — има и други зъболекари. Ами Франк Картър? Щяхте и него да оставите да умре без никакви угризения.

Блънт каза:

— Не изпитвам никакво съчувствие към него. Не си заслужава. Той е един истински негодник.

Поаро каза:

— Но е човешко същество...

— Е, добре, всички ние сме човешки същества...

— Да, всички ние сме човешки същества. Това е, което сте забравили. Казвате, че Мабел Сейнсбъри Сийл е била глупаво човешко същество, а Амбериотис — лошо; че Франк Картър бил нехранимайко, а пък Морли — Морли бил само един зъболекар, каквито има много. Ето тук, мистър Блънт, нашите възгледи се различават. Защото за мен животът на тези четирима души е точно толкова важен, колкото и вашият.

— Грешите.

— Не, не греша. Вие сте много доблестен и природно честен човек. Направили сте една стъпка встрани и външно тя не е дала никакво отражение върху вас. В обществото вие сте си останали същият — почтен, заслужаващ доверие, честен. Но любовта към властта е взела у вас главозамайващи размери. И вие сте пожертвали четири човешки същества без никакви угризения.

— Нима не разбирате, Поаро, че сигурността и щастието на цялата нация зависят от мен?

— Аз не се интересувам от цели нации, мосю. Аз се интересувам от живота на отделните индивиди, които имат правото да го изживеят, без да им бъде отнет.

Той стана.

— Значи това е вашият отговор? — попита Алистър Блънт.

Еркюл Поаро каза уморено:

— Да, това е моят отговор...

Той се приближи до вратата и я отвори. Двама мъже влязоха в стаята.

II

Еркюл Поаро слезе долу, където го очакваше едно момиче.

Джейн Оливера, с бледно и напрегнато лице, стоеше до камината. До нея беше Хауърд Рейкс.

Тя каза:

— Е?

Поаро внимателно отвърна:

— Всичко свърши.

Рейкс грубо попита:

— Какво означава това?

Поаро поясни:

— Мистър Алистър Блът е арестуван за убийство.

Рейкс каза:

— Мислех, че ще ви подкупи...

Джейн се намеси:

— Не. Аз не съм и допускала това.

Поаро въздъхна и каза:

— Светът е ваш. Новият рай и новият свят. Дано във вашия нов свят, деца, да има свобода и да има състрадание... Това е всичко, за което се моля.

ДЕВЕТНАЙСЕТ, ДВАЙСЕТ, И ПРАЗНА Е ТАВАТА

Еркюл Поаро крачеше по пустите улици към своя дом. Една незабележима фигура се присъедини към него. — Е? — каза мистър Барнс.

Еркюл Поаро сви рамене и разпери ръце.

Барнс попита:

— Как се държа?

— Призна всичко и помоли за опрощение. Каза, че тази страна имала нужда от него.

— Така е — рече мистър Барнс.

А след минута-две добави:

— Не мислите ли така?

— Да, така мисля.

— Ами тогава...

— Възможно е и да грешим — каза Еркюл Поаро.

— Не съм си и помислял за това — рече мистър Барнс. — Значи е възможно.

Те повървяха още известно време, а после Барнс попита с интерес:

— За какво мислите?

Еркюл Поаро изрецитира:

— *Защото ти отхвърли думата на Господа, то и Той те отхвърли, за да не бъдеш цар.*

— Хм, разбирам — каза мистър Барнс. — Саул след амаликците. Да, може да се приеме и така.

Те повървяха заедно още малко и Барнс каза:

— Оттук ще взема метрото. Лека нощ, Поаро. — Той замълча, а след това продума с неудобство: — Знаете ли, има нещо, което искам да ви кажа.

— Кажете, *mon ami*?

— Чувствам, че ви го дължа. Подведох ви неволно. Причината беше в Албърт Чапмън, Q. X. 912.

— Да?

— Аз съм Албърт Чапмън. Може би и затова проявих интерес. Разбирате ли, знаех, че никога не съм имал жена.

Подсмивайки се, той бързо се отдалечи.

Поаро остана като прикован на мястото си. След това отвори широко очи, повдигна вежди и си каза:

— *Деветнайсет, двајсет, и празна е тавата...*

После се прибра вкъщи.

КРАЙ

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.